

LOVEC 1991 3

glasilo Lovske zveze Slovenije

Hans Fanzoj

Borovlje – Ferlach

Puškarna in lovska oprema
A 9170 Borovlje

Telefon 9943 – 4227 – 2283

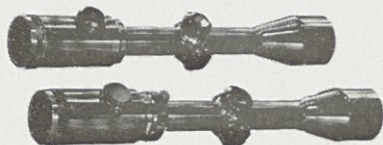
Telefax 9943 – 4227 – 2867

Najstarejši proizvajalec lovskega orožja ima stalno na zalogi:

- lovske dvoglede,

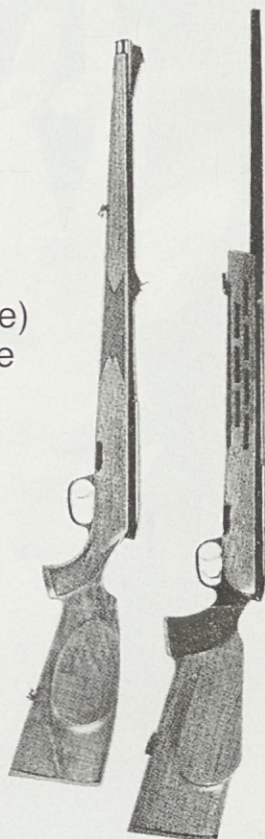

- strelne daljnoglede 6 × 40, 4 × 32, 4 × 12;

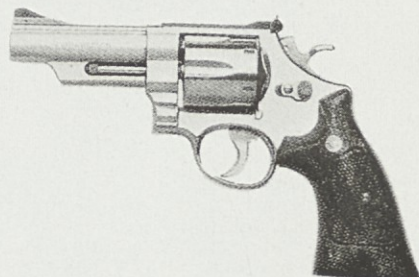

- Lovske bock šibrenice Falke z ejektorji (en ali dva sprožilca); neto cena od 7500 – 8000 ATS
- vse vrste nabojev, šibrenih in krogelnih ter diabole za zračne puške (tekmovalni diaboli RWS in Haendler & Nattermann);
- montažne dele za strelne daljnoglede.
- pri nas lahko kupite tudi vse vrste lovskih rogov.

- malokalibrske puške in karabinke kal. .222 in .223, 7 × 64, .30 – 06, 8 × 68 idr.;
- ekspres dvocevke Falke (Avstrija) kal. 9,3 × 74 R (side by side) z ejektorji; neto cena je 45000 ATS;
- španske bokarice 12/12 (special trap) ali 20/20; neto cena 7500 ATS – 8000 ATS

Z nabavnim dovoljenjem lahko kupite pri nas vse vrste revolverjev in samokresov.

Po ugodnih cenah vam omogočimo tudi lov v ZSSR (vzhodnosibirski los, severni jelen – karibu, navadni jelen, rjavi medved in sibirski snežna ovca)

Se priporočamo!

VSEM ČLANOM LZS PRIZNAMO 10% POPUST

LOVEC

glasilo
Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo
letnik LXXIV, št. 3
marec – sušec 1991

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije
Tiska ga D.P. DELO – Tiskarna Delo
v Ljubljani.
Poštnina je plačana pri pošti 61102 Ljubljana.

UREDNIŠKI ODBOR:

Glavni urednik Borut Ingolič

Odgovorni urednik Boris Leskovic

Andrej Dvoršak, Branko Galjot,
Konrad Sajdl, Jože Perko, Marjan Toš

Lektorica in korektorica
Mojca Terseglav

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak mesec.

Prva številka letnika izide v januarju.

Ta številka je izšla v 24.100 izvodih.

Po mnenju Republiškega sekretariata za
kulturo in prosveto RS, št. 421-2/72, je
LOVEC oproščen prometnega davka.

Naročnino je treba plačati vnaprej na
žiro račun Lovske zveze Slovenije.

Izvod revije stane 41 din.

Za druge naročnike
je letna naročnina 496 din
Za tujino 498 din (55,30 DEM).

Gradivo (razprt tipkopis!) za objavo
pošiljajte
Uredništvu glasila LOVEC,
Župančičeva 9 – p.p. 505,
61001 Ljubljana
Telefon (061) 214-948.

Nenaročenih rokopisov in slik ne vračamo.

Cene malih oglasov:

do 15 besed 120 din, od 15 do 25 besed
168 din, od 25 do 30 besed 216 din.
Za vsako nadaljnjo besedo 4,80 din.

Za člane lovskih organizacij
v R Sloveniji velja polovična cena.

Male oglase je treba plačati vnaprej
na žiro račun
Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9,
Ljubljana: 50101-678-47158.

Devizni račun
50100-620-010-25731-3090/2

Telefaks: 061-217-994

IZ VSEBINE

Milan Jenčič	66	Prodaja divjačine na domačem trgu – da ali ne? – DA!
France Cvenkel	68	Lovski krst (Scenarij)
Zoran Timarac	73	O sledovih divjadi (pižmovka)
Andrej Dvoršak	73	Dialog s politiki in obveščanje javnosti o naših uspehih in delu
Mnenja in kritike	76	
Miroslav Zidar	76	Nujno je tesno sožitje lovstva in lovske kinologije
Andrej Levičnik	76	Dodatna svetila pri nočnem lovu na divje prašiče – da ali ne?
Franc Svetec	77	Pereč odnos lovcev do lovske kinologije v lovskih družinah
Ivanka Rehar	78	Ne zajčka – niti repka – nič...
Po lovskem svetu	80	
Z. Timarac, J. Perko	80	Zanimivosti po (lovskem) svetu
Povesti in doživljaji	81	
Konrad Seidl	81	Darilo za rojstni dan in lovska smola
Lojze Števanec	83	Nikoli prej nisem videl jelena...
Lovska organizacija	85	
	85	Lovska zveza Slovenije jih je odlikovala – A. H.
	85	Tudi LD Vič ima svojo kočo – B. Leskovic
	86	Organiziran krivolov na letališču Cerklje ob Krki se nadaljuje – M. Baznik
Jubilanti	86	
	86	Bruno Puhar – 70-letnik
	87	Miha Podpečan – 70-letnik
	87	Janez Bogataj – 70-letnik
Lovski optrnik	88	
	88	V južnem pobočju Menine – J. Podgornik
	88	So v Nemčiji lovci le bogataši? – V. Varičak
	89	Zadnji grižljaj – F. Čuk
	90	Baumanovi so družina lovcev – S. Palifrov
	90	Dragocena prijateljica in pomočnica – J. Perko
V spomin	91	
	91	Ivan Bartol
	91	Karel Štrifot
	92	Jože Hedl
	92	Anton Strah
Lovska kinologija	93	
	93	Že tretjič so se pomerili za pokal Ljubljane – V. Foršček
	93	Sodoben način ocenjevanja dela po krvnem sledu – I. Caf
	94	Po krvnem sledu – J. Perovšek
	95	Predvidena legla lovskih psov – KZS

SLIKA NA NASLOVNICI:

Marca se zaradi naraščanja količine moškega spolnega hormona v krvi srnjaka začne bližati konec obdobja rasti rogovja in pričinja čas čiščenja mahu. Srnjaki pričenjajo postaviti drug do drugega nestrpni, saj si bodo že naslednji mesec začeli izbirati svoje teritorije. Vse te fiziološko-psihične spremembe uravnava naraščujoča intenzivnost svetlobe, ki deluje na hormonalne žleze.

Foto Franc Jensterle, Diana

SLIKA NA ZADNJI STRANI OVITKA:

Košuta – Foto Konrad Lampe, Diana

Prodaja divjačine na domačem trgu, da ali ne? – DA!

Milan Jenčič

Cena divjačine na svetovnem trgu nezadržno pada. Opažamo povečano ponudbo mesa uplenjene divjadi iz vzhodnoevropskih držav. Možnosti za izvoz v nekatere države so minimalne. To so le nekatera dejstva, s katerimi podjetja, ki se ukvarjajo z odkupom in prodajo mesa uplenjene divjadi, opravičujejo nizek nivo odkupnih cen.

Prodaja uplenjene divjadi je najmočnejši vir dohodka lovskih družin, s tem pa tudi pogoj za uspešno gospodarjenje v loviščih. Zaradi zmanjševanja številčnosti male divjadi se tudi možnosti lovnega turizma zmanjšujejo, po drugi strani pa se stroški v loviščih zaradi objektivnih gospodarskih razmer večajo.

Kje je rešitev? Ena od rešitev je vsekakor **prodaja divjačine na domačem trgu**. Glede na to, da podjetja, ki odkupujejo uplenjeno divjad, ne vidijo možnosti za prodajo doma zaradi »nerentabilnosti poslovanja in nezainteresiranosti domačega potrošnika«, smo skušali podrobneje raziskati ta del tržišča.

Rezultati raziskav so prav presenetljivi, zato navajam kot zanimivost le nekaj dejstev: po podatkih zavoda za statistiko RS se giblje proizvodnja mesa v Sloveniji okrog 180.000 ton

letno. To pomeni, da je pri povprečnem letnem odstrelu divjadi delež divjačinskega mesa z 850 tonami v celotni ponudbi le okrog 0,47%. Torej, če bi vso divjačino prodajali v Sloveniji, bi to pomenilo 0,43 kg letno na prebivalca.

Kaj pa odnos slovenskega potrošnika do divjačine?

Tudi na to že imamo odgovor. Opravili smo tržno raziskavo, rezultati pa so celo ugodnejši od najbolj optimističnih napovedi.

Kakšne so sedanje potrošne navade v Sloveniji?

- 78% Slovencev je vsaj enkrat poskusilo divjačino;
- okus divjačine je zelo cenjen (55% ga ocenjuje kot zelo dobrega, 35% še kar);
- večina (71%) meni, da je divjačina zdrava;
- večina potrošnikov je divjačino doma in pri znancih (66%); v gostilnah jo je 30%;
- način nabave je v glavnem prek prijateljev in sorodnikov, ki so lovci (82%);

– poznavanje receptov za pripravo je relativno slabo (samo 22% ljudi dobro pozna recepte).

In kar je zanimivo:

– 70% ljudi meni, da bi divjačino kupovali, če bi bila na voljo v manjših količinah.

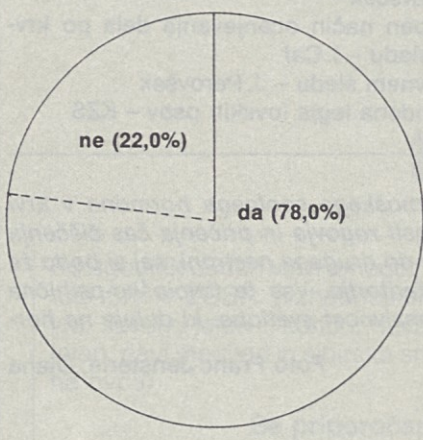
Zaključimo lahko, da je odnos potrošnikov do divjačine zelo pozitiven, da pa je divjačina potrošniku težko dostopna.

Možnosti so, kako naprej?

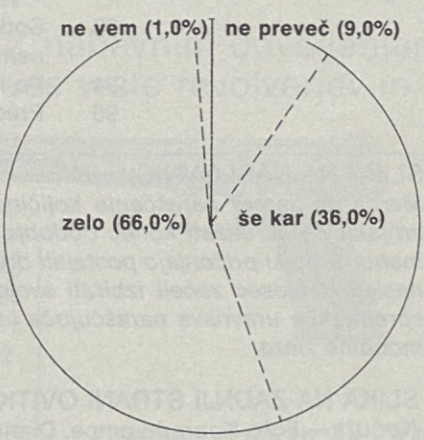
Da bi preverjali ta dejstva v praksi, smo v mesecu decembru organizirali prodajo na širšem območju Ljubljane. Rezultat je bil spet nad pričakovani, saj je bil odziv potrošnikov izjemen. Vse ponujene količine so pošle.

Seveda pa organizacija prodaje na domačem trgu še zdaleč ni enostavna, zahteva precej novosti in izboljšav. Organizacija prevzema, predelave in prodaje mora biti visoko profesionalna, potrebna je močna propagandna podpora, usklajen nastop, ki bo vsem partnerjem zagotovil pozitivno poslovanje, lovskim organizacijam pa izboljšal njihovo ekonomsko moč.

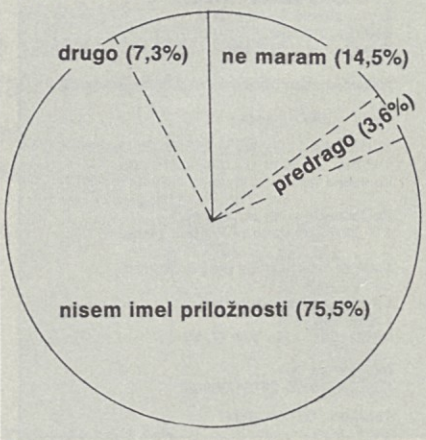
ALI STE ŽE KDAJ JEDLI MESO DIVJADI?

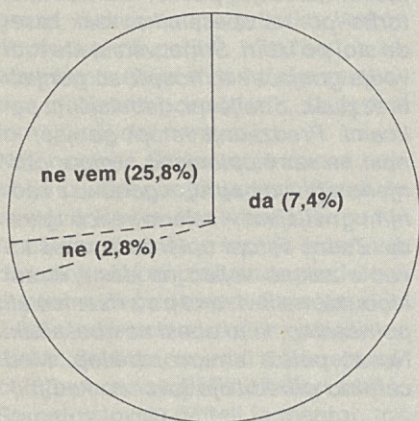
SE VAM ZDI DIVJAČINA OKUSNA?

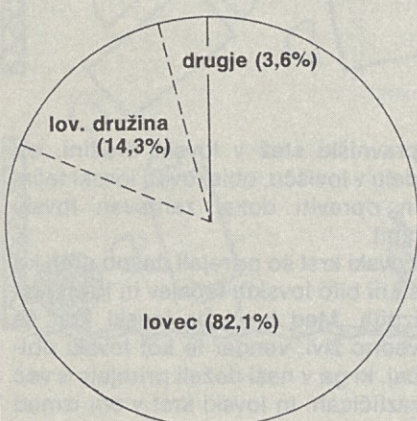
ZAKAJ ŠE NISTE JEDLI MESA DIVJADI?

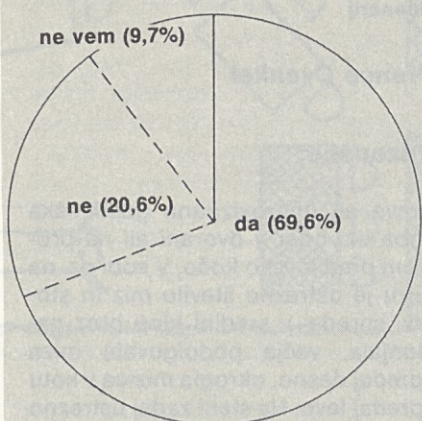
**MENITE, DA JE DIVJAČINA
ZDRAVA
kot dopolnilo drugemu mesu?**

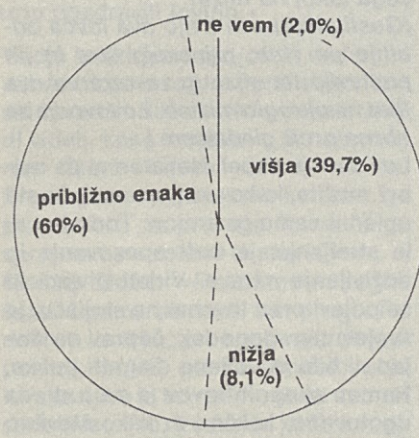
**KJE STE NABAVILI DIVJAČINO
za domačo uporabo?**

**ALI BI VEČKRAT KUPILI DIVJAČINO
v redni prodaji pri mesarju**

KAKŠNA MORA BITI CENA DIVJAČINE

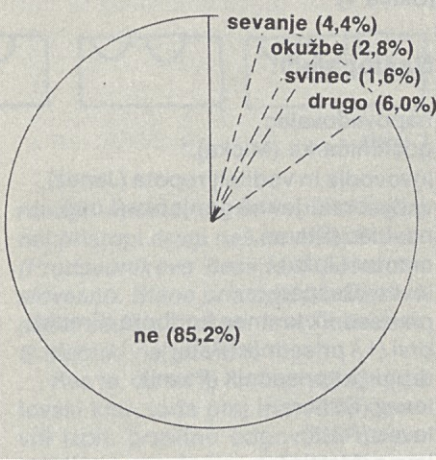
Blagovna znamka, ki so jo decembra lani uporabili za oznako konfekcioniranega mesa uplenjene divjadi pri poskusni prodaji na širšem območju Ljubljane.

DIVJAČNA

zeleni gozd je lovčev raj

**POZNATE KAKŠNO SLABOST
REDNEGA
prehranjevanja z divjačino?**

**LOVSKA ZVEZA SLOVENIJE JE ZAPROSILA ZA SPREJEM
V C.I.C.**

Lovska zveza Slovenije je po sklepu skupščine dne 22. 12. 1990 kot nacionalna organizacija in predstavnik lovstva ter varstva divjadi v Republiki Sloveniji zaprosila za sprejem v članstvo Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (C.I.C.).

Slovenska lovsko organizacija je že doslej dobro in tesno sodelovala s C.I.C. V organizaciji naše zveze smo imeli v Ljubljani že tri simpozije o gamsih, in letu 1992 pa predvidevamo tudi organizacijo simpozija o srnjadi.

Ocenili smo, da bi bil neposredni stik s C.I.C. še veliko uspešnejši in koristnejši za našo lovsko organizacijo, zlasti pri izmenjavi strokovnih izkušenj in rezultatov znanstvenih raziskav s področja lovstva v Evropi in v svetu.

Predsednik C.I.C. dr. Heinrich III princ Reuss je Lovski zvezi Slovenije zagotovil vso podporo pri reševanju naše prošnje za včlanjenje, ko bo maja 1991 generalna skupščina C.I.C. v Quebecu.

Z neposredno vključitvijo Lovske zveze Slovenije v C.I.C. pa preneha veljati pooblastilo Lovski zvezi Jugoslavije, da slovensko lovsko organizacijo zastopa v Mednarodnem svetu za lovstvo in ohranitev divjadi.

V. V.

Lovski krst

Scenarij

France Cvenkel

Prizorišče:

Prava ali improvizirana gostilniška soba oz. oder v dvorani ali na prostem pred lovsko kočo. V sobi oz. na odru je ustrezno število miz in stolov, spredaj v sredini klop brez naslonjala, večja podolgovata miza spredaj desno, okrogla mizica v kotu spredaj levo. Na steni zadaj ustrezno število obešalnikov. Če se prireditev izvaja na odru za širšo družbo, so pred odrom tudi sedeži za svojce lovcev in druge udeležence. (Skica 1)

Nastopajoči:

napovedovalec,
gostilničarka (Micka),*
lovovodja in voditelj ropota (Janez),
vodja brakirjev ali gonjačev (Lojz),
novinec (Stane),
mentor (Joža),
lovec (Gašper),
predsednik krstnega odbora (Frenk),
prvi (1.) prisednik (Peter),
drugi (2.) prisednik (Pavel),
lovec (Gaber),
lovec (Rudi),
lovec (Martin),
drugi lovci in gonjači (štirje).

Napovedovalec (na odru ali pred njim, lahko prebere): »Lovski krst je star običaj, ki prikazuje sprejem lovskega novince nekoč v lovsko družbo, med prave lovce, v tako imenovano zeleno bratovščino. Novince torej, ki se je v svojem začetniškem lovske udejstovanju, pri delu v lovišču in pri lovu dobro izkazal in je – kar je poglavitno – lovsko pravilno uplenil praviloma prvo veliko divjad. Nekaj povsem drugega je dandanes sprejem lovskega kandidata v lovsko organizacijo, v lovsko družino. Kdor dandanes hoče postati lovec, mora po zakonu in drugih predpisih uspešno prestat vsaj enoletni pri-

* Opomba: Imena so v oklepajih; režiser glede na okoliščine in možnosti poljubno izbere osebe, ki v glavnem nastopajo s svojimi praviimi imeni.

pravniški staž v lovski družini, ob delu v lovišču, obiskovati lovski tečaj in opraviti dokaj zahteven lovski izpit.

Lovski krst so prirejali davno prej, ko še ni bilo lovskega tečaja in lovskega izpita. Med lovci pa lovski krst še vedno živi, vendar le kot lovski običaj, ki ga v naši deželi prirejajo v več različicah. In lovski krst v eni izmed variant vam bomo prikazali.«

Gostilničarka Micka (prinese v sobo oz. na oder prte, jih odloži ali drži v naročju, obrnjena h gledalcem): »Cenjeni vsi navzoči, ne glejte tako vprašujoče! Veste, tu pri nas je gostilna in jaz sem gostilničarka Micka. To sobo so si za današnje nedeljsko popoldne rezervirali naši lovci, da se po skupnem lovu pogovorijo in povese. (Pregrinja mize s prti, namešča in ravna stole ipd.) Tudi moj mož je lovec. Poučil me je, da se tak lovski sestanek v gostilni po skupnem lovu imenuje 'zadnji pogon'. Vsak skupni ali skupinski lov ima en ali več pogonov, razlika pa je med zadnjim pogonom v lovišču in 'zadnjim pogonom' v gostilni. Skupni lovi se izvajajo na več načinov: je brakada, je tihi pogon ali pritisk, je lov v strelcih in tako naprej. Lovci naše lovske družine so danes priredili pritisk ali tihi pogon na srnjad. Takemu skupnemu lovu zato tako pravijo, ker lovijo le lovci in gonjači, brez psov. Na pritisku torej psi ne gonijo divjadi, gonjači ne kričijo, pač pa divjad potihem plašijo in bežečo pritiskajo proti lovcem na stojiščih.

Kajne, da o lovu že kar veliko vem. Sicer pa, kako ne bi, saj moj mož več govori o lovu kakor o ljubezni! Dobro, da ga danes ni doma in ne na lovu, ker bi sicer morala manj govoriti. Je moral v mesto na politični sestanek...

Zdaj pa brž na delo! Joj, koliko je že ura (pogleda na uro na roki), saj bi morali biti že tukaj! (Hiti s pripravljanim sobe, briše stole, namešča kozarce ipd. Za odrom se zaslišijo koraki, govorjenje.) Zdaj so pa res že pred vrati!«

(Lovci vstopajo, nekateri s puško v roki, nekateri z njo na levi rami, s cevmi spredaj navzgor.)

Lovec: »Dober dan, Micka! Sobo si pa lepo pripravila, kakor smo se zmenili...«

(Lovci obešajo puške, nahrbtnike, torbe ipd. na obešalnike, vsak zase-de stol po izbiri. Štirje, všteta sta tudi vodja gonjačev in nosač, so gonjači brez pušk, z daljšimi, debelejšimi palicami. Predzadnji vstopi gonjač, ki nosi na rami uplenjeno srnico, obrnjeno z glavo naprej, v gobčku z zadnjim grižljajem – zeleno vejico iglavca. Zadnji vstopi uplenitelj, mlad lovec z zeleno vejico na desni strani klobuka, na levi rami pa z risanico ali polrisanico, ki jo obesí na obešalnik. Nosač položi srnico na klop. Med celotno prireditvijo lovci ne kadijo.)

Lovovodja Janez (na ramenu mu visi lovski rog): »Bil je zanimiv, prijeten, hkrati pa naporen lov. Spodobí se, da si s kozarcem vinca privežemo dušo. Zato, Micka, nekaj litrov rdečega takoj na mize!

(Gostilničarka in z njo dva lovca odhitijo po vino, prinesejo litre in jih postavijo na mize in za rezervo dva litra na okroglo mizico. Lovovodja se obrne proti gledalcem.)

Lov nam je uspel. Nekateri si pa najbrž mislite, kako neki je uspel, če ste uplenili samo to srnico. Toda lov ni le streljanje, je tudi opazovanje in doživljanje narave. Videti divjad, ki se pojavi pred lovcem na stojišču, je svojevrsten dogodek, čeprav na divjad ni bilo dovoljeno dvigniti puške. Namen skupnih lovov je pa tudi, da ugotovimo, kakšno in kako številno divjad imamo v lovišču. Ljudje na splošno tudi ne vedo, da imamo lovci plane, ali lepše po naše – načrte. Tako nam odstrelni načrt predpisuje, koliko takšne in drugačne divjadi smemo ali smo dolžni v tem letu odstreliti v našem lovišču. Na osnovi ocenjenega števila divjadi vseh vrst v lovišču lovška družina, področna lovška zveza, lovskegostitveno območje in občina določijo letni odstrel. Pri planiranju odstrela velja načelo, da je dovoljeno odstreliti te ali one divjadi toliko, da obstoj nobene živalske vrste v lovišču ni življenjsko ogrožen. Ampak kljub temu, bo morda kdo (katera) izmed vas rekel (rekla): I, zakaj pa vendar to ubogo srnico? V našem lovišču je v primerjavi s številom srnjakov preveč srn, spolno razmerje ni pravilno in prav zato je bilo potrebno odstreliti večje število srn in srnic. No, in z odstrelom te srnice je načrtovani odstrel srn v našem lovišču izvršen.

Zlata jesen poklanja svoje plodove

– ne le kmetovalcem, sadjarjem, vinogradnikom, ampak tudi lovcem. Brez zlobe v srcu segamo po njih, jih utrhamo, kakor utrha vinogradnik grozd, kakor sadjar jabolko, kakor otrok cvet na polju... Pri tem pa se zavedamo, da je divjad treba varovati, z njo umno gospodariti, saj je živi in najlepši del narave.

Naš novinec Stane se je danes najbolje izkazal, boginja lova Diana in zavetnik lovcev sv. Hubert sta mu bila naklonjena. Ta srnica je sicer naš današnji skupni plen, toda predvsem je plen našega novince Staneta, ki je žival z mojstrskim strelom položil na dlako. Seveda pa je bil z lovcem začetnikom na stojišču izkušen lovec, Stanetov lovski učitelj in mentor, tovariš Joža. Preden smo prišli semkaj v gostilno na 'zadnji pogon', smo se ustavili na pašniku pred vasjo in izkazali srnici po starem običaju čast in spoštovanje, lovci pravimo, da smo pozdravili lovino.«

Vodja brakirjev Lojz (okoli vratu ima obešen lovski rog): »Spoštovani lovski tovariši! Slišali ste in nekateri tudi videli, kako mojstrsko je naš novinec Stane danes ustrelil srnico. Predlagam, da ga lovsko krstimo, ga proglasimo za pravega lovca in ga sprejmemo v zeleno bratovščino...«

Mentor Joža: »Popolnoma soglašam. Upam, da tudi vsi drugi. Pri delih v lovišču, pri krmljenju divjadi pozimi, poleti pa pri obdelovanju lovske njive je bil naš novinec vzoren sodelavec. No, in danes je še z mojstrskim strelom srnico poslal v večna lovišča, kar tudi dokazuje Stanetovo strelsko sposobnost. Zato mu priznanje z lovskim krstom vsekakor izkažimo!«

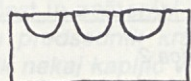
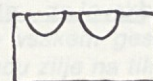
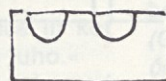
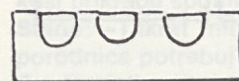
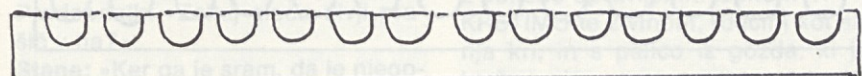
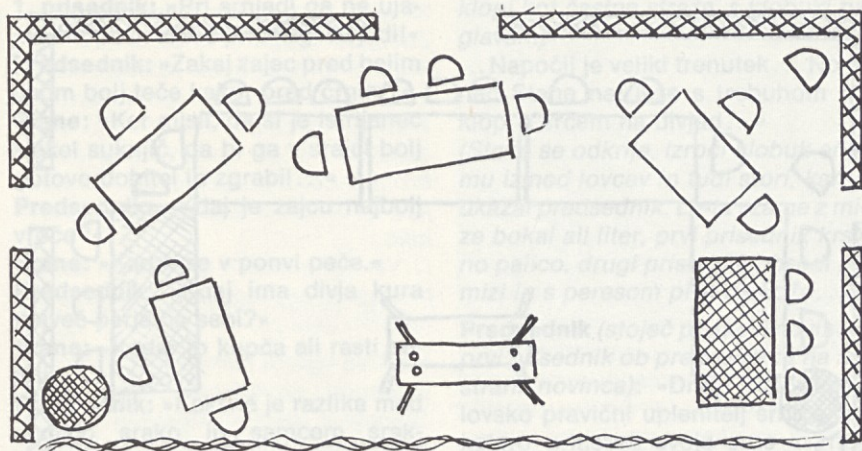
Lovci (ploskajo): »Vsi soglašamo, Stane naj postane pravi lovec!«

Lovovodja: »Predlagam torej krstni odbor, ki ga sestavljajo predsednik in dva prisednika. Prvi naj bo naš prekaljeni lovski veteran Frenk, prisednika pa vzorna lovca Peter in Pavel. Vsi trije so v svoji zeleni praksi uplenili – poleg drugega – tudi že vsak po nekaj srnic.«

Vodja brakirjev: »Volja navzočih je ukaz, zato naj izvoljeniasedejo častno mesto ob veliki mizi, tamkaj sedeči pa z izvoljenimi zamenjajo se-deže!«

(Člani krstnega odbora in drugi hitro izvedejo zamenjavo.)

Vodja brakirjev: »Na vsakem 'zadnjem pogonu' se utegne zgoditi kaj takega, zato imam za vsak primer vedno v svojem nahrbtniku tudi zna-

skica 1

menja časti in oblasti krstnega odbora: tri ogrlice – za predsednika iz trofej oz. zobovja raznotere divjadi, za oba prisednika pa iz nam lovcem dragih zelenih vršičkov iglavcev.«

(Vodja brakirjev pristopi k mizi, člani krstnega odbora vstanejo in se odkrijejo, vodja pa vsakemu obesi okoli vratu insignije. Člani odbora se pokrijejo in sedejo.)

Vodja brakirjev (nadaljuje): »V nahrbtniku imam še vse drugo za krst. (Jemlje iz njega in polaga na mizo pred odbor.) Tu je krstna palica, na katero se člani odbora podpišejo, tu pero iz peruti največje ptice v našem lovišču za pisanje zapisnika in tu koža divjadi – irhovina, na katero bo drugi prisednik in hkrati zapisnikar ovekovečil današnji krst.

(Člani odbora, začeni s predsednikom, se navidezno z vso resnostjo podpišejo s ptičjim peresom na palico, na katero so bili njihovi priimki, imena in kraj ter datum krsta lepo napisani že prej.)

Ti, lovec Gašper, pa skoči k Micki v točilnico in prinesi štefan ali liter kot srnja kri rdečega vinca!« (Gašper izvrši naročilo.)

Predsednik krstnega odbora (vstane): »V imenu obeh prisednikov in v svojem se vam zahvaljujem za zupanje in obljubljam pri divjih živalih vseh vrst v našem lovišču, da bomo

nalogo vestno opravili. ...In sedaj naj pristopi dragi naš novinec Stane. (Predsednikove besede s patosom, slovesno. Stane pristopi, predsednik sede, sedejo tudi vsi lovci k mizam. S klobuki na glavah.)

... Res je, da so te lovci predlagali za lovski krst, toda prej moraš še opraviti izpit, pravilno odgovoriti na zastavljena vprašanja, delno lahko celo s pomočjo svojih tovarišev...

... Najprej tvoji osebni podatki (s komičnim poudarkom): – Novinec Stane, rojen??«

Stane (s komičnim poudarkom): »Rojen, seveda sem rojen, ker sicer ne bi bil tukaj...«

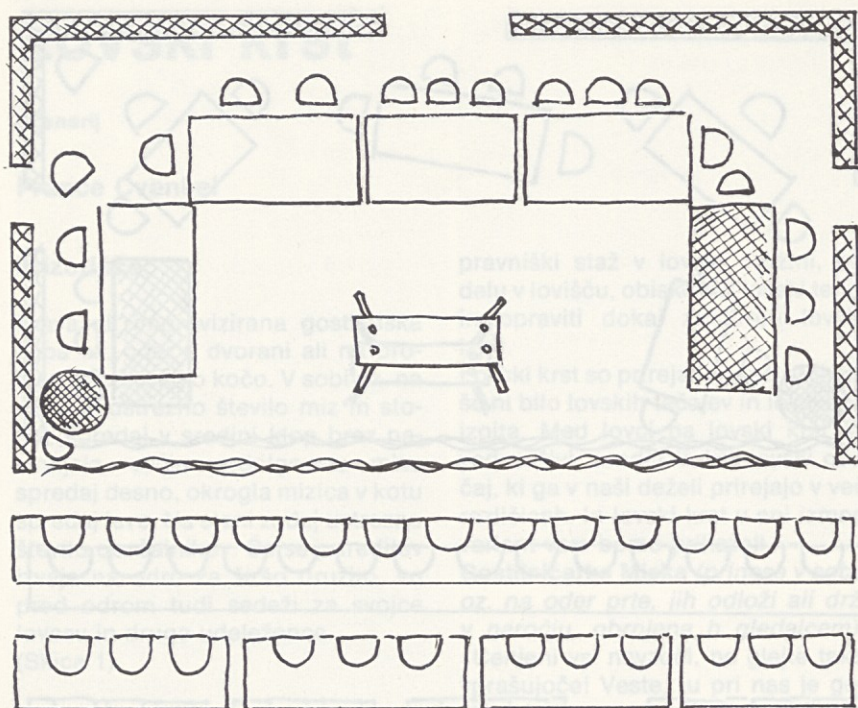
Lovci (ob mizah) se zasmejijo, močno zaploskajo...

Prvi (1.) prisednik (s komičnim patosom): »Odgovor dokazuje novincevo bistrost, kar je odlika spretnega lovca...«

Predsednik (resno in komično): »Rojen kje?«

Stane (resno in komično): »Noben moj osebni dokument tega ne naveda. Mislim pa, da v postelji, morda tudi na njivi, ko je mati repo pléla, najbrž pa – ampak to ni dokazano – v gozdu, ko je delala butare... Po mnenju nekaterih zato tako rad hodim v gozd, saj pregovor pravi, da ptič rad tja leti, kjer se izvali.«

Drugi (2.) prisednik: »No, no, če smo

skica 2

pošteni, je našemu vprašanju ugodeno...«

Predsednik (*pomenljivo*): »Rojen kdaj?«

Stane (*s komičnimi potezami na obrazu*): »Ker mi slabo rastejo brki, pristojni na občini menijo, da tri mesece prezgodaj, v kozoprsku...«

Lovci (*zaploskajo in se zasmejijo*): »Imenitno odgovarjaš.«

1. prisednik: »Ni kaj, vprašanju je zadoščeno...«

Predsednik: »Kje si nazadnje hodil v šolo?«

Stane: »V mestu sem delal pri zidarjih in na gimnazijo malto in opeko nosil, ko so jo popravljali...«

2. prisednik: »Sapralot, tako globok odgovor, da ga moram zapisati in podčrtati« (*navidezno napiše s peresom na kožo*).

Predsednik: »Spoštovana kolega prisednika, upam, da sta soglasna in da po teh bistrourmih odgovorih lahko preidemo na šaljivoslovje, na predmet, ki je najtesneje povezan z lovsko latinščino. Sila važen predmet, saj moramo tolikokrat v življenju resnost in žalost obrniti na 'hec'...«

In zdaj pozor, pozor! Prihajamo k stvari!... Tone in Lojze iz sosednje lovske družine sta lovila po polju in se med lovom krepčala iz zajetne steklenice s kačjo slino. Posebno Tone je pogosto globoko potegnil. Kar zagledata na drevesu vrano. Tone hitro pomeri in vžge po njej. Na

Lojzetovo presenečenje vrana pade kot kaplja z veje... Pa Lojze začuden vpraša Toneta: Kako vendar, da si jo zadel...? Tako tudi jaz vprašam tebe, novinec. Stane, kako vendar, da jo je zadel?«

Stane (*globoko premišlja in se odloči*): »Kako je ne bi, saj je videl celo jato vran in eno ni bilo težko zadeti...«

Lovci (*pri mizah smeh, ploskanje*): »Bravo, imenitno!«

Predsednik: »Naš lovec Gaber je danes, kakor ste videli, prišel na lov s palico. Žena mu je za eno leto prepovedala hoditi s puško na skupne love in ga tako obsodila za skoraj poklicnega brakirja. Stane, zakaj je to storila?«

Stane: »Oh, ta odgovor pa že vrabci čivkajo po strehah: Ker je kot gost sosednje lovske družine pred nekaj tedni na brakadi obstrelil brakirja...«

Lovec Gaber: »Res je, res je, kar je povedal Stane, ampak, lepo vas prosim, upoštevajte, da se je brakir Zajec pisal...«

(*Sprva začuden obrazi lovcev se zvedrijo in smejiijo.*)

1. prisednik: »Tovariš predsednik, prosim, da se poleg petice Stanetu za ta odgovor vnese v zapisnik še šestica našemu Gabru za imenitno opravičilo...«

Predsednik (*resno, odločujoče*): »Pripomba je tehtna in zato sprejeta. Pavel, zapiši! – Nadaljujemo: Stane,

zelo dobro poznaš našega lovca Rudija, tvojega soseda na vasi. Dejstvo je, da je zadnji čas Rudijev pes zelo shujšal. Zakaj?«

Stane (*pomenljivo*): »Ker je Rudi mesarju ustrelil mačka.«

Lovec (*iz omizja*): »No, potem je pa natolcevanje, da je mesar zalotil Rudija pri svoji ženi...«

(*Lovci se hihitajo in trepljajo Rudija po ramenih.*)

Predsednik: »Krstni odbor sprejema Stanetov odgovor za pravilen in odklanja namigovanje na sadeže, kot sta češplja in banana... Stane, povej še, kakšna je razlika med dobrim lovcom in dobrim zakonskim možem?«

Stane: »Oprostite, ne vem, res ne vem, ker nisem oženjen. Ali mi v tem primeru sme pomagati kak oženjen lovec?«

Predsednik: »Tvoja želja je upravičena, seveda dovolimo. (*Prisednika prikimata.*) No, kdo bo neoženjenemu Stanetu priskočil na pomoč?«

Lovec Martin (*z debelimi očali*): »Jaz, tovariš gospod predsednik! Med dobrim zakonskim možem in dobrim lovcom strelcem ni nobene razlike: oba morata večkrat na eno oko zamižati...«
(*Lovci zaploskajo in se glasno zasmejijo.*)

Predsednik: »Zelo dobro, Martin, ker razumeš, da mora tudi novinec poznati to resnico, preden naredi največjo neumnost v življenju... Stane, ti nam pa hitro odgovori še na nekaj vprašanj iz tega predmeta... Kdaj se zajcem, srnjakom in divjim prašičem dobro godi?«

Stane: »Kadar lovci sedijo v gostilni, kakor sedaj mi...«

(*Pri lovcih po vsakem odgovoru smeh, ploskanje.*)

Predsednik: »Kateri so največji čudeži?«

Stane: »Star lovec brez revmatizma, zajec, ki laja in pes, ki igra na violino...«

Predsednik: »Zakaj lovci napijajo in pijejo iz kozarca v levici?«

Stane: »Ker z desnico objemajo in božajo...«

Predsednik: »Spoštovana prisednika, upam, da delim z vama prepričanje, da novinec Stane zasluži iz tega predmeta skoraj odlično oceno in da lahko preidemo na glavni predmet – živaloslovje.«

1. prisednik (*sedaj njegov govor dostojen, resen, brez patosa*): »O podrobnostih pri srnicah, ne tistih z modrčki in ne tistih naših pravih z okencem na ritki, novinca ne bomo

spraševali... Kljub temu pa dovoli, tovariš predsednik, da mu zastavim eno samo povsem resno vprašanje (*predsednik mu globoko prikimajo*). Stane, nekajkrat si že danes solovcem povedal, da je predte in tvojega mentorja Joža priteklo na 50 korakov troje kosov srnjadi. Kako si med njimi razpoznal srnico, letošnjo samičko, pravnjo za odstrel?»

Stane: »Najprej naj pojasnim, da nisem rekel, da so pritekli trije kosi, ker kosi ne pritečejo, ampak prileti jo... Pač pa sem rekel, da je pritekla srna z mladičema. Čeprav je vodeča srna v tem času le nekaj večja od mladičev, sem jo takoj razločil. Hitro nato je moj pogled zajel mladiča, z zadnjicama obrnjena proti meni. Primerjam njuni beli okenci na sivih zadnjicah. Okence ledvičaste oblike ima srnjaček, stoji na moji desni. Mladič na moji levi pa ima okence kakor narobe obrnjeno belo srce. To je srnica. Puško imam že ob licu, toda strel na takó stoječo žival bi bil nelovski. Tisti hip pa, kakor da je delovala moja želja: živali se prestopijo in postavijo bočno. Hitro kontroliram svojo ugotovitev, če je točno, da je mladič s srčastim okencem res srnica. Točno! Od strani na temnem ozadju jasno razločim na spolovilu zadaj šop dlak – čopič imenovan. Vse to moje ugotavljanje je trajalo le nekaj hipov. In strel! Padla je v ognju, brez bolečin, za svojo smrt sploh ni vedela...«

Predsednik: »Ta tvoj odgovor je bil pa tako zelo pravilen, da bi zanj in za svoje ravnanje pred strelom v osnovni šoli dobil petico, na univerzi pa desetico...«

Lovec: »Odlično, Stane, odgovarjaš kakor profesor lovstva!« (Ploskanje in pritrjevanje.)

Predsednik: »Vedeli smo, da te pri srnici ne bomo ujeli. Morda te bomo pa pri srnjaku in srni. Ali veš, kdaj srnjak odvrže rogove?»

Stane: »Nikoli, ker mu odpade oziroma ga izgubi...« (*Lovci pogosto nagrajujejo novinceve odgovore s ploskanjem in glasnim smehom.*)

Predsednik: »V čem sta si srna in ženska enaki?»

Stane: »Obe nosita po devet mesecev.«

Predsednik: »V čem se pa razlikujeta?»

Stane: »Srna je vroča le nekaj dni v letu, ženska pa kadar je smreka zelena...«

1. prisednik: »Pri srnjadi ga ne ujamemo, poskusimo pri drugi divjadi!«

Predsednik: »Zakaj zajec pred belim psom bolj teče kakor pred črnim?»

Stane: »Ker misli, da si je istrijanec slekel suknjič, da bi ga v srjaci bolj gotovo dohitel in zgrabil...«

Predsednik: »Kdaj je zajcu najbolj vroče?»

Stane: »Kadar se v ponvi peče.«

Predsednik: »Kdaj ima divja kura največ perja na sebi?»

Stane: »Kadar jo kopča ali rasti petelin...«

Predsednik: »Kakšna je razlika med samico srako in samcem srakmanom?»

Stane: »Sraka je črno bela, srakman pa belo črn...«

Predsednik: »Zakaj gleda divji prašič v tla?»

Stane: »Ker ga je sram, da je njegova mati svinja – prasica.«

Predsednik: »Zakaj lisica največ kokoši pokrade spomladi?»

Stane: »Takrat ima mladiče in kot porodnica potrebuje kurjo juho.«

Predsednik: »Kako ločiš lisico od lisjaka?»

Stane: »Po repu. Lisica ga ima eno luknjo više kakor lisjak...«

Predsednik: »Kako je lisica zvita?»

Stane: »Tako, da se je pred našim Martinom, ko je stal na stojišču, spremenila v psa, ko jo je ustrelil...« (*Med lovci krohot, obračajo se k Martinu, ki iznad očal sramežljivo pogleduje...*)

Lovec Martin: »Jehata, jehata, res se je, pa ne v navadnega psa, v mojega rjavega Čujčka se je spremenila... takó je zvita ta presneta 'tica lisica! O, moj rajni Čujček je bil dober psiček... (z robcem si briše solze).

Predsednik: »Spoštovana prisednika, prepričan sem, da smo soglasni v oceni, da je naš novinec Stane izpraševanje odlično prestal. (*Prislednika globoko prikimata. Predsednik in prislednika vstanejo.*)... (*Slovesno s kančkom humorja.*) Razglašamo, da je naš novinec, potem ko je uplenil prvo veliko divjad, odlično opravil tudi lovski izpit, popolnoma goden za lovski krst. (*Člani krstnega odbora zaploskajo, veselih obrazov zaploskajo tudi lovci in vstanejo...* Prosim vas, da hitro pripravite vse za slovesnost krsta, tega našega starodavnega običaja...)

(*Gonjač nosač namesti srnico na klopi spredaj počez tako, da ji sprednje noge visijo na eno stran, zadnje na drugo. Lovci se razporedé okoli*

klopi kot častna straža, s klobuki na glavah.)

... Napočil je veliki trenutek... Novinec Stane naj leže s trebuhom na klop, s srcem na divjad...«

(*Stane se odkrije, izroči klobuk enemu izmed lovcev in tudi stori, kar je ukazal predsednik. Le-ta vzame z mize bokal ali liter, prvi prislednik krstno palico, drugi prislednik obsedi pri mizi in s peresom piše na kožo...*)

Predsednik (*stoječ pri glavi novince, prvi prislednik ob predsedniku na isti strani novince*): »Dragi naš Stane, lovsko pravični uplenitelj srnice, na katero pritiskaš svoje srce v znak spoštovanja in ljubezni do divjadi, poslednji hip še zeleni novinec, toda z odlično opravljenim izpitom...

KRSTIMO te z vinom, rdečim kot srnja kri, in s palico iz gozda, ki je lovčev raj:

– prvič – v imenu Diane, boginje lova, in zavetnika lovcev svetega Huberta – za lovsko čast in poštenje!

(*Ob vsakem geslu predsednik krščencu zlije na tilnik nekaj kapljic vina, prislednik pa zmerno močno udari po Stanetovi zadnji plati.*)

– drugič – v imenu vse zelene bratovščine za lovske družbe složno življenje;

– tretjič – v imenu navzoče lovske družbine za puške pravično nošenje.«

(*Predsednik postavi bokal ali liter nazaj na mizo, prislednik odloži palico, krščenc vstane, objame srnico okoli vratu in jo poljubi na smrček. Lovec izroči krščencu klobuk, ki si ga pokrije in stopi pred predsednika, stoječega za mizo.*)

Predsednik: »Dragi Stane, pravkar si postal polnovreden član zelene bratovščine. V svojem lovskem življenju nikdar ne zataji z neupravičnim dejanjem lovske časti in na lovu ne lovske pravičnosti! Udarci po zadnji plati pa naj ti bodo v opomin, da je za greh tudi kazen! Tudi krstna palica, s podpisami članov krstnega odbora in z datumom tvojega sprejema med prave lovce, ki ti jo izročam v trajen spomin, naj te na to opominja!«

(*Mu jo izroči, krščenc pa sprejme in poljubi. Prvi prislednik medtem nalije dva kozarca vina: enega za krščenca, drugega za prislednika. Predsednik kozarec dvigne z levico in ga izroči krščencu, ki ga sprejme z levico. Hkrati si natočijo kozarce prislednika in vsi lovci in gonjači. Prihiti tudi gostilničarka Micka. Kozarec nalijejo tudi njej.*)

Predsednik (s kozarcem v levici): »Od srca ti čestitamo k sprejemu v zeleno bratovščino in ti želimo v tvojem lovskem življenju vedno dober pogled, ravne cevi in uspehe pri varstvu divjadi. Na zdravje!«

(Ob teh besedah predsednik in krščenec trčita s kozarcema v levicah, izpijeta vino do dna, nakar predsednik seže krščencu z desnico v desno dlan. Hkrati ob klicih »na zdravje!« dvignejo kozarce tudi prisednika in vsi drugi navzoči, s pogledi obrnjeni v krščenca, in vino izpijejo do dna.)

Krščenec Stane: »Krstnemu odboru in vsem drugim navzočim se zahvalim za izkazano mi čast in priznanje. Obljubljam, da se bom izkazal vreden vašega zaupanja!«

(Vsi navzoči mu ploskajo in se začnejo razhajati, nekateri gredo že iz sobe oz. z odra. Tedaj vodja gonjačev, obrnjen k lovcem, zatrobi na rog nekaj kratkih, hitro ponavljajočih se zvokov; kliče k pozornosti.)

Lovovodja (takoj po zvokih stopi na stol): »Tovariši lovci in gonjači! Predlagam, da novega pravega lovca Staneta počastimo z – lovskim ropotom. Tudi to nam vleva lovski običaj...«

Lovec, lovci: »Tako je, tako je pravilno!«

Vodja gonjačev: »Za izvedbo tega običaja pa sodijo na mize polni litri vina. Kdo bo torej naročil pijačo, kdo plačal?«

Krščenec Stane: »Po stari lovski navadi je to dolžnost krščenca, torej moja dolžnost, ki jo z veseljem prevzamem. (Skoči k vratom in zakliče:) Halo, Micka, izpraznjene litre ponovno napolni in priloži tudi nekaj peciva! Vse na moj račun!«

Lovec: »Naj živi naš Stane!«

Lovovodja: »Lovski ropot torej! Pomaknimo mize skupaj, v eno omizje!« (Lovci hitro potisnejo mize v polkrog – skica 2 – pazijo na litre in kozarce na njih, srnico položijo vzdolž po klopi v ospredju odra oz. sobe, ali jo zaradi toplote odnesejo s prizorišča. Gostilničarka in dva lovca ali gonjača prinesejo na pladnjih vino, pecivo (krofe) in poskrbijo, da je na vsaki mizi poln liter in posoda s pecivom.)

Vodja gonjačev: »Kdo bo voditelj ropota? I, kdo drug kot lovovodja Janez! Če seveda sprejme...?«

Lovci: »Tako je, Janez naj bo, Janez zna, Janez ve, kako se tej reči streže...«

Vodja gonjačev: »Voditelj ropota, tvoj sedež je tu (mu pokaže prvi stol

skrajno levo, gledano izpred odra). Zadnjice drugih naj pa zavzamejo svoje prvotne sedeže! (Storijo, kar je ukazano. Člani krstnega odbora si snamejo insignije in jih izročijo vodji gonjačev, ki jih spravi nazaj v nahrbtnik. Lovci posedejo, vsi se odkrijejo in klobuke obesijo na obešalnike.)

...Vsi na mestih? Da, da. In sedaj predajam besedo voditelju ropota, našemu Janezu.«

Voditelj ropota (slovesno): »Našemu krščencu, novemu pravemu lovcu Stanetu v čast!... Nabij (ali nabaši) puške! (Pri vsaki mizi eden natoči iz litra pripadajoče kozarce.)... Opomnim naj, kdor pri ropotu na povelje zakasni ali prehití, plača pijačo za ponovitev ropota! (Ko so kozarci polni, voditelj naprej poveljuje...)

– Primi puškò! (Vsi hkrati primejo kozarce z levico.)

– Tri prste od mize! (Vsako povelje je izrečeno s poudarkom na zadnjem zlogu in ga lovci izvršijo hitro in točno.)

– Na mizo! (Trdo, da zaropoe.)

– Pet prstov od mize!

– Tri prste od ust!

– Na usta!

– Izpij polovico! (Izpijejo.)

– Tri prste od ust!

– Na usta!

– Izpij do dna! (Izpijejo.)

– Pet prstov od mize!

– Na mizo! (Ob zadnjem zlogu vsi hkrati postavijo kozarce trdo na mizo in jih – z levico – še vedno držijo...)

– Tri prste od mize!

(Voditelj prične potrkvati z dnom kozarca v določenem ritmu.)

– Tok, tok, tok-tok-tok! (Zadnji trije udarci v skupini zlogov so hitrejši.)

(Voditeljevemu potrkvanju se pri prvem udarcu prvič ponavljane skupine zlogov pridruži z enakim potrkvanjem prvi lovec na voditeljevi

levici. Pri prvem udarcu drugič ponavljane skupine zlogov se voditelju in prvemu lovcu na voditeljevi levici pridruži s potrkvanjem drugi lovec levo od voditelja. Nadalje se tako zaporedno, drug za drugim, pridružujejo s potrkvanjem drugi lovci, dokler ne potrka vse omizje. Nekajkrat vsi skupaj potrka celotno skupino zlogov, nakar voditelj zakliče...)

– Stoj! Pet prstov od mize, na mi-zò! (Lovec Martin – z očali – zakasni z udarcem na mizo. Vsi lovci uprejo pogled vanj in se zasmejijo.)

Voditelj ropota: »Martin, Martin, moker smodnik – zapozneli strel! Saj veš, kaj to pomeni...«

Martin (veselo): »Seveda vem: do semkaj krščenec Stane, naprej pa plačam jaz! I, zakaj pa ne, saj lovski krst ni vsak dan!«

(Pohiti k mali mizici, na kateri sta še dva polna bokala oz. litra vina. Iz enega Martin, iz drugega solovec pritočita manjkajočo pijačo v litrih na mizah.)

Voditelj ropota (Ko so litri polni, poveljuje): »Ponovno nabij (ali nabaši) puške!«

(Vse se ponovi po besedilu od »Opomnim naj, kdor pri ropotu na povelje zakasni ali prehití, plača pijačo za ponovitev ropota!« do vstevši »Stoj! Pet prstov od mize, na mizo!« Tokrat brez napake. Lovci pa še vedno držijo kozarce z levico...)

Vodja ropota: »Lovec, izpusti puškò! (Vsi hkrati izpustijo kozarce.) Ti, Gaber, pa takoj h gostilničarki, ki naj nam posodi kitaro, zdaj je na vrsti – lovska pesem! (Lovec pohiti iz sobe oz. z odra in se vrne z glasbilom.)

Vodja ropota (začne péti, vsi drugi poprimejo, po možnosti večglasno, Gaber spremlja s kitaro):

Lisica je 'na zvita zver,
pod skalco ima svoj kvartir,
pa z repom mahlja, pa s kremplji
kramplja,
pa vpraša, če j' lovec doma... ltd.

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

Od 1. do 31. januarja 1991 je bilo iz območja iz 30 občin v naši republiki laboratorijsko*preiskanih na steklino 100 živali in sicer:

65 lisic, 8 psov, 11 mačk, 1 jazbec, 1 glava srnjadi, 9 kun, 1 divji prašič, 1 gams, 1 miš in 1 govedo.

Odsek za virologijo VTOZD za veterinarstvo biotehniške fakultete v Ljubljani je ugotovil steklino pri živalih z območij 15 občin in sicer:

Brežice (1), Črnomelj (1 in 1 kuna), Domžale (1), Grosuplje (1), Ilirska Bistrica (1), Koper (1), Krško (2), Lendava (1), Ljubljana Vič-Rudnik (1), Maribor (1), Škofja Loka (1 in 1 kuna) in Šmarje pri Jelšah (1).

Ljubljana, 5. 2. 1991

dr. Armin Tomašič, dipl. vet.
Republiški veterinarski inšpektor

O sledovih divjadi

PIŽMOVKA (*Ondatra zibethica*)

Pižmovka je rumenkasto rjavo obarvan glodavec; njena telesna teža je od 0,5–1,7 kg, s svojo telesno obliko spominja na podgano, s svojim načinom življenja pa je tesno vezana na vodna stanišča. Ob vodi lahko opazimo njene sledove in stopinje. Živi pretežno v nižinskem in gričevnatem svetu do nadmorske višine 1000 metrov, kjer pa je redka.

Na sprednjih nogah ima pižmovka štiri, na zadnjih pa pet prstov. V primerjavi s skupno dolžino prednje šape so njeni prsti dolgi, ozki in se zaključujejo z dolgimi tankimi kremplji (skica 1 a). Stopalo je golo, brez dlak, izražene stopalne blaziniče pa puščajo svoj odtis tudi v stopinji. Značilnost prednje šapice je, da so prsti v odtisu znatno razširjeni. Na trdi podlagi stopalo ne naredi popolnega odtisa, manjka zadnji (petni)

del in zato tak odtis izgleda dokaj kratek.

Zadnje šape so večje, kot jih imajo praviloma drugi glodavci. Prsti so prav tako precej razširjeni, podobno kot pri prednjih, in se končujejo z dolgimi, tankimi kremplji (skica 1 b). V stopinji, npr. v trdnem blatu, se jasno vidijo odtisi blazinic, včasih pa tudi kratke, čvrste dlake, ki na gosto obrobajo vse prste. Pričakovati bi, da so prsti tega sesalca, ki živi v vodi, povezani s plavalno kožico. Pri pižmovki tega ni! Funkcijo plavalne kožice dobro prevzamejo (zamenjujejo) čvrste dlake (resice) ob straneh prstov. Zato pižmovka tudi ni tako dobro prilagojena za plavanje v vodi kakor npr. bober ali vidra, katerih plavalne kožice med prsti omogočajo boljše in učinkovitej-

Pižmovka se v glavnem drži obrežij vodovij

še zavesljuje, s tem pa tudi hitrejšo gibanje pod vodo.

Stopinja oziroma odtis prednjega stopala je 3 cm dolg in prav toliko širok. Večji odtis zadnje šape lahko doseže 6 do 7 cm dolžine in 3 do 4 cm v širino. Ker se pižmovka največ giblje po blatnem terenu (pri tem pa se napreza in ji zdrava), so njeni odtisi oz. stopinje širše, nemalokrat pa tudi daljše od dejanske velikosti stopal.

Odtisi stopal (stopinje) so zelo podobni odtisom pri veverici. Kljub vsemu pa je mogoče oba sledova med seboj razlikovati po terenu, kjer se nahajata, pa tudi po razporeditvi

Dialog s politiki in obveščanje javnosti o naših uspehih in delu

Čeprav ne bi mogli reči, da Lovska zveza Slovenije v preteklosti ni posvečala dovolj pozornosti javnosti, je bila enotna ugotovitev **prve seje odbora za informiranje in stike z javnostjo**, da bo v bodoče potrebno vložiti več naporov na tem področju. Tudi pristop se bo moral spremeniti, pa tudi odnos vsakega člana organizacije do informiranja nelovcev o našem delu.

Bruno Skumavc, predsednik skupščine LZS, ki je vodil prvo sejo, je že uvodoma poudaril, da se moramo vsi lovci bolj odpreti navzven in informirati druge o bistvu lovstva, naših nalogah, organizaciji in uspehih, ki jih dosegamo pri varstvu divjadi in okolja.

Vsekakor smo lovci premalo zavzeti, ko gre za populariziranje naše dejavnosti in ko smo potisnjeni v položaj, da se moramo braniti pred neutemeljenimi kritikami in napadi, ki jih je v zadnjem času vse več. Mnogi, ki so v preteklosti vedrili in oblačili pod varstvom državnih organov in sedaj izgubljajo svoje položaje, si žele podrediti našo organizacijo in jo preoblikovati po svojih merilih, ki niso vedno

skladni s sodobnimi načeli lovstva. Prav tako pa je lovška organizacija postala tarča raznih ljudskih tribunov, ki si pri poslušalcih nabirajo točke s ceneno demagogijo in neresnicami. Teh političnih stremuhov ne vodi želja za splošno družbeno korist, pač pa gledajo le na svojo in morda še na koristi ozkega kroga svojih sosisljenikov.

Zato ni čudno, da sedaj vlada v javnosti popolna zmeda glede vprašanja, kako naj bo lovstvo urejeno po novem. Tudi mnogim lovcem to še ni jasno, tudi zato, ker ne spremljajo dogajanj v okviru Lovske zveze in le površno prelete naše glasilo Lovec. Pa bi ga morali. Kajti **če bi v javnosti nastopalo dvajset tisoč osveščenih lovcev, ki bi v svojem okolju širili prave informacije o sebi in svoji organizaciji, potem bi tudi javnost malce drugače gledala na nas kot danes.**

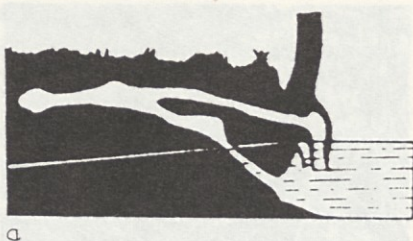
Ne smemo prezreti dejstva, da je kar štiriinajst poslancev v republiški skupščini članov lovške organizacije. Pa bodo v bodoče poleg svojih strankarskih interesov zastopali, kolikor bo pač mogoče, tudi

lovške, če so res lovci tudi po srcu in ne le po obleki in izkaznici?

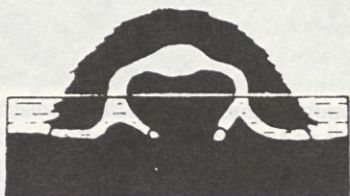
Lovska organizacija se bo morala bolj potruditi in navezati dialog z vsemi strankami, zlasti pa z **zelenimi in ljudsko stranko**, katerih cilji so načeloma kar bližji ciljem lovške organizacije, le da doslej še nismo našli skupnega jezika. Premagati bo potrebno nezaupanje na obeh straneh, sesti za mizo in se odkrito pogovoriti o sodelovanju, kompromisnih rešitvah in skupnih ciljih. Od tega bi imeli koristi vsi, nenazadnje pa divjad in okolje, za katerega se vsaj verbalno vsi zavzemamo. Ne gre pa prezreti tudi dejstva, da predstavlja lovška organizacija pomembno volilno telo, ki ga nobena stranka ne bi smela zanemarjati!

Na tej prvi seji, na kateri je bilo veliko govora o javnosti, lovcih in politikih, je bila sprejeta tudi pobuda **Petra Šulerja**, predsednika IO LZS, da poslej na vse pomembnejše seje LZS vabimo tudi predstavnike tiska, da jim omogočimo celoten vpogled v našo dejavnost in da se tako odpremo širšemu krogu javnosti.

Andrej Dvoršak

a

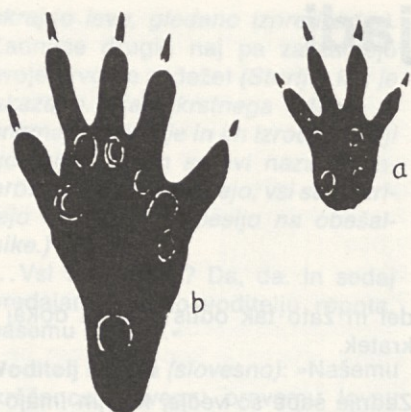

b

Podzemsko bivališče pižmovke v bregu (a) in na vodni površini (b).

stopinj. Veverica se giblje le s kratki ali daljšimi, počasnejšimi ali hitrejšimi skoki, široko razkrceni odtisi večjih zadnjih šap pa so vedno pred odtisi prednjih. Za razliko od veverice se pižmovka v skokih premika zelo redko, le kadar beži. Pižmovka se v glavnem premika korakoma ali v kasu. Njen korak je dokaj kratek, pri počasnejšem gibanju je dolg le 5 do 6 cm, pri hitrem pa se poveča le 10 do 13 cm. Kadar meri dolžina ko-

Sled pižmovke v mehkem blatu, kjer se opazi tudi sled repa.

Odtis prednjega (a) in (b) zadnjega stopala pižmovke

raka do 5 cm, se pojavljata tudi dva značilna odtisa, ki se pravilno ponavljata. Pri pižmovki odtis zadnje šape bolj ali manj prekriva odtis prednje šape, velikokrat pa ga tudi povsem prekrije. Zadnje stopalo se nikoli ne odtisne s svojo celo površi-

Sled pižmovke na tršem blatu (med stopinjami se vidi tudi sled trebuha).

Sled pižmovke (med stopinjami se vidi tudi sled, ki ga je pustil njen rep), desna stopinja prednje noge (zgoraj), zadnja noga (spodaj).

no, ampak je v sledu vedno vidna le njegova prednja polovica.

Med stopinjami na trdnem blatu bomo opazili tudi tri proge, ki jih zapušča trebuh živali (slika 2). Drugače se pa med stopinjami v mehkem, globljem blatu opazi tudi sled 10–27 cm dolgega repa. Na trši podlagi tega sledu ne bomo opazili.

Sledove pižmovk lahko vidimo na blatnih rečnih obalah ali ob ribnikih, ob vodnih akumulacijah, potokih, na sipinah, ob rečnih mrtvicah, posebno pa v blatu ribnika, iz katerega so izpustili vodo. Pižmovka je aktivna tudi pozimi, zato njene stopinje opazimo tudi v snegu ali na ledu, ki je pokrit s snegom.

Na podobnem življenjskem prostoru, kjer živi pižmovka, se zadržujeta tudi siva podgana in vodna voluharica. Čeprav so stopinje teh dveh glodavcev precej podobne, pa je njihova velikost znatno manjša. Zadnja šapa podgane doseže le 3 do 4,5 cm, šapa vodne voluharice pa 2 do 2,5 cm. Prisotnost pižmovke izdajajo tudi njena bivališča, ki jih izkopava v bregove in nasipe vodovja. Koplje jih ta glodavec s prednjimi nogami, precej pa si pomaga tudi z zobmi-glodači. Izkopano zemljo izmetava z zadnjima nogama. Takšno bivališče pižmovke je splet hodnikov, ki skupaj merijo tudi do 30 metrov. Presek rova je 20–25 cm.

Vhod v pižmovkino bivališče se nahaja vedno pod vodo. Če se nivo vode zniža, pižmovka zatlači vhod, ki pogleda iz vode, in takoj izkoplje novega pod vodo. V obrežnem rastlinju je navadno tudi izhod oz. »dimnik« prezračevalnega hodnika. Pred vodom so kupčki izkopane zemlje, njeni iztrebki, deli rastlinja in včasih celo prazne lupine sladkovodnih

školk, s katerimi se hrani ta glodavec.

Na vodovju, obraslem z močvirsko vegetacijo, ki ima blage obale, ali tam, kjer so velike vodne površine, gradi pižmovka kopaste nadvodne zgradbe iz rastlinja, ki jih obkroža voda. Takšno zgradbo pa ni lahko narediti. Pižmovka je spreten, vztrajen in marljiv gradbenik.

Za osnovo takšne zgradbe izbere pižmovka poplavljen grm, štor, vejje, primerno vzvišenje na dnu, razlomljeno trstičje ali podobno. Osnovni gradbeni material je močvirsko rastlinje in blato, pa tudi vejice dreves, ki plavajo v vodi. Pižmovka uporabi za gradnjo tudi mnoge predmete, ki jih je ob vodi odvrigel ali izgubil človek. Tako nastane velika kopa, ki lahko meri v širino do 4 metre, visoka pa je tudi do 2 metra. (V naših razmerah so takšna bivališča zelo redka – op. prev.).

To pa ni edina gradbeniška dejavnost pižmovke. V bližini takšne glavne zgradbe si napravi tudi pomožne oziroma zasilne. Poleti jih uporablja kot mesta za hranjenje, pozimi pa nad njimi zgradi še streho. Uporablja jih predvsem kot skladišče hrane. Poleg vodnega rastlinja najdemo tu še poljedelske kulture in drugo hrano.

Poleg teh del pižmovka redno vzdržuje tudi svoje vodne steze. Odgrizuje barsko rastlinje pod vodo, da je prehod neoviran. Ker je pižmovka aktivna tudi pozimi, si uredi tudi zračnike in mesta, kjer voda nikoli ne zamrzne in kjer po potrebi lahko pride do zraka. To so predvsem kupčki vodnega rastlinja, visoki 20–30 cm.

Prisotnost pižmovke bomo lahko ugotovili poleg številnih ostankov hrane, ki leži v vodi, tudi po njenih iztrebkih in vonjskem označevanju. Dišavne žleze pižmovke, posebno še tiste pri samcu, so pri koncu repa. S pritiskanjem korena repa ob korenine dreves oz. panje nastane na njih masten, svetleč madež, ki diši po mošusu.

Po M. Bouchner-ju (Myslivost 5/88)
– pripravil Z. Timarac

MEDVED

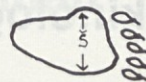
LOVIŠČE:

UPLÉNITELJ:

DOLŽINA ŽIVALI (SVEŽE KOŽE) OD SMRČKA

DO KONCA REPA: CM

ŠIRINA PREDNJE ŠAPE:

BARVA:	X
svetla	
rjava	
temnorjava	
črna	

OVRATNIK: izražen ☐
zaznaven ☐
zabrisan ☐

PRIOGA:

PRVI PREDMELJAK ZGORNJE ČELJUSTI (P₁).

KOLIKOR GA NI (P₁) SPODNJE ČELJUSTI ALI PRVI MELJAK (M₁).

OBVESTILO

Z enotnimi gojitvenimi smernicami je pri Lovski zvezi Slovenije uvedeno tudi zbiranje nekaterih podatkov o medvedu.

Te podatke naj bi nam posredovala lovišča, pa tudi preparatorji in to v vsebini (vprašalnikih), ki jo objavljamo.

Tiskovine (kartončke) smo razposlali nekaterim zvezam lovskih družin (ZLD) in ostalim večjim loviščem ter nam poznanim preparatorjem.

Prosimo vse, da nam redno sporočajo želene podatke.

LZS

MEDVED

LOVIŠČE:

DATUM ODSTRELA (IZGUBE):

KRAJ (REVIR):

SPOL:

TELESNA TEŽA: BRUTO KG NETO KG

DOLŽINA SPOLNE KOSTI:

NASLOV PREPARATORJA:

PRIPOMBA:

Nujno je tesno sožitje lovstva in lovske kinologije

(Mnenje o članku F. Svetca, Lovec 11/90, str. 316)

Z avtorjem članka, Francem Svetcem, se v marsičem načelno strinjam, povsem pa z naslovom članka. O stroki naj polemizirajo tisti, ki se na to spoznajo, sam pa bi navedel na kratko le nekaj misli, ki naj razjasnijo določeno avtorjevo kritiko na začetku članka:

– Organiziranost, o kateri avtor piše, ni stara, temveč nova, sam pa predlaga staro.

– Stanje v lovske kinologiji, ki ga je avtor skušal prikazati, ne dokazuje, da je posledica vrste organiziranosti. Povsem zanemarljiva pozitivne strani sedanje organiziranosti, ki so bile navedene že ničkolikokrat, navajal jih je tudi predsednik Lovske zveze

Slovenije. Da bi izboljšali strokovno delo, z novim statutom znova vzpostavljamo strokovni svet.

– Pogoj – opravljen PNZ (preizkus naravnih zasnov) za udeležbo na lovske preizkušnji izvira iz pravilnikov za posamezne pasme oziroma pasemske skupine, ki so jih sprejeli na zboru sodnikov za te pasme, torej kinologi-lovci sami, zato je netočno in hkrati nelogično, da se krivda za to pripisuje organiziranosti KZS in domnevni birokraciji, oziroma temu, da lovska kinologija ni zase. Pravilnike so vendar sestavljali strokovnjaki za lovske kinologije (sodniki) in če bi se zgodilo, da ti kar naenkrat večini niso več všeč, jih lahko prvi zbori sodnikov ustrezno spremenijo, če bo seveda za to večina, ne le posamezniki; za dosego tega cilja prav gotovo ni potrebna posebna organiziranost. Za utemeljevanje drugačne organiziranosti bo pač treba najti boljše razloge, kot pa je avtorjev namig v tem članku.

– Lovska kinologija je že sedaj (avtor meni, da mora biti) najtesneje

povezana z lovskimi družinami, zvezami lovske družin in o lovske kinologiji ne »da naj« (po mnenju avtorja članka), temveč že sedaj odločajo le lovske kinologije. Trditev, da lovska kinologija nima nič skupnega s športno, ogromno pa z lovske organizacijo, ne drži v nobenem primeru, ker sta to ločeni področji preučevanja narave (ena se ukvarja z vzrejo, šolanjem in preučevanjem psov vseh pasem, druga pa z lovom in gojitvijo divjadi in pse le uporablja), pač pa imata lovska in športna kinologija v osnovi skupno skoraj vse (poreklo in zgodovina, razvoj pasem; anatomija in fiziologija; vzreja, nega; ocenjevanje zunanjosti in vzrejni pregledi; osnovni princip šolanja itn.), le na področju šolanja in uporabe se ločujejo lovske in športne psi. Takšnega odnosa do kinologije od avtorja, ki je kinološki sodnik, ne bi pričakoval in mu verjetno ne more biti v čast.

– Ker je za uspešno zdravljenje pogoj pravilna diagnoza, se bojim, da so takšna gledanja na problematiko lovske kinologije povsem neproduktivna in ne bodo rodila zaželenih sadov, kljub dobrim namenom, kaj šele, če so si problematiko izmislili samo zato, da bi se prek nje reševalo vse tisto, kar nekomu ni všeč.

Miroslav Zidar

MEDNARODNA RAZSTAVA PSOV VSEH PASEM LJUBLJANA, 20. in 21. 4. 1991, HALA TIVOLI

Letošnja razstava psov bo po 12-letnem premoru spet v Hali Tivoli.

Lovske pasme psov bodo razstavljene v soboto, 20. 4. 1991, v nedeljo pa nelovske pasme

Urniki razstavnega dne

od 7.–9. – privedba psov na razstaveni prostor

od 9.–9.15 – otvoritev razstave

od 9.30–14. – ocenjevanje psov v ocenjevalnih krogih

od 15.–16. ocenjevanje vzrejskih skupin in najlepših psov ter podelitev nagrad

od 16.–17. – nastop šolanih psov

Letos pričakujemo veliko udeležbo psov iz drugih držav, saj bodo na razstavi ocenjevali pse priznani kinološki sodniki.

Vse vodnike kakovostnih psov vabimo, da prijavijo svojega psa na razstavo. Prijavnica je natisnjena v 6. lanske in 1. letošnji številki Kinologa. Lahko pa obrazec prijavnice tudi fotokopirate in prijavo z dokazilom o vplačilu takoj pošljete na Kinološko zvezo Slovenije (na željo vam jo pošljemo tudi na dom), saj je **zadnji rok za prijave 1. april 1991.**

Za vse informacije smo vam na voljo po telefonu (061) 315-474 – KZS.

KINOLOŠKA ZVEZA SLOVENIJE

Ilirska 27, 61000 Ljubljana
Žiro račun: 50101-678-56596
Telefon: /061/ 315 474

Dodatna svetila pri nočnem lovu na divje prašiče – da ali ne?

Razmišljanje začenjam s primerjavo lovske puške s strelnim daljnogledom in puške, opremljene še z dodatnim svetilom za nočni lov.

V drugi polovici 19. stoletja se je strelni daljnogled na puški priložnostno pojavil tudi pri lovskem orožju. Vendar je bil v tedanjih lovskih krogih v začetku strogo prepovedan. Streljanje s strelnim daljnogledom na lovske puške je bilo nelovsko, ocenjevali so ga kot modno muho. Celo več, lovec, ki je uporabljal strelni daljnogled na lovske puške, je veljal za neke vrste lovskega invalida. Dalj-

nogled na puški je pomenil, da gre za lovca, ki je starejši in slabo vidi. Zato so se ga tedanji lovci izogibali, da ne bi pred drugimi lovci izgledali betežni in stari.

Danes pa vemo, da samo s pomočjo dobrega strelnega daljnogleda pridejo moderne lovske puške do polnega izraza. S primerno povečavo nam približajo divjad tako blizu, da je zadetek ob pravilno pristreljeni puški lahko na centimeter natančen in omogoči lovsko pravičen strel tudi pri slabši vidljivosti.

Če se povrnem k uvodnemu vprašanju: lov na divje prašiče z dodatnim svetilom – ali ne, moram ugotoviti naslednje:

Najbolj običajen način lova na divje prašiče je (ker je divji prašič nočna divjad) čakanje ponoči na primernih mestih, kamor prihajajo prašiči (poleti njive, ob krmiščih v zimskem času).

Če je jasna noč z luno, je vidljivost tako velika, da se z dobrim strelnim daljnogledom na puški divji prašič dobro vidi in je strel enostaven. Če pa sneg pokrije zemljo, je vidljivost še boljša in lahko streljaš skoraj kakor podnevi.

Na žalost je takih idealnih razmer vedno manj. Poleti pri čakanju ob njivah nekoliko več, pozimi pa znatno manj. Snega je malo, nebo pa praviloma oblačno. Divji prašiči pa prihajajo ob vsakem vremenu! Zgodi se, da čim slabše je vreme, tem rajši pridejo.

Prašičev je tudi vedno več in je zato škoda, ki jo povzročajo v kmetijstvu, izredno velika. Zato je potrebno lov na divje prašiče povečati, vendar ne s streljanjem na vse, kar se vidi, ampak v skladu z gojitvenimi smernicami in biološkimi načeli. Za doseganje le-tega moramo imeti možnost, da dobro ugotovimo, na kaj merimo s puško. Zato se je v zadnjem času uveljavila praksa, ponekod bolj, ponekod manj, nelegalne uporabe močne baterije na puški, čeprav vsi vemo, da je v sedanjem lovskem zakonu to izrecno prepovedano. Zakaj? Prednosti uporabe dodatnega svetila (baterije) so nesporne, podobno kot pri daljnogledu na puški. S pomočjo baterije lahko divjega prašiča temeljito omeniš in zato točno veš, na kaj boš streljal. Zadetek je lahko veliko bolj natančen in upravičen.

Umetno svetlobo navadno prašiči dobro »prenašajo«, ne moti jih in lovec lahko odda strel v miru in ne

v naglici. Vse to so prednosti, ki jih prinaša lov s pomočjo dodatnega svetila. Zato je ta način lova tudi lovsko veliko bolj pravičen kakor na primer strel na slabo vidne »črne gmote«, ki so ponavadi nato še slabo zadete in jih potem iščemo nekaj ur ali dni. Ko jih končno najdemo, pa ugotovimo, da smo ustrelili brejo ali celo doječo svinjo. Lov s pomočjo dodatnega svetila je tudi v primerjavi s pogoni, kjer se zaradi hitrosti bežečih divjih prašičev veliko živali obstreli in nehote ustrelji marsikatero brejo svinjo, veliko pravičnejši in lovsko opravičljiv.

Menim, da bi morali tudi pri nas, ko bomo sprejemali novi lovski zakon, to možnost tudi zakonsko dovoliti. Tak način lova je v nekaterih državah (Madžarska) obvezen, ker je v vseh pogledih lovsko pravičnejši.

A. Levičnik

Pereč odnos lovcev do lovske kinologije v lovskih družinah

K pisanju me je vzpodbudil v Lovcu že pred leti objavljen podoben članek, ki ga je napisal znani kinološki delavec iz Lovskega kinološkega društva Gorenjske, Jože Hauptman. Mačehovski odnos lovcev do lovske kinologije je ponekod še vedno prav neverjeten.

Podobni primeri, kot ga bom navedel, se dogajajo po Sloveniji in osebno ne vidim načina, kako bi takšne pojave hitro izkoreninili.

Žalostno je, da imajo še v marsikateri LD do kinologije odnos kot »ne bodi je treba«. V nekaterih lovskih družinah iz ZLD Gorenjske še vedno, kljub javni kritiki v Lovcu, brakirji pred lovom odložijo puške in gredo s psi v pogon. Izgleda, da ne smejo niti ranjeni divjadi, ki je še v pogonu, skrajšati muk. Znani so primeri, ko pes te ali one pasme sploh ne sme v to ali ono lovišče. Na preizkušnjah naravnih zasnov pa potem prav ti psi ne opravijo PNZ, osnovne zahteve, ki po zakonu o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč kvalificira pse, da smejo lovci z njimi loviti. Po novem pod-

Javno mnenje o lovcih je boljše kot mnenje zelenih

Anketa je pokazala, da je

60% prebivalstva prepričanega, da se ravnovesje v naravi samo po sebi ne more več vzpostavljati in da so lovski posegi zaradi tega nujni.

82% ljudi je mnenja, da morajo lovci z odstrelom uravnavati živalske vrste, ki se močno razširjajo, ker nimajo nobenih naravnih sovražnikov.

82% ljudstva je mnenja, da lovci ne lovijo iz veselja do ubijanja.

92% vprašanih se strinja s tem, da morajo lovci svojo usposobljenost in primernost dokazati z izpiti.

86% anketirancev meni, da je lov že v človekovi naravi in da bo obstajal tudi v bodočnosti.

70% prebivalcev je prepričano, da lovci ne lovijo zato, da bi razkazovali trofeje uplenjene divjadi.

75% vprašancev je mnenja, da so lovci varstveniki narave.

72% anketiranih trdi, da je lovec več zaposlen z gojitvijo divjadi kot z lovom.

Ni kaj, ljudje lovce dobro poznajo in imajo zato o njih (nas) pravilno mnenje. Kaplja grenčice v čašo radosti ob tako objektivni resnici je zgolj dejstvo, da je anketo objavil Sample – Institut, objavljena pa je bila v reviji **Jager**, 10/89.

Kaj ko bi še Slovenci naročili kakšno podobno anketo, da vidimo, koliko se poznamo!

J. Perko

zakonskem aktu pa morajo lovski psi pokazati še kaj več kot le PNZ!

V neki LD so uvedli disciplinski postopek proti mlademu lovcu (verjetno bo predlog za izključitev), ker je pri jamarjenju, ob paritvi lisic, uplenil dve lisici, češ da je LD jamarjenje prepovedala. Na osnovi česa je vodstvo te LD sprejelo tak sklep, mi ni jasno, saj vemo, da gozdno steklino preprečujemo učinkovito le z zmanjševanjem številčnosti lisic. Načine lova na lisice poznamo in mednje sodi zaenkrat tudi še jamarjenje s pomočjo psov jamarjev. Seveda ob pogoju, da je pes dvakrat

letno cepljen proti steklini! Obtoženemu lovcu priporočam, da se v primeru izrečene kazni pritoži na višjo instanco, za tolmačenje in pomoč pa naj posreduje tudi pri LZS.

Problemатiko zapostavljanja kinologije v nekaterih LD smo že nekajkrat pričeli reševati na zborih kinoloških sodnikov, a se do danes stanje ni kaj bistveno izboljšalo. O teh zadevah bi bilo potrebno enkrat odločneje spregovoriti tudi na eni izmed sej IO LZS in tvorce takšnih neloogičnih sklepov, brez osnove, poklicati na odgovornost, pa tudi če gre za »sive emi-

nence«, ki v nekaterih okoljih odločajo o vsem. Nič zato, če bo boleče, kajti tudi takim ljudem je potrebno povedati v obraz, da so zadnji vlak za napredek lovstva in lovske kinologije že zdavnaj zamudili. Dejstvo je, da delujejo ponekod takšni lovci, ki jih zaradi častitljivih let zapuščajo moči, pa so čez noč postali najgorečnejši »gostitelji in čuvarji« divjadi. Pripravljeni so strogo kaznovati vsakogar, ki se ne pokori njihovim sklepom, čeravno so le-ti plod njihove nevoščljivosti in celo škodoželjnosti. Kar naenkrat so pozabili, kaj so počeli sami takrat, ko so bili mladi. V takšni vnemi se zato ponekod zahtevajo stroge kazni za 1/2 kg »pretežkega« srnjaka, za odstrel mlečne srne ali vodeče svinje pa jim je obenem kaj malo mar. Na vseh koncih in krajih si prizadevajo omejiti odstrel srnjakov, pa čeprav je srnjad v številčnem naraščanju, zajčka pa bi uplenili tudi, če bi bil le eden v lovišču. – Saj gre v lonec!

Te misli sem napisal tudi zato, da vodstva ZLD in lovska kinološka društva spomnim, da morajo v kratkem le preveriti, če so lovske družine v svoje samoupravne akte vnesle obvezna določila iz sprejetih lovsko-kinoloških podzakonskih aktov, ki jih je sprejela 13. 10. 1990 skupščina LZS. Dokumenti in predpisi o urejanju lovske kinologije, ki jih je sprejela slovenska lovska organizacija, so **obvezujoči za vse** in so obenem dobra osnova za temeljito reorganizacijo lovske kinologije v strokovnem smislu. Bojim se, da vse tako hitro ne bo šlo, čeprav smo na isti seji skupščine LZS sprejeli tudi roke (da morajo biti samoupravni akti lovske družin usklajeni na občnih zbiorih, do pomladi letos!). Žal pa so verjetno dopisi na to tematiko, ki jih je na ZLD poslala komisija za lovsko kinologijo pri IO LZS, marsikje obležali v predalih »vestnih« tajnikov ali pa so kako drugače zopet odločile »sive eminence«, ki sem jih v članku že omenil.

Franc Svetec

V MARCU zakon dovoljuje lov na vso nezaščiten divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) ter na tu navedeno in prikazano divjad, če je seveda odstrel planiran in lovska organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni povsem prepovedala.

medved

divji prašič

Odstrel dve- in večletnih prašičev obeh spolov ni dovoljen

6. III. vzide ob 6.33 in zaide ob 17.55
26. III. vzide ob 5.55 in zaide ob 18.22

☉ = 8. III.,
vzide ob 2.50,
zaide ob 9.39

☉ = 16. III.,

☉ = 23. III.,
vzide ob 10.06,
zaide ob 3.01

☉ = 30. III.,
vzide ob 19.41,
zaide ob 5.36

Ne zajčka – niti repka – nič...

V zadnjem času se v dnevnem časopisju vse več piše o škodi, ki jo povzroča divjad in ki jo lovske organizacije na splošno zelo težko priznajo, še težje pa se odločijo zanjo odšteti minimalno odškodnino (Grgar, Ilirska Bistrica). Vse več je kritike zaradi komisij, ki so sestavljene iz vrst lovcev, in vse več je zahtev, da bi morale biti te komisije neodvisne, kar bi imelo za posledico res objektivno ocenjevanje škode.

Tudi naš primer potrjuje neurejeno pravno stanje. Lansko poletje (1990) smo posejali sojo na površini 6.000 m². Takoj ko je vzkalila, so jo začeli obgrizovati zajci, kljub temu, da smo jo ustrezno zaščitili. Pri obdelavi smo se držali strokovnih navodil in postopkov, ki smo jih prejeli ob nakupu semena. Setev soje je bila na našem območju celo strokovno zaželena. Takrat nas ni nihče opozoril na nevarnost nastanka škode zaradi poljskih zajcev.

Zaradi zajčjega obgrizovanja, ki je prizadelo najbolj vitalne in občutljive dele rastline, je soja zaostajala v rasti. Nekatere rastline se sploh niso več opomogle in se niso mogle razviti, druge pa so pozneje pognale stranske poganke, a se niso več normalno razvijale.

Po večkratnem pregledu posevkov soje smo ugotovili, da je škoda zaradi zajčjega obgrizovanja iz dneva v dan večja in očitna ter da bo prišlo do izpada normalnega pridelka. Zato smo škodo prijavili (17. 9. 1990) na LD Vipava, ki v lovskem smislu upravlja s terenom, kjer je bila posejana soja. Komisija, v sestavi dveh članov iz LD Vipava, si je 10. 10. 1990 ogledala posevke, ki so jih prizadeli zajci. Pri ogledu sem tudi sama prisostvovala. Že takojšnje neumestne pripombe člana komisije, da je njiva zapleveljena, da soja letos tako ali tako ne bi dozorela, da njiva po setvi ni bila povaljena in da soje zaradi tega s kombajnom ne bi mogli dobro pobrati, so me zelo motile, saj niso spadale k dejanski oceni škode. Kljub takim pripombam in ocenam sem v jeseni nekaj rastlin sama populila in jih še danes hranim za dokaz, da je soja le dozorela in bi jo lahko ročno ali strojno pobrali. Plevela je sicer res bilo precej, ker ustrezno škropivo ni prišlo; sicer pa je normalno, da je tudi plevel znak zdrave podlage zemlje, ki še ni uničena s herbicidi. Zanimivo je bilo celo to, da je bila soja v največjem plevelu celo najlepša, ker je bila očitno le tam pred zajci dovolj zavarovana in je tam niso objedali. No, zapisnik o oceni škode je bil sicer narejen z vsemi pripombami in dvomi o pravilnosti obdelave. Zaključen je bil z ugotovi-

tvijo, da nam pripada le odškodnina za zeleno krmo, brez ustreznih natančnih ocen in števil.

Škodni zapisnik sem na dan ogleda podpisala in s tem je bil postopek zaključen.

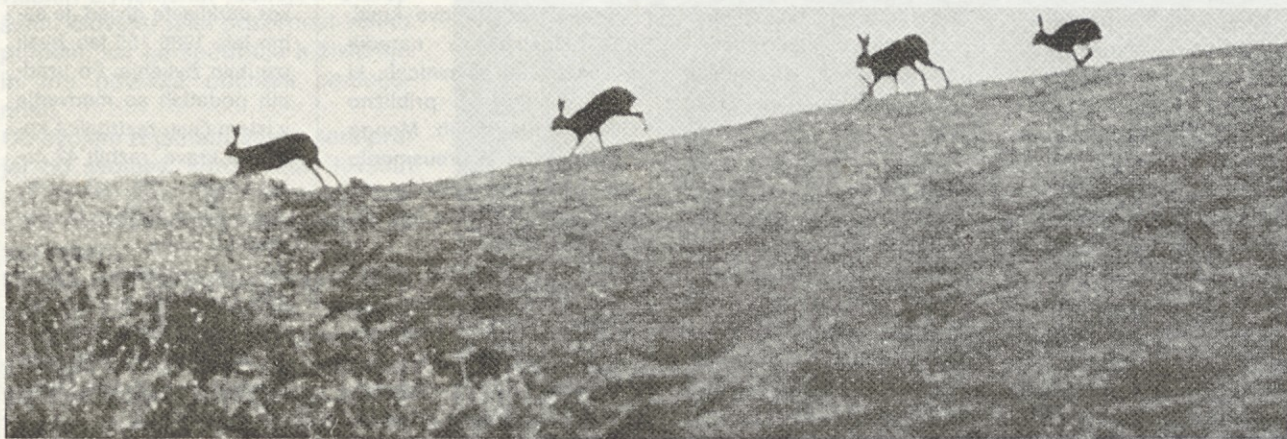
Vse do danes (10. 1. 1991) še nismo prejeli niti zapisnika niti obvestila o višini odškodnine, še manj pa kakšnega plačila. Moj primer pa ni edini, saj je bila škoda tudi na drugih posevkih soje očitna. Izgleda, da je soja izredno priljubljena hrana poljskih zajcev še posebno zato, ker so se prav na območju okrog Zemona pri Vipavi zelo razmnožili. Take razmere bi morali lovci upoštevati in biti pri oceni in plačilu škode bolj pošteni. Popolnoma razumem normalno sožitje divjadi z naravo in ga tudi opravičujem, dokler gre za normalen pojav. Če pa nastane večja škoda, ki je seveda ne moremo sami trpeti, je zadeva drugačna. Izgovori, da je škoda prevelika in neocenljiva, so le iz trte zviti. Vsako škodo je moč oceniti, le če obstaja za to pripravljenost in odgovornost.

Kot vse izgleda, se vodstvo LD ne more pošteno odločiti o višini odškodnine. Škoda, toda še večja škoda je, ker se ne morejo dogovoriti, ali bi nam za odškodnino dali vsaj zajčka ali denimo le njegov repek – ali morda celo nič. Zajčji odpadki pa so že spet na njivi. Vsak dan sveži!

Ivanka Rehar – Vipava

Pripis uredništva:

Ker prihaja na uredništvo Lovca zadnje čase vse več podobnih prispevkov, zasledimo pa jih lahko tudi v dnevnem časopisju, smo se odločili, da prispevek »Ne zajčka – niti repka – nič...« objavimo v Lovcu kot opomin vsem tistim vodstvom lovskih druženj, ki se zelo neodgovorno obnašajo pri ocenjevanju poškodb, ki jih povzroča divjad, in s tem mečejo zelo slabo luč na celotno lovsko organizacijo. Lovske družine opozarjamo, da je še vedno v veljavi Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, zato naj si ponovno dobro ogledajo **zakonska določila o preprečevanju, ocenjevanju in povračilu škode**, ki jo na premoženju povzročajo posamezne lovne vrste divjadi, in v skladu s temi določili tudi odgovorno ravna do oškodovanca. Le s pravičnim ocenjevanjem in poravnavanjem lovske škode bomo lahko kmetijcem dokazali upravičenost sedanje lovske organiziranosti, sicer pa bomo vse bolj glasnim pripombam le stežka oporekali.

Topinambur proti kanibalizmu

Znano je, da je topinambur odlična kultura za divjad. Divjad posebno rada uživa gomolje te rastline. Nadzemne dele rastline lahko siliramo in so tako še privlačnejši za divjad. Topinambur daje divjadi tudi odlično skrivališče, zato ga je priporočljivo posaditi tudi v fazanerijah. Po poljskih izkušnjah fazani zelo radi jedo gomolje topinamburja (posebej pozimi in jeseni). Ugotovili so, da ta rastlina preprečuje kanibalizem.

Lowiec Polski 12/89 – Z. T.

Kadmij v jetrih jelenjadi

Jetra jelenjadi iz države Vermont (ZDA) sicer niso raziskovali, vendar so tovrstne raziskave v sosednjih državah pokazale, da vsebujejo jetra jelenjadi zelo visoko vsebnost kadmija. Lokalnega izvora kadmija niso našli, predpostavljajo pa, da ima vsa tamkajšnja jelenjad veliko kadmija v jetrih.

Uživanje takšnih jeter povzroča pri ljudeh slabost, bruhanje, v daljšem časovnem obdobju pa ima za posledico trajne poškodbe ledvic. Zato je oddelek za ribištvo in lovstvo iz Vermonta priporočil, da naj jeter jelenjadi za kulinarne namene ne uporabljajo. V mesu jelenjadi pa kadmija ni, zato je meso uporabno za kulinariko.

Outdoor Life 11/90 – Z. T.

Škodljivo križanje jelenjadi

Na mednarodni lovski razstavi v Nitri (ČSFR) na Slovaškem, ki je bila lani (1990), smo lahko prvič videli znake križanja navadnega jelena z jelenom sika. Hibridizacija se ugotavlja po lobanji (kraniološke metode) in je bila priznana nekaj let prej. Gre za ugotavljanje križancev med vrstami navadnega jelena (*Cervus elaphus*) in jelena sika (*Cervus nippon*). Od 179 rogovij jelena sika, ki so jih poslali na to razstavo, so pri 93 (52%) ugotovili znake hi-

bridizacije (križanja) z navadnim jelenom. Približno enak odstotek ali 13 od najmočnejših rogovij je pripadalo križancem. Ti rezultati potrjujejo, da križanje pospešuje tvorbo mase parožkov pri telesno šibkejši vrsti, t. j. pri jeleni sika. Zato, pravijo strokovnjaki, je potrebno za vsako ceno preprečiti stike obeh vrst jelenov.

Polovnictvo a rybarstvo 10/90 – Z. T.

Sploh še živijo gepardi v ZSSR?

V Rdeči knjigi ZSSR iz leta 1984 preberemo, da je gepard izginil iz teh dežel pred 20–30 leti.

Občasno se je slišalo, da so sledove gepardov ali posamezne zveri še videli. Zadnji podatek o srečanju z gepardom datira v leto 1986.

Zoologi menijo, da je res mogoče, da so se zadnji primerki te velike mačke ohranili na območju tromeje republik Kazahstana, Uzbekistana in Turkmenije. Zato bi bilo potrebno uvesti takojšnjo učinkovito zašči-

to, da bi rešili geparda izumrtja v teh območjih.

Ekspedicija zoologov v ta območja, leta 1989, je dala zelo negotove podatke. Podatki, zbrani pri tamkajšnjem prebivalstvu, ne dajejo nobenega tehtnega dokaza, da bi gepard res še živel v ZSSR. Prav tako gre lahko pri navedbah, da so videli sled geparda, za napako, saj je odtis gepardove šape zelo podoben stopinji volka. Znano je namreč, da je gepard edina mačka, ki ne vpotegne krempljev v prstne krempljne gube.

V lovskem tisku prosijo, naj bi poleg opisa, risb in fotografij pri vsakem novem opažanju stopinj naredili tudi mavčni odtis, ki bi ga proučili znanstveniki. Prosijo seveda tudi za dokumentarno fotografijo, če bi ga uspelo komu celo fotografirati. Zoologi so dali tudi navodila, da naj sledove te velike mačke iščejo po poljih in drugih vlažnih mestih in ne po ogromnih prostranstvih puščav in polpuščav.

Ohota i ohotničje hozjajstvo 9/90 – Z. T.

Novice, ki jih tokrat objavljamo, smo povzeli od vsepovsod: iz časopisa Die Presse (Pr.), Jäger (J) Wild und Hund (W. u. H.), Deutsche Jagd-Zeitung (D. J. Z.). V Avstriji, predvsem v okoličinah Linza, lovci tožijo (dopisnik piše, da pojejo »labodji spev«) zaradi teh sicer lepih velikih ptičev, saj so se na rekah in jezerih namnožili čez vse mere. Še posebej tožijo zaradi škode, ki jo povzročajo labodi, ribiči.

Labodov je bilo še pred 25 leti v deželi ob Ennsu komaj nekaj ducatov, sedaj pa jih je že prek 2000. Čeprav te velike ptice ljudje intenzivno krmijo, pa predvsem spomladi prihajajo na polja in v pomanjkanju hrane uničujejo posevke.

Labod je sicer po lovskem zakonu v Avstriji označen kot lovna žival, vendar je z deželno odločbo zaščiten vse leto. (Pr., 8/90)

V ZRN so več kot leto nazaj poročali, v Münchenskem časopisu »Ärtzliche Praxis« (Zdravniška praksa), da so odkrili zdravilo proti zastrupitvam z najbolj strupeno gobo, zeleno mušnico (*Amanita phalloides*)! Zdravilo preprečuje težke zastrupitve, ki jih le-ta povzroča. Zdravilo, ki se imenuje **Sibilin**, je treba vzeti najkasneje 48 ur po strupenem obroku.

To si velja zapomniti, še posebej, ko pride jesen. (Še posebej to velja za zdravniške, ki skrbijo za prvo pomoč in ki so mogoče tudi lovci in naši bralci!)

(J., 10/89)

Na Kitajskem so se januarja t.l. pridružili bojkotu trgovine s slonovimi okli. (Prepoved te trgovine je sprejela že večina civilizirane sveta). Kitajska je v 80-ih letih uvozila povprečno 50 ton tega belega zlata. Leta 1988 je npr. izvozila za 7,2 milijona dolarjev izdelkov iz slonove kosti. Te izdelke so naredili v okoli 100 delavnicah, ki zaposlujejo približno 10.000 zaposlenih. Mnogo delavnic se je preusmerilo na predelavo roževine, nekaj pa jih bo treba tudi zapreti.

(W. u. H., 17/90)

Na Hokaidu (Japonska) Ainuji (prvotni prebivalci tega otoka) še v prejšnjem stoletju iz verskih razlogov niso lovili rjavih medvedov. Potem je prebivalstvo pri-

čelo naraščati, gozdne površine so se začele zmanjševati in v zadnjih 100 letih se je tudi zaradi intenzivnejšega lova populacija medvedov zmanjšala na manj kot 2000 živali.

Zaradi odsotnosti zakonske zaščite in zato, ker so tam medvedje deklarirani kot parkljasta divjad, je samo leta 1988 155 teh živali izgubilo življenje. Po uradnih podatkih so medvedje v istem času raztrgali 4 kornje ali krave, razbili 42 čebelnjakov, 104-krat »obiskali« žitna polja in poškodovali 2 lovca.

Zoologi zahtevajo, da se 10% preostalih gozdov razglasi za živalske rezervate, da bi zagotovili preživetje tamkajšnje podvrste (rjavega) medveda.

(W. u. H., 17/90)

V Altöttingu (ZRN) so poskusili, česar ni še nihče poskusil. V tekmi z lubadarjem so delavci dobesedno »zakopali« cel gozd, t.j. 35.000 m³ lesa, vrednega 7 milijonov mark. Gozd je lani spomladi pokosil orkan, imenovan Wiebeke. Skladiščenje lesa dela velike probleme, zato so se spomnili, da so našli drevesa, zasuta z mivko, ki so še

po več letih izgledala, kot da bi bila pravkar posekana. Sedaj so drevesa uskladiščili v treh plasteh v jarke, med mivko in specialno prejo, ki ne prepušča zraka. Ali bo to delovalo, nihče ne ve. Posebni senzorji naj bi takoj vključili alarm, če bi se biomasa pričela vneti.

(J., 11/90)

V Veliki Britaniji so se divji kunci zaradi relativno toplih in suhih zim namnožili prek vseh meja; ocenjujejo jih na več kot 30 milijonov. Neverjetno škodo delajo po gozdovih in poljih. V začetku petdesetih let jih je bilo še bistveno več, saj so njihove stalez cenili na 100 milijonov glav! Nato je prišla bolezen myxomatoza in iztrebila 99% teh angleških prebivalcev.

»Rabbits« so v VB lovni skozi vse leto, predvsem pa jeseni. Plen na lovih v 4-številčnih številkah ni nobena redkost!

Pogosto uplenjene kunce s kožo in kostmi vred spustijo skozi stroj za mletje mesa in jih uporabijo za pasjo hrano.

(D. J. Z., 11/90 + J., 11/90)

Zbral in priredil:
J. PERKO

Darilo za rojstni dan in lovska smola

Konrad Seidl

Slovenci zelo radi praznujemo vse-mogoče dogodke iz preteklosti, posebno pomembnejše, kakor je na primer rojstni dan. Tega dejstva tudi slovenska lovška organizacija ni prezrla, saj v glasilu LOVEC namenja med drugim nekaj prostora svojim starejšim članom ob njihovih življenjskih jubilejih. Tako praznovanje sem v začetku minulega leta doživel tudi jaz ob 70-letnici življenja. Naveda je, da se ob takih slovesnih svečanostih jubilarita tudi primerno nagradi. Med našimi ljudmi so mnenja o pomenu teh ustaljenih navad različna. Eni mislijo, da je to tradicionalno slovensko navado, ki se je v zadnjih letih še močno razširila in okrepila, treba ohranjati, drugi pa so mnenja, da to vse skupaj ni potrebno. Osebnostno se pridružujem prvim in menim, da se s tem strinja večina starejših lovcev in drugih občanov, ki so dočakali vsaj enega od visokih življenjskih jubilejev. Starejšemu človeku taka pozornost veliko pomeni, saj ga spodbuja k življenju in mu odvrta občutek osamljenosti.

Ob svojem rojstnem dnevu sem prejel od svojcev, sorodnikov, lovskih prijateljev, organizacij in drugih številne čestitke z dobrimi željami, pa tudi darila.

Lovska družina Boštanj, katere član sem že 35 let, mi je ob 70-letnici življenja kot posebno darilo odobrila v našem lovišču odstrel damjaka kategorije A, torej najboljšega, kar jih lovišče premore. Ta nagrada mi od vseh daril največ pomeni, posebno

še zato, ker je povezana z nepredvidljivimi okoliščinami in lovskim izživom.

Damjaka smo v boštansko lovišče oziroma v bazen naselili pred petnajstimi leti. Populacija se je lepo razvijala in se je številčno razširila tudi v sosednja lovišča, tako da sedaj bolj ali manj naseljuje površino kakih 8000 ha. Z rednim odstrelom te divjadi smo pričeli pred šestimi leti. V začetku je bil odstrel skromen, sedaj pa se iz leta v leto povečuje. V prvih letih po naselitvi so bili bri-

onski damjaki, čeprav v prosti naravi, nekam čemerni, napol domači. Podnevi so poležavali na košenicah, tudi v bližini prometnih cest. Avtomobilisti so se ustavljali in si jih ogledovali, ne da bi jih to motilo. Takemu vedenju so bile primerne tudi izgube (do 1984 17 glav), med sedaj živječimi damjaki pa izgub skoraj ni.

Splošen nemir in drugi negativni vplivi v naših loviščih so tudi pri populaciji damjaka opravili svoje. Ta divjad je do skrajnosti zaostila svoja

že po naravi odlična čutila, postala je zelo previdna, plaha, skratka divjad v pravem pomenu besede. Posebno se to odraža pri starejših lopatarjih, ki jih v teku leta praktično ni nikjer. Edino v času roka se tu in tam pokažejo, vendar so tudi takrat zelo previdni in se izogibajo planjav, človeških bivališč in vsega, kar jim je sumljivo. Razen tega so pravi ponočnjaki. O njihovi številčnosti ni mogoče sklepati po tem, koliko smo jih videli, temveč le po tem, koliko smo jih v času roka slišali na posameznih rukališčih.

Z dvainpetdesetletnim lovskim stažem in dobro mero lovskih izkušenj sem pričakal jesen 1990, torej čas, v katerem si lahko dejansko pridobim podarjeno in zelo cenjeno nagrado za rojstni dan.

V septembru, ko je odstrel damjaka že dovoljen, sem pogosteje zahajal v lovišče, pregledoval stečine divjadi, napolnil solnice in kaj malega postoril na visokih prežah. Na odstrel v tem času, ko imajo nekateri damjaki še neočiščeno rogovje, niti nisem mislil. Tuhtal pa sem, kakšnega lopatarja naj si v prihodnjem mesecu izberem za odstrel. Ker nisem

lovec na vrhunske trofeje in ker mi je prav vsaka trofeja dragocena, sem sklenil, da mi pri izbiri ne bo merilo rogovje, temveč starost damjaka, ki naj bi bila vsaj osem in več let. Zelo rad bi uplenil rogača kategorije I B z močnim, nepravilno razvejanim rogovjem, kakršnega sem pred leti v našem lovišču že videl.

Damjaki pri nas rukajo slabo in kratek čas, zato sem skrbno pazil, da bom za lov izkoristil najugodnejše dni. Proti sredini oktobra sem bil skoraj vsak dan v lovišču. Videl sem precej košut, telet in mlajših damjakov do četrtega rogovja. Stari lopatarji se še vedno skrivno zadržujejo v gozdovih in le tu in tam se posameznik oglasi s svojim značilnim enotonskim glasom. Ruk se je torej začel.

Smola je v tem, da je bilo tiste dni vreme slabo, deževno in megleno. Kljub temu sem se 19. oktobra, v pustem, mračnem jutru odpeljal v lovišče. V višjih legah, kamor sem bil namenjen, je bila tako gosta megla, da se ni nikamor videlo. Avto sem pustil v zaselku Brezovec. Po kolo vozu med njivami in travniki sem se previdno spustil navzdol proti goz-

du. Tu sva se srečala z lovskim kolegom Rudijem. Po pozdravu mi je povedal, da damjak ruka na sosednjem pobočju, nekje pod lovsko kočo. Želel mi je dober pogled in odšel v nasprotno smer. Stopil sem v gozd, večkrat postal in poslušal. Naenkrat me je presenetil znan glas. Damjak je rukai čisto blizu mene, mogoče v razdalji slabih sto metrov. Napenjal sem oči, vendar zaradi megle in goste podrasti nisem ničesar videl. Lopatar je medtem utihnil. Čez četrte ure se je ponovno oglasil, še vedno tam, kjer je bil. Rukai je v presledkih in vztrajno. Tiho sem odšel nekaj deset metrov niže, se prislonil k bukvi in temeljito pregledal gozd. Opazil sem, da se približno 70 metrov od mene v podrasti nekaj premika; bila je košuta. Trenutek zatem zagledam na mali čistini damjaka. Kljub prizadevanju ga nisem mogel točno oceniti. Vsekakor je bil močan lopatar z velikim, precej razkremenim rogovjem. Pripravil sem puško. Medtem je damjak izginil, pojavila pa se je druga košuta in tako se je svatbeni ples z rukom, v varstvu gozda in megle, nadaljeval. Ponovno se je pojavil damjak s svojim mogočnim rogovjem. Malo je oprezal, potem pa sklonil glavo v podrast, tako da sem rogovje le slabo videl. Krepko sem se stisnil k bukvi, dobro pomeril in sprožil. Damjak se je zrušil v ognju – ne – vidim ga, kako s štirimi košutami beži navzdol in izginja v gozdu – padla je košuta. »Prekleta smola,« sem polglasno izustil in treščil svoj oguljeni klobuk, ki je tokrat ostal brez zelene vejiče, ob tla. Na mestu, kjer je še pred nekaj trenutki bilo tako prijetno in živahno, je ležala košuta s prestreljenim srcem. Bil sem močno prizadet. Ko sem si malo opomogel, sem živel iztrebil in uredil, kakor se spodobi. Od bližnje kmetije sem po telefonu poklical lovskega prijatelja Martina, ki mi je plen s terenskim vozilom odpeljal do lovske koče. Po krajšem počitku sem se slabe volje ponovno vrnil v gozd, kjer se je odigrala »tragedija«. Mučila me je misel, da bi ob vsem, kar se je zgodilo, mogoče bil ranjen tudi damjak. Zato sem rukališče in okolico še enkrat natančno pregledal, posebno še v smeri, kamor je zbežal trop košut z damjakom. Nič posebnega nisem našel. Ugotovil pa sem, da se je trop zadrževal skupaj na zelo majhnem prostoru in se gibal okrog velikega kostanjevega panja. Nesrečna košuta je stala zraven

Uredniški odbor glasila Lovec razpisuje

JAVNI NATEČAJ ZA NAJBOLJŠO LOVSKO POVEST

Posebna tričlanska žirija uredniškega odbora bo nagradila vsebinsko in slogovno dobro napisane (3) lovske zgodbe oziroma lovske doživljaje. Namen natečaja je popestriti in osvežiti beletristični del vsebine Lovca.

Navodilo:

Lovska zgodba (doživljaj) naj bo dolga največ 8 tipkanih strani z največ 30 tipkanih vrstic na stran (korekturni razmak med vrsticami). Pisci lahko na natečaj pošljejo tudi več avtorskih del.

Natečaj je anonimen, zato naj bodo pod naslovom avtorji podpisani s psevdonimom. V posebni, zaprti ovojnici, na kateri naj bo napisan le naslov avtorskega dela in psevdonim, pa naj bo pravo ime in priimek avtorja, popoln naslov, naslov avtorskega dela in številka njegovega žiro računa.

Rok:

Javni natečaj se **prične 10. aprila in konča 28. junija 1991**. Rezultati natečaja bodo objavljeni v septembrski številki Lovca.

- I. nagrada 4-kratni honorar
- II. nagrada 3-kratni honorar.
- III. nagrada 2-kratni honorar.

Po presoji komisije bo uredništvo objavilo tudi druge dobre (nenagajene) lovske povesti oz. doživljaje.

Vse avtorske prispevke za javni natečaj z oznako **NATEČAJ-LOVEC** pošljite na naslov: **Lovska zveza Slovenije, Uredništvo Lovca, Županičeva 9, 61000 Ljubljana.**

damjaka vzporedno za njim. Pred strelom se je lopatar pomaknil naprej, česar žal v strelnem daljnogledu nisem opazil, in krogla je zadela košuto.

V lovišču sem se zadržal še ves popoldan, videl ali slišal pa nisem ničesar. V naslednjih dneh je deževalo, damjaki so molčali in ruka je bilo konec.

Kljub neprijetnemu dogodku puške nisem vrgel v koruzo. Vztrajal sem in se čim več zadrževal v lovišču, vendar brez uspega. Tudi ostali člani naše lovske družine, ki so imeli odobren odstrel damjaka, pri tem niso bili uspešni. Zato se je Upravni odbor LD odločil, da sprostí odstrel damjakov IB, IIB in C kategorije tako, da lahko vsi člani LD izvajajo odstrel damjakov omenjenih kategorij. Ta odločitev je bila uspešna

vsaj toliko, da smo letni plan odstrela damjakov količinsko izvršili, ne pa tudi po sestavi. Vsega je bilo odstreljeno 31 glav, od tega 6 damjakov (planirano 8), ostalo pa teleta, junice in košute. Odstreljene so bile v glavnem mlajše živali, največ do 6 let starosti.

Končno naj povem, da sem bil pri lovu na damjaka udeležen več kot 40-krat, prevozil pa sem okrog 1200 kilometrov.

Podarjeno trofejo za rojstni dan sem v sivem, meglenem jutru res videl, a še takrat se je vmešala lovška smola. Darilo bo torej še naprej ostalo v okrilju matere narave. Če mi bo zdravje dopuščalo, si ga bom poskušal pridobiti naslednjo jesen, seveda, če se mi bo Diana vsaj malo nasmehnila.

Nikoli prej nisem videl jelena...

Lojze Števanec

»Mislim, da je prav tako bilo prvo ali drugo leto. Bil sem še poln spominov na izsušeno rdečo zemljo, ki jo je veter vrtinčil med bodečim grmičevjem,« je nadaljeval Feri.

»Nisem se še prav navadil na to zelenilo, na mehko zeleno travo. Na jelena gremo, so rekli. Nikoli prej nisem videl jelena. Zakaj pa ne?

Poslali so me na prežo, ob gozdu, do katerega je segal sadovnjak, stare jablane, zraven je bila koruza, nato pa še opuščen travnik ali nekaj takšnega, ki ga nihče ni kosil, vmes grmičevje. Sedel sem uro, dve, prisluškoval. Po gozdu je šumelo, pokale so veje, nekaj je lazilo, suho udarjalo ob veje, nekaj je grdo zarjavelo, sopihalo, videl pa nisem ničesar. Pravzaprav sploh nisem vedel, kaj naj bi videl.

Zvečer smo se napili. V gostilni smo rogovilili do polnoči, se hvalili, kaj je kdo kdaj ustrelil, kaj videl, kako je ta, oni, drugi zgrešil ali pa so mu jo zagodli.

Doma mi ni dalo miru. Tisto udarjanje, sopenje, rjojenje mi je stalno rojilo po glavi. Sam bom šel, sem sklenil. Zgodaj bom šel in to sem čez dva dni povedal ženi. Ob treh bom šel. Smejala se mi je in rekla, da sem zmešan, ob tem času da pametni ljudje spijo. Govoril sem še samo

o tem, da so me že vsi imeli poln kufer.

Pa pojdi, mi je na koncu rekla žena. Moja mala hčerka, srček, je rekla, da bo šla z mano. Rogovilil sem po stanovanju, spati nisem mogel, ob pol treh sem zbudil hčerko.

»Kaj je, očka?« me je prestrašeno vprašala.

»Na lov, si rekla, da greš z mano.«

Pogledala me je, kot da hoče reči, če se mi meša ob tej uri, rekla pa ni nič. Obrnila se je na drugo stran in se zvila v klopčič. Spi, sem rekel in jo pokril. Pa je prišla za mano. Še nisem bil napravljen, ko je prišla po stopnicah navzdol toplo oblečena. Avto sva pustila na cesti in šla do preže. Hčerko sem namestil v kot preže. Usedla se je, zavila v plašč in me tiho gledala, ko sem z daljnogledom preiskoval v polmrak zavito okolico. Čez čas vidim, da dete spi. Naj spi, si mislim, jaz pa se še ganiti nisem upal. Šanji mi je zabičal: nobenega gibanja, počasne kretnje.

Ohladilo se je. Okrog tišina, z mesečino obsijana megla, ki je kipela iz trave in zapredala okolico. Nobenega ptičjega čebljanja.

Nenadoma ga zagledam, kakšnih dvajset, trideset metrov vstran v sadovnjaku. Bil je večji kot bik, ki sem ga kdajkoli videl, s celim grmom ro-

govja na glavi. Pogledam še enkrat. Ni dvoma, jelen. Kako tiho je prišel, še list se ni zganil. Nenadoma je kar stal pred mano. Sežem po puški, pogledam skozi daljnogled. Ne vidim ničesar, vse v megli. Pogledam mimo daljnogleda, tam je. Premaknil se je pod krošnjo jablane, da sem mu videl samo noge, trupa nisem videl. Nekaj je stresal z glavo, udarjal ob veje, pomaknil se je naprej. Spet pogledam skozi daljnogled na puški, nič, megla. Obrišem steklo, zarosilo se mi je, da sem kar čutil vlago. Z robcem sem ga brisal, pa sem vse razmazal, da zopet nisem nič videl. Hitro obrišem še drugo stran, se ozrem po jelenu, ni ga. Vrtim glavo levo, desno, sežem po dvogledu, iščem od debela do debela, med grmovjem. Tako tiho, kot je prišel, je tudi odšel. Enostavno izginil je, brez glasu.

Luna je zašla, zdanilo se je že, jaz sem še nekaj časa čakal, vendar zastoj. Še ženi nisem takoj povedal, kako in zakaj sem ga spustil mimo. Da bi pa o tem drugim razlagal, bog me varuj. Požrl bi me. Bilo je dovolj, da sem se sam žrl.

Čez par dni smo ponovno šli na jelena. Že opoldne smo bili tam zgoraj v gostilni.

Do devetih bomo čakali, so rekli. Zlezem na prežo, na isto prežo, iz katere sem že natanko poznal gozd, tisti sadovnjak, koruzo in travnik, ki ga nihče ni kosil, suha trava je meter visoko štrlela v zrak.

Očistil sem daljnogled. Tokrat sem ga obrisal, posušil, nato pa puško počasi položil na prežo, segel po njej, točno na dosego roke sem jo položil. Še oči sem zaprl in segal po njej, da je ja ne bi zgrešil, če bi bilo potrebno. Z daljnogledom sem natančno preiskoval gozd, koruzo, sadovnjak, gledal po travi. Nič! Tišina! Nenadoma pa zaropota. Nekaj suhega udarja ob veje, zakašlja, nato pa zarjove, da mi je zledenela kri. Čisto blizu je bilo. Nisem pa videl, kje. In ga zagledam ob koruzi, kako stopa z dvignjeno glavo, na njej cel gozd rogovja, zarjove, da se mu kadi iz odprtega gobca. Sklonil se je in z rogovjem grebel po tleh, da se je zemlja prašila okrog, se votlo oglašal, stopil naprej, sopel pa zopet grebel po tleh. Sežem po puški, ne da bi odmaknil pogled od njega, ne da bi se premaknil, pomerim, nisem ga mogel takoj dobiti v križ, srce mi razbija, začnem se znojiti, zadržim dih, kar zahupa tam zgoraj nekajkrat zapored avtomobilska sirena, klicali so me. A jelen divje rije z rogovjem po tleh, oni zgoraj pa hupajo, mi parajo živce. Dobim ga v križ, tam v plečko. Nenadoma poklekne, strese z glavo, oni pa hupajo, jaz pritisknem in sprožim, kar bo pa bo. Čujem pok, tisti tlesk. Vedel sem, da sem zadel.

Ko je odmev utihnil in sem odmaknil pogled od daljnogleda, se zazrl po jelenu, ga ni bilo nikjer. Malo počakam, prisluškujem, nič, samo divje hupanje tam zgoraj. Bilo je komaj osem pa deset. Osem pa deset minut, čeprav smo se zmenili, da čakamo do devetih. Bežim tja, kamor sem streljal. Razkopana, spraskana, suha zemlja. Gledam okrog, nobene krvi, nobenega znaka, da bi ga zadel. Pa sem ga zadel! Nisem ga mogel zgrešiti, čeprav so me nervirali s hupanjem. Dober strelec sem. Preiščem vse okrog, napravim krog, ga širim, iščem, nobene krvi nikjer. Oni zgoraj pa hupajo.

Preklel sem jih. Vse kurbe sem zmetal v nje, ko sem prišel do avtomobilov. Oni pa, da sploh nisem streljal, da nihče ni slišal, da bi streljal. Pa se mi menda ja ne blede, da bi ne vedel, če sem streljal ali ne. Hozjan mi je vzel puško, si dal cev pod nos, jo

ovohaval in strokovnjaško izjavil, da iz te puške že tedne ni nihče streljal. Da bi mu pregriznil vrat. Komaj sem jih pripravil, da smo ga šli iskat. Obhodili smo vso okolico, zmračilo se je, našli nismo ničesar. Nihče ni našel niti kaplje krvi. Jaz pa sem vedel, da sem ga zadel.

Pa si ti sploh videl jelena? so me spraševali. Sploh veš, kakšen je jelen? Nazadnje so razglasili, da sploh nisem videl jelena, kaj šele, da bi streljal nanj. Pili smo do polnoči. Jaz vino, oni pa še meni kri. Ko smo ga že vsi imeli dovolj pod klobuki in smo napili vsemu, kar se je kdo spomnil, sem jaz napil še mojemu jelenu, ki tam nekje zadet leži. Tako sem rekel: ki tam nekje leži. Oni pa v krohot, da sploh ne leži, ampak zaljubljen voha okrog za košutami, in tako smo se razšli.

Jaz pa nisem mogel spati. Nisem se mogel pomiriti. Ostanek noči sem hodil po stanovanju in vznemirjal ženo, ki je začela dvomiti v mojo prištevnost. Na koncu sem še sam podvomil, da bi ga zadel. Morda je tisti trenutek, ko sem sprožil, vstal, se premaknil in sem ga zgrešil. Kako je to mogoče? Točno sem slišal tisti tlesk, tisti topi udarec, ki ti pove, da si zadel. Ampak, zakaj ni bilo krvi? To mi ni šlo in ni šlo v glavo. Čim se je zdanilo, sem stopil do Šanjija. Zbudil sem ga. Ves pospan je prilezel navzdol in me začudeno gledal. Takoj je bil za to, da greva pogledat.

Molčal je celo pot, jaz pa sem govoril in govoril, prepričeval njega in sebe, da sem zadel, da ga nisem zgrešil. Moral sem mu natančno pokazati, kam sem streljal. Iz preže si je ogledoval teren, molče, počasi, preudarno. Nikamor se mu ni mudilo. Jaz pa na trnih, neučakan, že zopet ves preznojen. Na tleh sem ležal pred njim kot lovski pes, mu kazal, kje je grebel po tleh. Točno se je videlo, kje je spraskal zemljo. Šanji je molčal. Jaz mu kažem, v katero smer se je premikal. On pa nič. Šel je nekam tja na tisti travnik, ki ga nihče ni kosil, jaz skačem okrog njega, mu kažem, kje so jeleni hodili, kje počivali. Glej, tu, pa tu so ležali. Točno se je videla poležana trava. Govorim bolj sebi kot njemu, ki me sploh ni poslušal. Šaril je nekje v travi, tam, kjer ga po mojem prav gotovo ni bilo.

»Tudi tu so ležali«, sem vpil, kot bi to bilo neznansko važno.

»Tu pa leži tvoj jelen!« mi pravi prav počasi. Ko sem prisopihal do njega, vidim, da leži na tleh mogočna žival z najlepšim rogovjem, kar sem ga kdaj videl in to je bilo prvo, ki sem ga sploh kdaj videl.

Nekaj se mi je zavrtilo v glavi, stemnilo. Padel sem na kolena ob ležečo žival, jo objemal in poljubljal, kot da bi bil resnično zmešan, tako zmešan, kot mi večkrat pravi moja žena, da sem zmešan.«

Lovska zveza Slovenije jih je odlikovala

Skupščina, izvršni odbor in komisija za odlikovanja pri LZS so na predlog lovskih družen in zvez lovskih družen na svojih sejah v letu 1990/91, v skladu s pravilnikom o podeljevanju lovskih odlikovanj (sprejet na skupščini 25. 6. 1988), odlikovali z redom za lovske zasluge II. in III. stopnje in z zakonom za lovske zasluge naslednje lovce iz območij naslednjih zvez lovskih družen:

Zlatorogova plaketa

Franc Dunaj, Miran Brence.

Red II. stopnje

DSLJFK – *Doberdob*: Karlo Furlan, Aleš Mikol, Pietro Petruzzi; *ZLD Nova Gorica*: Radovan Požar; *ZLD Prekmurje*: Stanko Klepec; *ZLD Novo mesto*: Leopold Cvelbar; *ZLD Posavje*: Zvonko Kerin; *Obalno-kraška ZLD – Koper*: Rajko Piciga.

Red III. stopnje

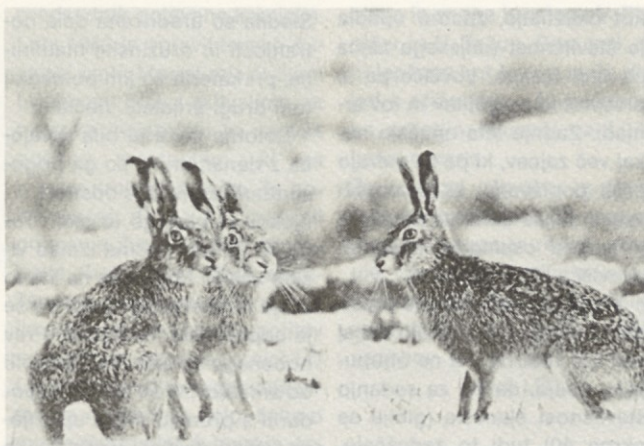
DSLJFK – *Doberdob*: Alberto Mase; *ZLD Posavje*: Jože Pavkovič, LD Senovo, LD Videm, ob Savi; *ZLD Nova Gorica*: Borut Klanjšček, Joško Krivec; *ZLD Prekmurje*: Dezider Berden, Pavel Korošec, Jože Bogdan; *ZLD Ptuj*: Jože Bratina, Milan Šprah, Jože Erhatic; *ZLD Maribor*: Vili Babič, Alojz Karničnik, Anton Pridigar; *ZLD Novo mesto*: Anton Vovk, Vinko Opalk, Anton Repovž, Franc Polanko, Bogdan Breznik, Borut Marc, Drago Šobar; *Obalno-kraška ZLD – Koper*: Jože Mejak, Obalno-Kraška ZLD, Zvezdan Fortuna, Danilo Pobega, Jože Vovk, Janko Kleibencettl; *ZLD Zasavje*: Franc Pohar, Oskar John, Jože Garmuš; *ZLD Prlekija*: Viktor Grah, Jože Lukač, Jože Rihtarič; *ZLD Idrija*: Albin Podobnik.

Znak za lovske zasluge

ZLD Nova Gorica: Jurij Polanc, Marjana Gerželj, Alojz Kovšca,

Vlado Karadinj, Stefan Božič, Jože Božič; *ZLD Posavje*: Simon Mlakar, Dušan Arh, Stane Pungaršič, Milan Barbič, Karl Češnovar; *ZLD Prekmurje*: Janko Žibrat, Oskar Trajber, Franc Beligač, Evald Mlinarič, Aleksander Vučak, Karel Gaber, Anton Lah, Franc Bence, Štefan Nemec, Miran Pevec; *ZLD Idrija*: Ivan Lapajne, Peter Jereb, Ciril Brence, Aldo Sedej; *ZLD Ptuj*: Peter Letonja, Rajko Kralj, Stanko Zamuda, Jože Šnajder, Ivan Rizman, Avgust Petek, Avgust Leben, Vinko Bokša, Avgust Kandrič; *ZLD Novo mesto*: Leopold Savšek, Franc Žgajnar, Bojan Fink, Alojz Selak, Franc Jordan, Anton Bobič, Franc Bregič, Tone Goltes, Tone Jordan, Vinko Franko, Drago Irt, Matija Gotenc, Brane Selan, Jože Sinjur, Anton Zupančič; *ZLD Gorenjske*: Boštjan Jemc, Miran Pesrl, Stane Pirnat, Janko Ferjan, Marjan Bertoncelj, Jože Mulej; *ZLD Maribor*: Vinko Žolger, Bojan Lep, Zlatko Partlič, Jože Novak, Srečko Verdnik; *Obalno-kraška ZLD – Koper*: Nerino Gobbo, Boris Duka, Drago Vovk, Jože Klabjan, Milan Burič, Jože Ogrin, Željko Slavec, Mario Rožman, Edi Sabadin, Bruno Hrvatin, Grozdan Vatovec, Pavle Lulašič, Boris Sabadin; *ZLD Zasavje*: Alojz Strnad, Vilko Gračner, Stane Strgaršek, Janko Dolanc, Leopold Jamšek, Alojz Skrinjar, Janez Galič, Albert Dolanc, Stane Zupančič; *ZLD Prlekija*: Mirko Domjan, Jože Kavčič, Alojz Majcen, Dušan Žizek, Ivan Ambruž, Alojz Mavko, Mirko Pergar, Anton Razpor, Milan Rudolf, Andrej Slavica, Viktor Stanek, Franc Škerget, Dušan Šoštarčič, Edo Štaman, Alojz Kavčič.

Iz pisarne LZS

Tudi LD Vič ima svojo kočo

7. 10. 1990 je tudi najmanjša LD v ljubljanski okolici slavnostno odprla – novo lovsko kočo članov LS Vič. Zrasla je hitro, iz ideje, ki se je porodila predlanskega decembra, potrdila jo je skupščina in oktobra lani so člani že sedeli v njej.

Koča je res majhna, manjša od mnogih drugih lovskih domov in lovskih rezidenc, je pa njihova, domača in prijetna. Po velikosti je blizu lovskim potrebam štiridesetčlanskega kolektiva in velikosti lovišča. Če bi želeli biti pošten, lahko ugotovimo, da večje tudi ne bi potrebovali.

Stoji na robu lovišča, nedaletč od mestnega vrveža. Ko pa si enkrat ob njej, dobiš vtis, da si daleč v notranjosti barjanske narave, v lovišču, ki je za potrebe tega lovskega kolektiva še vedno dovolj veliko, bogato in zanimivo.

Lovska družina je bila ustanovljena jeseni 1946 leta. Ustanovili so jo člani, od katerih so med živimi še Mirko Teršan, Janez Bogataj, Pavle Bojc, Vili Vreceljnik in Jan Lokovšek.

Lovišče je bilo včasih mnogo večje, saj v dokumentih, ki jih je občina Vič izdala lovski družini, ko ji je poverila lovišče v upravljanje, piše, da meri 2400 ha (danes še okrog 1000 ha). Članstvo se je povečevalo, lovišče pa se je polagoma ožilo. Urbanizacija, črne gradnje, gradnja južne obvoznice, širjenje ljubljanskega smetišča in intenzivacija živinorejske dejavnosti ljubljanskih

skih mlekarov so opravili svoje. Skratka, lovišče se je umaknilo potrebam ljudi in mesta. Vsa površina, z nekaj malega izjem, je v lasti ljubljanskih mlekarov – tozdr posestvo (kmetijska proizvodnja), s katerimi dobro sodelujemo predvsem nekaj zadnjih let. Tudi kočica stoji na njenem zemljišču, ki so nam ga brezplačno odstopili za dobo 30 let.

Iz značilno barjansko-poljedelskega sveta, ki je prevladoval v lovišču še takoj po 2. svetovni vojni, kjer je živela pretežno mala poljska divjad (števila kite jerebic, poljski zajci, jate rac mlakaric, jeseni pa veliko število preletnih kljunčev), se je lovišče pričelo hitro zaraščati (zaradi opuščanja poljedelstva na razmočeni barjanski zemlji). Z grmičjem, krljiko, jelšo, vrbo, visoko barsko travo, trstičjem, šaši in drugim rastlinjem, ki uspeva na barju, je narava poskrbela za odlično kritje, ki je ustrezalo predvsem srnjadi, ki je danes njihova glavna in številčno zelo dobro zastopana divjad. S tem se je pričela preobrazba divjadi raznih vrst. Okoli leta 1968 je bil v lovišču LD Vič uplenjen prvi jelen, zadnja leta pa je odstrel jelenjadi reden pojav. Celo volka so uplenili leta 1973, pa tudi drugod že dokaj redka divja mačka najde ob ljubljanci še ustrezne življenjske razmere. Tudi divji prašiči jih obiščejo kako leto, konec poletja in v jeseni. Številčnost male divjadi pa je vzporedno z naraščanjem velikosti divjadi prav toliko upadla. Poljske jerebice ni več že več

kot desetletje, znatno upadla je številčnost poljskega zajca pa tudi fazana. Lovišče pa je prvovrstno za gojitve in lov srnjadi. Zadnja leta opažajo nekaj več zajcev, ki pa se morajo pred poplavami, ki jih sproži vsako daljše deževje, umakniti v barske osamelce (vimole), v lovišče LD Brezovica.

Vsega skupaj jim je od prvotnih lovnih površin ostalo nekaj več kot 1000 ha. Pa ne obupujejo; upajo, da bo za sedanjo številčnost članstva (giblje se okrog 40) tudi to zadoščalo. Njihovi osnovni načrti so, da preostanek lovišča intenzivirajo v lovskem smislu (ureditev remiz, lovskih naprav, predvsem pa si bodo prizadevali za naravno gojitev fazana in zajca). Lovišče urejajo postopoma. Tudi pri melioracijah, ki jih zadnja leta aktivno opravljajo v lovišču, so dosegli, kar so zahtevali. Na vsakih 200–250 m so jim Ljubljanske mlekarne pustile vetrobranske pasove in površine za remize, zemljo pa so osušili z jarki. Ocenjujejo, da bodo po letu dni, ko bo zaradi delovnih strojev razbrazdana barska zemlja zopet porasla, imeli več ustreznih površin tudi za zajca in fazana.

Letni odstrel v lovišču LD Vič znaša: 70–80 glav srnjadi, do 4 glave jelenjadi, 2–3 divji prašiči, okrog 7 lisic, 25–30 zajcev, 40–70 fazanov, okrog 25 kljunačev, 15 golobov grivarjev, 60 divjih rac in 50 pižmovk.

Člani vodijo 21 lovskih psov (1 pes na 2 lovca). Prevladujejo ptičarji, šarivci in retrieverji, sledijo jamarji in brak-jazbecar. Vsi psi razen štirih mladih so ustrezno preizkušeni (dva s kvalifikacijami za delo na krvnem sledu), 10 pa jih ima tudi uporabnostne lovske preizkušnje. Malo divjad lahko lovijo tudi individualno, vendar ne brez prisotnosti preizkušenege, uporabnega psa.

Temelje nove lesene lovske koče so zakoličili lani, 6. marca, 10. marca so zabetonirali ploščo, od 17. marca do 12. aprila pa so postavili leseno hišico. 24. aprila 1990 so priklučili elektriko in 12. maja uredili še podaljšek – nadstrešek.

Sledila so ureditvena dela notranjosti in družinske hladilnice, pri katerih so jim pomagali tudi drugi prijatelji, nečlani.

Celotna koča je bila zgrajena z denarjem, ki so ga prispodarili s prodajo odstrela srnjakov (s prodajo lovskih trofej, ki jih lani večina izmed viških lovcev ni obesila na steno svoje lovske sobe). Odstrela se je odpovedalo 19 članov. Prav nobenega dinarja niso porabili od sredstev, ki so jih prispodarili s prodajo mesa uplenjene velike divjadi. Meso velike divjadi so tržili po načelu dobrega gospodarja in dosegli pri prodaji tudi do 40% višje cene, kot so jih ponujale DO odkupovalke. Otvoritev nove lovske koče LD Vič so člani povezali s skupnim lovom na malo divjad in nanj povabili tudi predstavnike sosednjih lovskih družin in zaslužne lovske prijatelje. Otvoritveni trak je prerezal njihov najstarejši ustanovni član Mirko Teršan. Vodstvo LD je vsem najzaslužnejšim izročilo družinska priznanja, nekaterim pa tudi lovska odlikovanja, ki jih je LZS podelila nekaterim za daljše uspešno delo v lovstvu. Sledil je družabni del s pogostitvijo, ki bo vsem ostal v lepem spominu.

Boris Leskovic

Organiziran krivolov na letališču Cerklje ob Krki se nadaljuje

Daljši prispevek za revijo LOVEC sem napisal pod naslovom PEREČI LOVI V LOVSKI DRUŽINI in je bil objavljen v 5. št. Lovca 1988 z namenom, da obvestim širšo slovensko javnost o nepravilnostih, ki se dogajajo v tem delu naše LD. Povzetki so bili objavljeni tudi v nekaterih drugih časopisih. Najbolj konkretno je največjega krivolovca na letališču predstavil tednik MLADINA. Upal sem, kot tudi ostalo članstvo, da se po tej »lekciji« podobne stvari ne bodo več pojavljale, a kot kaže, sem se hudo zmotil.

V letu 1989 sta bila še dva lova, tudi brez vednosti naše LD. V upanju, da se bodo stvari

normalizirale, javnosti o teh lovih nismo več obveščali.

Zaradi nadaljevanja lovov na letališču sem se osebno povezal s takratnim predsednikom IO oziroma skupščine občine Brežice Stanetom Zlobkom. Obljubil mi je, da bo sklical sestanek s komandantom vojaškega letališča Cerklje/Krki Milanom Bigo in predstavniki LD. To se je zgodilo 23. 2. 1990. Kratko poročilo s tega sestanka je zabeležil Alojz Arko pod naslovom UREDITEV ODNOSOV MED LD CERKLJE IN POVELJSTVOM VOJAŠKEGA LETALIŠČA CERKLJE in smo ga lahko prebrali v lanskem 6. številki revije Lovec, na 176. strani. Predstavnika LD sta najbolj poudarjala, da se ne sme loviti brez vednosti LD in po prosti presoji le enega človeka. Sedaj pa potekajo lovi ravno v nasprotju s stališči LD in kljub zagotovitvi komandanta Milana Bige, da bodo vsi lovi pod njegovim nadzorstvom, ter da bodo prisotni tudi člani LD, ki bodo divjad evidencialno in poskrbeli za plačilo.

Prvi lov ali bolje rečeno nadaljevanje krivolova je bil 17. 11. 1990. Na tem lovu so lovili malo divjad, kakor tudi srne – s šibrami. Vem, da sta na tem lovu padli dve srni, za drugo divjad pa nimam podatkov, čeprav smo jih uradno zahtevali od komandanta z dopisom dne 8. 12. 1990. Drugi lov je bil 9. 12. 1990, se razume, zopet brez vednosti in prisotnosti članov LD. Podatkov o uplenjeni divjadi ni. 16. 12. 1990 pa so si organizirani krivolovci privoščili že tretji lov v tem bogatem delu lovišča, streljali so zopet vse, kar teče in leti, neoziraje se na lovopust zajca! Moram poudariti, da so se poleg starega znanca krivolovca Radeta Otaševiča »zaredili« tamkaj še nekateri drugi, mlajši, ki pridno stopajo po njegovih stopnjah. Omembe vredno je tudi dejstvo, da na predlog LD Cerklje Radeta Otaševiča obravnava disciplinska komisija LD V. Podlog, kjer je član, za Jožeta Jeriča, ki je član LD Bistrica ob Sotli in Živico Trafurnjagiča (LD Kapele) pa do da-

nes nismo prejeli nikakršnih obvestil o disciplinskih postopkih, ki bi bili sproženi zoper obtožene krivolovce. Mogoče se ravno zaradi tega krivolov v naši LD nadaljuje in poganja v nov cvet.

Dne 2. 11. 1990 nas je prizadel še povodenj, ki nam je v enem najboljših revirjev ob reki Savi in Krki (800–900 ha) odnesla okrog 70–80 glav srnjadi, 4 damjake, 70 zajcev, 30 fazanov in 15 jerebic. Manjši del srnjadi, ki se mu je pred vodo uspelo umakniti na letališče, sedaj tam plačuje krvni davek s strani že tolikokrat omenjenih krivolovcev, namesto da bi preživela srnjad ostala za razplod.

Zamišljam pa se tudi nad dejstvom, da naše branilce domovine dobro plačujemo, razen tega pa nam – meni nič, tebi nič še kradejo!

Apeliram na IO LZS, da po možnosti tudi sama poskusi pomagati razvozlati te komplicirane krivolove, ki se vlečejo že celo desetletje in jim še ni videti konca.

Milan Baznik,
LD Cerklje

Jubilanti

Bruno Puhar je 3. septembra 1990 praznoval jubilej, 70 let življenja in 40 let plodnega udejstvovanja v lovstvu. Rodil se je v Sveti Nedelji (Nedeščina) pri Labinu, v letu 1949 pa ga je pot pripeljala na Dolenjsko, kjer se je zaposlil

Bruno Puhar

Miha Podpečan

pri Transportnem podjetju Gorjanci-Straža. Kaj hitro se je vživel v novo okolje. Priženil se je k Štrumbljevi družini, kjer je bil lov že tradicija. Ko je spoznal prelepe Praprošne gozdove, Bošt in njegovo okolico, obdano z zelenimi griči in prelepimi dolinami, ga je narava prevzela in že leta 1950 se je vključil v takratno LD Vavta vas.

Leta 1953 je uspešno opravil lovski izpit in postal član LD Toplice. Ves čas se je zavzemal za poštene odnose med lovci, pomagal oblikovati lovsko družino in samoupravne odnose v njej. V 40 letih članstva je opravljal številne dolžnosti v LD, med njimi naj naštejemo le nekatere:

Od leta 1969 do 1974 je bil tajnik lovske družine, od leta 1974 do 1978 predsednik nadzornega odbora, od leta 1978 do 1980 je bil starešina lovske družine, od leta 1982 do 1988 pa predsednik disciplinske komisije. Vse zaupane naloge je z veseljem in vestno opravljal. Za prispevek v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom za lovske zasluge III. stopnje, lovska družina Toplice pa mu je podelila plaketo.

Lovci LD Toplice se mu ob spoštljivem jubileju zahvaljujejo za njegov prispevek, ki ga je vložil v lovsko organizacijo in življenje naše lovske družine. Želimo mu še mnogo zdravih let in dobrega počutja med lovci ter veliko užitkov v naravi, ki obdaja njegov dom ob zeleni Krki.

LD Toplice – M. F.–K. F.

Miha Podpečan, član LD Loče pri Poljčanah, je praznoval 29. 9. 1990 60 let uspešnega življenja. Rodil se je 21. 9. 1930 v Stranicah pri Slovenskih Konjicah. Že v mladih letih je čutil naklonjenost do narave in živali. Po vojni se je zaposlil pri gozdni upravi. Ljubiteljstvo do živali pa ga je leta 1947 privedlo na nižjo veterinarsko šolo v Ljubljani, ki jo je uspešno končal in se zaposlil kot veterinarski uslužbenec v Celju. Po odluženju vojaški obveznosti je v Slovenskih Konjicah zaprosil za vstop v zeleno bratovščino. Leta 1956 je v Celju opravil lovski izpit in se kot polnopravni član pridružil Lovski družini Slovenske Konjice. Zaradi oddaljene službe v Celju svojih obveznosti v LD ni mogel izpolnjevati, zato je iz družine začasno izstopil. Potem je odšel v Nečijo, kjer si je prislužil dovolj, da je lahko po vrnitvi postal zasebni avtoprevoznik. Klic narave je bil v njem tako močan, da se je leta 1970 ponovno včlanil v lovsko družino Loče. V tej družini se je začelo njegovo plodno in uspešno lovsko življenje. Postal je revirni vodja, to funkcijo vestno in uspešno opravlja še danes, prvi je začel z vzgojo fazanov in poljskih jerebic. Zelo se je udeleževal pri izgradnji lovskega doma. Ker je v lovski družini veliko delal in pokazal vidne uspehe pri gojitvi divjadi, je bil od leta 1971 do 1981 gospodar lovske družine, od 1981 do 1985 predsednik nadzornega odbora, od 1985 do 1989 kinološki referent in

Janez Bogataj

predsednik gojitvene komisije. Leta 1983 je opravil lovsko-čuvajski izpit. Mnogi mlajši člani LD se mu lahko zahvalimo za njegovo nesebično in nadvse poučno mentorstvo, ki ga z vsem srcem opravlja. Za požrtvovalno delo v LD je dobil priznanje Zveze lovskih družin Celje. Tudi danes kljub zasluženemu pokojju vestno opravlja dolžnosti in skrbi za gojitev v revirju, ki ga vodi. Lovci LD Loče se mu iskreno zahvaljujejo za nesebično delo, želimo mu še mnogo lepih lovskih doživljajev, veliko zdravih let in dober pogled.

Lovci LD Loče – B.S.

Ustanovni član Lovske družine Vič, **Janez Bogataj**, je 14. 10. 1990 praznoval v krogu prijateljev in lovcev 70-letnico.

Rodil se je leta 1920 v Ljubljani očetu Ivanu in materi Albini. Ker je bil oče lovec in ribič (predsednik Ribarskega društva Ljubljana in podpredsednik Zveze ribarskih društev Slovenije), je mladega Janeza najprej navdušil za ribištvo. Njegova lovska pot pa, pravi Janez, se je pričela v avstrijskih aristokratskih krogih, pri stricu baronu Lazarinju v Smledniku. Bolj kot oče ga je lovsko vpeljal baron Lazarini, ki je imel svoje lovišče. Osnovno šolo in tehnično srednjo šolo je končal v Ljubljani in se nato zaposlil pri očetu, ki je bil samostojen obrtnik elektro stroke. Obrt je za očetom Ivanom prevzel Janez.

Že leta 1938 je lovil v očetovem zakupnem lovišču Mavčiče in v zakupnih loviščih v okolici Grosupljega, kjer so imeli lovišča v zakupu očetovi prijatelji.

Leta 1946, takoj po vojni in vrnitvi iz internacije na Rabu, je z nekaj tovariši veliko prispeval k ustanovitvi LD Ljubljana-Vič, katere član je še danes. Od leta 1950–1952 je bil gospodar LD Vič-Golo, član komisije za ocenjevanje trofej (1982–86) in predsednik NO (1986–90). Veliko veselje je imel Janez do lovskih psov ptičarjev in je bil član DLP, za kar sta ga navdušila njegova naj-

bližja in znana kinologa V. Pleničar in B. Sežun. Sam trdi, da ni lepšega kot lov na malo divjad s ptičarjem – še posebno, ko priletijo kljunači na Ljubljansko barje.

Za zasluge v lovstvu je Janez Bogataj prejel od LZS znak za lovske zasluge in red III. stopnje. Ob njegovem življenjskem jubileju mu želimo še veliko zdravih let, pa tudi lovskih uspehov.

Lovci LD Vič – L. B.

Alfonz Cerar je v krogu svoje družine, prijateljev in lovcev 22. 9. 1990 v lovskem domu LD Košaki praznoval 60. rojstni dan.

Rodil se je 23. 9. 1930 v Domžalah, kjer je preživel mladost in se izučil mizarske obrti.

Leta 1950 se je preselil v Maribor in se zaposlil pri poklicni gasilski milici, pozneje je bil pri poklicni gasilski enoti Maribor do leta 1959. Od leta 1959 pa vse do upokojitve je deloval v raznih resorjih na oddelku za notranje zadeve občine Maribor.

V zeleno bratovščino je vstopil leta 1963. Od takrat se ves čas nesebično predaja lovu, lovski organizaciji in predvsem vzgoji mlajših lovcev kot mentor. Od vsega začetka je kazal veliko zanimanje in sposobnosti za dela v družinskih organih. Lovska družina Košaki mu je zaupala odgovorne funkcije, ki jih je zelo vestno opravljal, kot so: šest let je bil blagajnik (1970–76), dve leti strelski refe-

Alfonz Cerar

rent (1976–78), štiri leta tajnik (1982–86), dve leti predsednik NO (1978–80), dve leti predsednik disciplinske komisije (od 1988 dalje) in prek dvanajst let vodja revirja, od 1970 pa član IO lovske družine Košaki.

Prav tako je bil naš »Fonzi« štiri leta član razsodišča pri ZLD Maribor in osem let predsednik Pesniškega lovsko gojitenega bazena, v katerega je povezanih šest LD in fazanerijske ZLD Maribor.

Ob vseh obveznostih pa je našel še dovolj časa za dela v lovišču in tako pripomogel k izboljšanju življenjskih pogojev male divjadi. Preostali čas, znanje in delo pa je žrtvoval pri gradnji lovskega doma.

Za nesebično in požrtvovalno delo v lovski organizaciji mu je LD Košaki podelila posebno priznanje, LZS pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

Fonzi, zelo cenimo tvoj prispevek k lovskemu prijateljstvu in tvojo lovsko etiko. Tvoj odločni, a spravljivi odnos do vseh nas pomirja in krepi našo skupnost in nam daje polet za nadaljnje delo.

Vsi prijatelji – solovci ti želimo še mnogo zdravih let, na lovih pa mirno roko, bistro oko in ravne cevi, da bi se še dolgo vrsto let srečevali na skupnih lovih in na lovskih stezih prelepih štajerskih gričev, vse ostalo pa si rečemo ob kozarčku vina iz tvojega vinograda, ki ga tako skrbno obdeluješ.

Lovci LD Košaki – I. P.

Lovski oprtnik

V južnem pobočju Menine planine

December in zima sta tu, sneg je padel vse do nižavja. Pritiska oster mraz. Dan je vse krajši, bliža se najdaljša noč v letu. Mesto je praznično osvetljeno in okrašeno, postavljajo že tudi božične smrečice. Vse je v vzdušju bližajočih se božičnih in novoletnih praznikov, vse v pričakovanju lepega. Stiski rok in dobre želje.

Toda nekaj sem pogrešal. Tistga notranjega čustva, ki te vleče ven, v naravo, v sneg in zimo. Sneg, sled in planina, tja gor me mika!

Pripeljal sem se samo do konca asfalta, nato pa sem zagazil že kar globoko v sneg. Sneg je naletaval, vse gostejši je bil, čim više sem se vzpenjal. Oster, strupen mraz. Veter mi je bičal obraz s hladnimi sneženimi zrcni, kakor bi me zbadał z iglami. Višje v pobočju, pod Limovško planino, je bilo snega že čez koleno. Močan veter je pihal, vse gostejše se je vsipal sneg izpod neba. Zato sem se usmeril navzdol, proti Suši, kjer so prehodi divjadi, pa tudi zavetje se najde tam. Stara, debela bukova drevesa so tu vejnata vse do tal, tako da jih lahko uporabimo za priložnostno visoko prežo. Poiskal si si primerno in se povzpел kake 4 metre visoko, se do-

kaj udobno namestil v rogovi (kakor na pravi preži). Primer- no oblečen lahko tudi tako kljub mrazu dokaj dolgo zdržiš. Imel sem razgled tako daleč, do kamor je bilo zaradi gostega sneženja moč kaj videti.

Udobno sedim v rogovi buke, dobro sem zavil, mraz mi ne pride do živega. V naročju pestujem karabinko in prisluškujem. Piš vetra pojenjuje, snežinke pa vse gostejše drse skozi veje na tla in se kar plazijo v strmino pod menoj. Pogledujem zdaj gor, zdaj dol, prisluškujem. Vse tiho, le sneg pritajeno drsi skozi vejevje. Posebni čut mi usmeri pogled navzgor proti prehodu iz Požega. Nič, le debeli sneg je zao- blil ostre grebene. Ko le še str- mim v tisto smer, opazim dva zibajoča uhlja, nato črni ščetinasti greben, pa nato rilec ogromne svinje. Za njo se v že globoki snežni gazi opazi zo- pet nov par uhljev, pa greben, rilec, telo. Ponavljalo se je, rilec, telo, manjši, večji. Gledam vodečo svinjo, ki gazi globok sneg in za njo večje in manjše prašiče – 16 jih naštejemo. Vidno so se razlikovali trije dveletni prašiči. Temnejši in kakor bi bili posebno polepšani, so iz- stopali med lanščaki in ozimci. Trop se je počasi pomikal pod menoj in spredaj. Uuf, se je opozarjajoče oglašala vodeča. Večji lanščak je dregnil ozimca pred seboj, da je zacvilil, pa zopet: Uuf, se grozeče oglašila vodeča svinja.

Gledal sem jih skozi strelni daljnogled na puški. Natanko sem jih opazoval. Oči, trepalnice, sneg, ki jim je primrznil na hrbet. Smer vodeče je bila kakor zapoved in vsa »kolona« ji je verno sledila. Čas je; ko na krmišču Herkules odpre loputo in natrese koruze. Nič jim nisem prinesel, na krmišče gredo, sneg je globok in en sam strel bi jih razkropil za nekaj dni.

Zaverovan v čustva bi skoraj spregledal: tudi nad mano, tik nad gazjo, ki jo utira trop, a še vedno streljaj daleč od mene vidim zopet žival, ki si utira pot proti krmišču. Svojim očem skoraj ne morem verjeti: mer-

jasec, velik, črn, izredno lep, gazi v celo. Vzvišene drže sledi veliki družini proti obetajočemu se polnemu krmišču. Nagledal sem se ga. Trop se je naposled zgubil v goščavju in za njim tudi lepoteč z vidnimi čekani.

Obnemel sem, kar strmeli. Ta dan nisem imel več kaj lepšega pričakovati. Zazrl sem se v veje dreves. Veter sedaj pojenjuje, vse je tiho, le sneg pritajeno drsi skozi veje.

Sestop je bil težji kakor sem pričakoval. Kmalu zatem se je stemnilo. Ko sem prišel do avtomobila, je bila že dolgo tema. S težavo sem spravil avto na spluzeno cestišče. Kmalu sem bil v lepo osvetljenem in okrašenem mestu. Naravnost domov sem se odpeljal. V topli sobici sem pod odejo še nekaj časa v mislih gledal prizor. Vodeča svinja, ozimci, lanščaki – kakor črne pike, ki se počasi izgublajo v puščavi – in nato še črni gospodar z mogočnimi čekani me naposled zazibajo v sladek nočni sen.

Janez Podgornik

So v Nemčiji lovci le bogataši?

V letošnji 1. številki Lovca je v rubriki Lovski oprtnik pod naslovom Poštenjakovi dvomi napisal Mile Pavlin, da mu je neki Nemec povedal približno takole:

»Veste, pri nas v Nemčiji so lovci veliki bogataši, največkrat aristokrati. Pri nas velja, da se ne prikažeš na brakado brez mercedesa ali česa podobnega, če kaj daš nase. Zato vam ne verjamemo, da ste zares lovec, ko gledamo vaš avto in šotor in ker ste sploh prišli sem na dopust. Pri nas lovci obiskujejo drug drugega po gradovih, vilah in lovskih kočah, če pa si zaželi morskega zraka, se med seboj vabijo na križarjenje z jahtami.«

Ocena, ki jo je podal ta neimenovani Nemec, je zelo enostranska, neverjetna in sila pretirana. Če pogledamo v priročnik nemške lovske zveze za leto 1986, vidimo, da je socialna sestava imetnikov lovske karte (to pa mora imeti vsak

član nemške lovske organizacije) naslednja: gospodinje 2%, učenci in študenti 3%, upokoenci 4%, delavci 11%, svobodni poklici 9%, obrtniki 13%, trgovci in tovarnarji 10%, nameščenci 16%, uradniki 15% in kmetje 17%.

Pri taki socialni sestavi pa je malo verjetno, da bi se na brakede vozili vsi z mercedesi in podobnimi vozili oz. se obiskovali po gradovih, vilah ipd.

V. Varičak

Zadnji grizljaj

O tem dogodku mi je pripovedoval lovski prijatelj Jože iz Lovske družine Čaven. Ker se mi je zdel zanimiv, sem ga zapisal, tako kot mi ga je opisal Jože. Prav zanimivo bi bilo slišati, kaj si o zaključku dogodka mislijo drugi lovci.

Bilo je zelo vroče poletje in prsk srnjadi je bil v polnem teku. Jože se je odločil, da pokliče sosedo, ki je tudi strasten lovec, in ga povabi na lov. Odpravila sta se iz Vrtovina proti Svetemu Pavlu. To je izredno lep hrib pod pobočjem Čavna, s staro cerkvico na vrhu. Bila sta že visoko v hribu, zato sta se odločila, da pričneta s klicanjem srnjakov – pivkanjem.

Jože se je naslonil na hrast, si obrisal potno čelo in pričel vabiti. Enkrat, dvakrat je zapikal, nato malo počakal in še enkrat. Piskal je tako lepo in nežno, da bi srnjak res moral priteči, če bi bil kje v bližini. In res, kmalu prirope ves zadihan močan šesterak, za njim pa še mlajši, slaboten lanščak – šilar. Kaj zdaj? Odločitev je hitro padla. Gojitvene smernice je premagal pogled na lepo rogovje starejšega srnjaka. Dol s šesterakom, si je rekel in že je počilo. Šesterak pa je odskočil in izginil za grmom. Jože je označil mesto, kjer je stal, ko je streljal, in se po kratkem premoru odpravil na nastrel. Brž za njim je prihitel še prijatelj in pričela sta iskati srnjaka. Na nastrelu nista našla nobenih znakov, ki bi govorili o zadetku. Ker sta vse lepo in skrbno pregledala, sta se mirno odpravila dalje. Zdaj sta se ločila in odšla vsak na svojo stran.

IZKLJUČITEV IZ ČLANSTVA

Lovska družina Jezersko (ZLD Gorenjske) je iz svojega članstva zaradi krivolova izključila **Florjana Slatnarja (1941), Ambrož pod Krvavcem 7, 64207 Cerklje, in Martina Krštince (1936), Trnovlje 34, 64207 Cerklje.**
Odločba je pravomočna!

LD Jezersko

Nekaj sto metrov višje Jože presenečen obstane. Za grmom zagleda na boku ležečega srnjaka – šesteraka. »To je on,« ga spreleti v mislih, ko se mu s pripravljeno puško približuje. Ogleduje ga že čisto od blizu, a nikjer ne opazi rane. Srnjak leži, mirno in spokojno. Naj ga ustrelim še enkrat, si misli. Ne, nima smisla, saj je že mrtev, le močno bi ga poškodoval z drugim strelom iz bližine. Puško si obesi na rame, na grmu odlomi vejico in se skloni k srnjaku. Z roko ga prime za rogovje in mu dvigne glavo, da bi mu dal v gobček zadnji grizljaj. V tem trenutku pa srnjak plane pokonci, se otrese lovca ter zbeži v dolino, kjer še nekaj časa glasno boka. Jože je obstal kot okamenel, z »zadnjim grizljajem« v roki. Kaj takega! Res mu nihče nikoli ne bo verjel, kar je pravkar doživel, si misli. Namesto da bi ga uplenil, sem ga prišel le zbuditi, ko je od prska ves utrujen in izmučen zaspal za grmom. Medtem prihiti do Jožeta še prijatelj in ga sprašuje, kaj je bilo. Ko je zvedel, kaj se mu je zgodilo, je z dvomljivim nasmehom zaželel Jožetu lovski blagor, saj je imel trofejo, čeprav le kratek čas, že v roki.

Franci Čuk

Uresničila se mi je želja

Zadnja tri, štiri leta sem si precej prizadeval, da bi dobil pred puško medveda, ki si ga vsak lovec želi kot vrhunec doživetja in, da ne bom neskromen, tudi kot redko trofejo za lovsko sobo.

Glede na moj neuspeh v prejšnjih lovskih sezonah sem si za lansko jesen uplenitev medveda še bolj zaželel. Naša LD Grosuplje nima ravno idealnega lovišča za medveda, kljub temu pa je zadnjih 20 let kar reden gost v naših jugozahodnih delih lovišča.

Že v sredini septembra je gospodar družine Peter pričel godrnjati, da nam bo medved v Dnu (predel lovišča v bližini vasi Luče), kjer imamo 3 večje krmne njive koruze, pospravil vso koruzo in bodo tako vsa vlaganja za preprečevanje škode, ki jo naredijo divji prašiči, prinesla le malo koristi.

Prišel je težko pričakovani 1. oktober. Po škodi na koruzi je bilo jasno, da se medved še vedno zadržuje na našem področju, čeprav so ga opazili tudi na Polževem in Vrheh (LD Višnja Gora in LD Krka). Na visoko prežo v Dno sem se odpravil že zgodaj popoldne. Dobro sem se pripravil na čakanje in si želel, da bi ne bilo megla, ki se zelo rada povleče po pobočju od Ravnega dola in se potem noče in noče dvigniti. Pričelo se je mračiti in z mrakom je prišla »nebodije-

treba« – megla. Zelo zgodaj sem zaslišal lomastenje v koruzi, prepričan sem bil, da je v njej kosmatinec, vendar zaradi vse gostejše megle nisem videl ničesar.

Drugi dan zjutraj sem po sledeh na njivi in koruzi ugotovil, da je bil res medved na njivi, to pa je moja lovsko strast samo še podžgalo. Dopoldne mi je le počasi minevalo, pri delu sem bil zelo raztresen, kot da bi imel svojevrstno vročico. Takoj po kosilu pa sem se zopet odpravil na prežo z željo, da me ne bi kdo od kolegov prehitel, kajti slišal sem, da nekaj mojih solovcev še vneto sledi in čaka kosmatince. Ob prihodu je preža še samevala, srečal pa sem solovca Marjana, ki je pregledoval sledove na njivi in mi dejal, da ni ničesar opazil. Povedal sem mu, da bom pogledal najprej za gobami, nato pa bom čakal medveda. Po Marjanovem odhodu sem na gobe pozabil in se takoj namestil na visoki preži. V lovski dnevnik sem vpisal datum 2. oktober 1990. Razmišljal sem o dogodku prejšnje noči in o tem, ali mi bo Diana naklonjena. Vmes sem malo zadremal in že se je pred menoj na krmni njivi pričela promenada. Najprej je prišel zajček, nato z nasprotni smeri srna z mladčema. Opazoval sem to lepo to naravo, zraven pa poslušal šumenje drevja. To zadnje me je navdajalo z željo, da bi veter preprečil meglo. Že v trdem mraku je na prežo neslišno, kot to zna samo on, prišel gospodar Peter. Povabil sem ga, naj ostane, kajti če slučajno pridejo divji prašiči, bova lahko oba streljala, medveda pa Peter že ima. Čas se je po polževo premikal, izza oblakov pa se je prikazala že skoraj polna luna. Naenkrat je postalo zelo svetlo. Malo pred 19. uro se mi

JAVNO OPRAVIČILO

Obtoženi IVAN JARC iz Podlubinja 64/a, 65220 Tolmin, se javno opravičujem članu LD Ljubinj, Stanku Kozorogu iz Podlubinja 24/k, 65220 Tolmin, ki sem ga 15. 3. 1990 osebno napadel.

Podlubinj, 31. 1. 1991

Ivan Jarc l. r.

je zazdelo, da je prišel v koruzo medved, kajti razmišljal sem samo o tem. Zbudil sem Petra, ki je medtem zadremal, in mu rekel, naj pogleda, kaj je. Peter je pogledal in dejal »Ivan, srničke, srničke... umiri se,« in se zadovoljen zopet predal dremežu. Napeto sem opazoval vidno površino in se tudi sam prepričal, da sem kar srne določil za medveda. Opazoval sem nebo, ki je postajalo vse čistejše, oblaki so se razpršili, v moji notranjosti pa se je napetost stopnjevala. Spraševal sem se, ali bo prišel medved tudi danes ali ne. Naenkrat sem imel občutek, da je postalo vse izredno tiho, kar me je popolnoma zdramilo. Pogledal sem na uro (bilo je 19,20), še bolj intenzivno sem opazoval koruzno njivo in zdelo se mi je, da na robu vidim medveda, že naslednji hip ni bilo ničesar in ponovno sem ga zagledal praktično na istem mestu. Nisem vedel, ali je privid ali resnica, zato sem predramil Petra in mu pokazal smer, pogledal je in mi zelo hitro dejal: »Ivan, to pa je medved. Umiri se in ko ga boš imel lepo vidnega, streljaj.« Že naslednji hip je počil strel. Medved je zarjovel, bliskovito odskočil še kakšnih 20 m in padel. Streljal sem še enkrat, vendar je bil že prvi strel smrten.

Ko sva prišla k medvedu, sem bil neskončno vesel. Peter mi je dejal. »Lovski blagor, pa tudi dober strel je bil.« Zahvalil sem se mu in nato sva skupaj uredila vse potrebno za transport.

Medved je iztrebljen tehtal 101 kg, kar pomeni, da je živ tehtal okrog 150 kg. Kožuh je izredno lep in že krasi lovsko sobo. Po prvi oceni je njegova trofejna vrednost zelo blizu bronasti medalji.

*Po pripovedovanju uplenitelja
Ivana Laha napisal
Marjan Ahlin*

Baumanovi so družina lovcev

Dobrenje, majhen kraj v občini Pesnica, poznajo zlasti lovci. Dobrenje in njegova okolica sta namreč pravi »rezervat« divjadi ali drugače povedano, raj za lovce na tem območju. Zato tudi ni čudno, da v Dobrenju žive dobri lovci.

Eden takih je tudi Sebastijan Bauman, med domačimi, prijatelji in lovci znan kot Basti. Sebastijan živi z družino v stari kmečki hiši v Dobrenju. Decembra je dopolnil 60 let. Izhaja iz lovske družine, saj je bil lovec njegov oče, lovca sta tudi njegova brata Ivan in Rudi, in ker kri ni voda, je lovec tudi njegov 38-letni sin Jože.

»Odraščal sem v okolju, polnem divjadi, zato je bilo pravzaprav normalno, da sem gledal na divjad kot na prijatelje. Posebno ljubezen do divjadi pa mi je vcepil oče. Očeta sem namreč velikokrat spremljal v lovišče, kjer me je spoznaval z naravo in življenjem v njej. Že takrat sem se tudi odločil, da bom šel po očetovi poti, da bom lovec. Ta želja se mi je izpolnila leta 1957, ko sem po dveh letih pripravništva postal polnopravni član zelene bratovščine,« nam je Basti na kratko orisal svoja mladostna leta.

Sebastijan Bauman je že 33 let član LD Pesnica. Vsa leta je bil med najaktivnejšimi člani lovske družine in ni bilo prostovoljne akcije na območju lovišča, v kateri ne bi sodeloval. Njegov prispevek pri razvoju pesniške lovske družine pri gojitvi divjadi je izredno velik. Izkazal se je tudi kot lovec, saj se lahko pohvali z nekaterimi redkimi lovskimi trofejami. Njegova dolgoletna lovska pot je prepletena s številnimi lovskimi anekdotami in doživljaji – bodisi veselimi ali žalostnimi. Basti nam je takole opisal doživljaj pred nekaj leti, ki se ga z žalostjo spominja še danes: »Bila je zima in s psičko, terierko – ime ji je bilo Astra – ki me je zvesto spremljala na vsakem lovu, sva se nekega dne odpravila v lovišče predvsem zaradi lisic. Astra je bila namreč iz-

Sebastijan Bauman ima velike zaslugе pri razvoju pesniške lovske družine.
Foto Zmago Goms

jemno uspešna pri lovu na lisi-ce, saj ni bilo lisičjega brloga, iz katerega ne bi izbezala zvito-repke. Tudi tistega zimskega dne, ki je bil zanj usoden, se je s samo meni znano silovitostjo poglala v lisičji rov. S kazalcem na sprožilcu sem čakal, da bo iz rova planila lisica, toda zaman. Lisice ni bilo... pa tudi Astre ne.

Čakal sem in čakal, vse bolj zavedajoč se tega, da se je Astri nekaj zgodilo, saj bi sicer prišla iz rova. Ker je bil lisičji rov globoko v zemlji in ker je bila tudi snežna odeja dokaj debela, sam nisem mogel ugotoviti, kaj se je zgodilo v rovu. Seveda pa me je skrbelo predvsem za Astro. Za pomoč sem prosil prijatelje lovce, vendar kljub prizadevnemu kopanju nismo mogli v globino rova, da bi ugotovili, kaj se je zgodilo z mojo ljubljeno. Tako sem na svojo veliko žalost ostal brez zveste spremljevalke. Res je sicer, da sem pozneje imel še

druge lovske pse, toda Astra je bila le Astra!«

Na nekaj pa smo skoraj pozabili. Ko smo obiskali Bastija, nas je pričakal s palico! Pa ne s palico, da bi nas pregnal ali tepel z njo, pač pa s palico za pomoč pri hoji. Bastija namreč močno dajejo kolki. Velikokrat ga tako bolijo, da brez palice težko hodi. Toda Bastiju tudi bolečine ne morejo do živoga: pred kratkim se je odpravil na skupni lov članov LD Pesnica kar s palico. Strela sicer ni sprožil, je pa od daleč opazoval potek lova. Pozneje nam je povedal, da ni bil prav nič prikrščen za lovski užitek.

Za konec naj še zapišemo, da so Sebastijana Baumana – Bastija v začetku decembra, ko je praznoval zaokrožen življenjski jubilej, obiskali člani LD Pesnica in mu čestitali k prazniku z željo, da bi zdrav in zadovoljen dočakal še veliko let v krogu svoje družine in med prijatelji lovci.

Stojan Palifrov

Dragocena prijateljica in pomočnica

Če je niste spoznali, ker pač nisem kdo ve kako dober risar, naj vam jo predstavim: navadna (leskova) rogovilasta večnamenska palica. Nabavimo jo lahko v vsaki goščavi, v vsaki velikosti in okusu primerno, tako glede dolžine kot debeline. Konico in dolžino rogljev pa tudi ukrojimo po svoji volji, meri in okusu, sicer pa naj razcep rogovile lastniku sega do višine prsi. Če smo zvesti, uporabljamo samo eno in jo vedno nosimo ali vozimo s seboj (kot npr. jaz), ali pa si za vsak revir ukrojimo drugo in jo na koncu po obhodu spravimo v bližnji grm.

Pripravna je za razne namene: **Transport manjše divjadi**, tako da divjadi zvežemo vse štiri noge skupaj, pretaknemo palico skozi noge in žival nesemo kot njega dni popotnik culo.

Pomoč pri hoji: v snegu, blatu, v strmini itd. je vražje uporabna, saj v krepki roki predstavlja v takih primerih tretjo nogo, ki jo takrat še kako potrebujemo (pa še eventualna četrta bi nam prišla prav!).

Pri prehodu skozi grmovje z njo odstranimo (trnove) veje ali ob (po) dežju pri prehodu skozi goščavo z njo najprej otresemo veje, da ne dobimo preveč vode za vrat.

Čez žične ograje, še posebej čez električne pastirje, je prehod z njeno pomočjo otročje lahek. Rogovila, s katero pritismo žico navzdol, zanesljivo preprečuje, da bi se žica izmuznila, kot npr. (bog ne daj!) kadar jo pritismo s kopitom puške in to navadno ravno tedaj, ko smo šele z eno nogo čez električnega pastirja. Žica seveda odskoči v svoj prvotni položaj in le malokdo je tako visoko razklan, da ne bi dobil fizičnega – in še huje – električnega udarca tja, kjer se od pasu navzdol (pravi) moški razlikuje od ženske.

Pri srečanju s potencialnim

plenom (stavite?) praviloma ni v bližini nobenega drevesa, za poklek ali ležek položaj je napoti ponavadi blato, grmovje, kamenje, skratka, ves hudič! In tu se naša kolegica izkaže, takrat še posebej vidimo, koliko je vredna! Ko palico zapichimo v zemljo, v rogovilo vstavimo puško, se čim bolj razkoračeno postavimo in z roko levo (ali desno, če smo »levaki«) krepko objamemo rogovilo z namješeno puško, je zadetek zanesljiv skoraj tako kot ob »zaresnem« naslonu.

In še nekaj! Ko se jo navadite, postane rogovila peresno lahka iz dveh razlogov: ker se osuši in ker se jo tako navadimo, da se niti ne zavedamo, da jo držimo v rokah. Nasprotno: brez nje se kar nekako ne znajdemo!

Ne verjamete? Poskusite! Če ne takoj, pa vsaj po tistem, ko boste prvič (spet) slabo zadeli brez naslona!

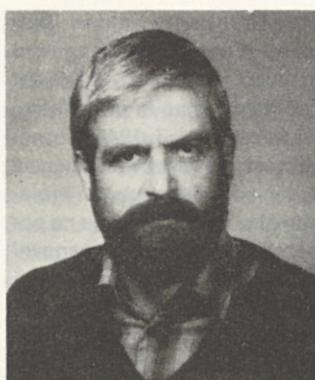
J. PERKO

P.S.: Naj mi ne zamerijo tisti – predvsem bolj izkušeni – lovci, ki uporabnost lovske palice, ki je le bolj luksuzna izvedba rogovile (na nemško govorečem področju ji pravijo »Zielstock« – »palica za ciljanje«) dobro poznajo. Takim lovcem tega sestavka seveda ni treba brati!

V spomin

Po dolgi, mučni bolezni smo se lovci LD Ribnica in sosednjih LD ter ZLD Kočevje poslovili od vidnega lovca in lovskega kinologa **Ivana Bartola**, ki je umrl 15. 7. 1990.

Rodil se je 19. 1. 1945 v delavski družini. Že v mladih študentskih letih je vzljubil naravo in pokazal veliko zanimanje tudi za lovstvo. Leta 1967 je vstopil v lovske vrste. Od tedaj dalje je aktivno deloval na vseh

Ivan Bartol

področjih lovstva in lovske kinologije. V letih 1978–1979 je bil tajnik LD Ribnica. Posebno pozornost je posvečal vzgoji in izobraževanju mladih lovcev in ljubiteljev narave. Na osnovnih šolah Kočevje in Ribnica je vodil prirodoslovni krožek, kjer je otrokom predstavil lovstvo v pravi podobi. Bil je velik ljubitelj lovskega psov (kinološki sodnik), rejec krvosledcev, jazbecarjev in španjelov. Zadnja leta, leta pred smrtjo je bil tudi predsednik vzrejne komisije za barvarje. Znan je bil kot odličen organizator uporabnostnih tekem goničev. Leta 1983 je bil izvoljen za predsednika Lovsko-kinološkega društva Kočevje; to funkcijo je opravljal do svoje smrti. Prav tako je bil od 1987 strokovni tajnik ZLD Kočevje.

Ker je imel v sebi umetniško žilico, so ga daleč naokrog poznali kot odličnega rezbarja lovskega motivov v kopita lovske puške.

Za dolgoletno uspešno delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje, LD Ribnica in ZLD Kočevje pa sta mu izročili tudi več drugih pisnih priznanj.

Vsi, ki smo Ivana poznali, se mu iskreno zahvaljujemo za njegovo opravljeno delo in njegov prispevek, ki ga je dal lovstvu v svojem bogatem, a žal prekratkem življenju. Njegov lik bo ostal vedno pred našimi očmi.

Naj mu bo Diana naklonjena na poslednjem stojišču!

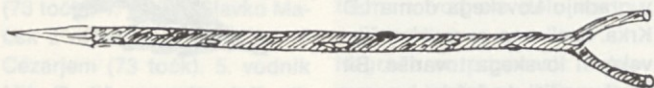
Lovci LD Ribnica
ZLD Kočevje

Sedmega julija 1990 je prenehalo biti plemenito in dobro srce **Karla Štritofa** iz Rudolfovega (rojen 4. 11. 1912), najstarejšega člana in ustanovitelja Lovske družine Žilce.

Pokojni Korle, kakor smo ga klicali, je vstopil v lovske vrste že leta 1951 v takratno Lovsko družino Cajnarje. Ko je bila leta 1957 ustanovljena Lovska družina Žilce, je bil med njenimi ustanovitelji. V družini je opravljal številne dolžnosti. Več let je bil blagajnik družine (1957–62), predsednik upravnega odbora (1965–69), cenilne komisije in verjetno bi še lahko naštevati njegove ostale zadolžitve. Bil je med pobudniki gradnje lovskega doma. Veliko prostega časa in delovnih ur je žrtvoval, da smo dom spravili pod streho in ga danes z veseljem uporabljamo. Tudi on ga je, kolikor so mu dopuščale moči, rad obiskoval. Kot gozdar je opravljal tudi čuvajsko službo v LD (1951–70). Za požrtvovalno in nesebično delo ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje. Korle je bil duhovit in prijeten sogovornik. Tovariši smo ga imeli radi zaradi njegovih domislic, odprtosti za pogovor, predvsem pa zaradi njegove poštenosti. Bil je pokončen mož, zagovornik svojih stališč in zato spoštovan blizu in daleč. Cenili so ga tudi tisti posamezniki, ki se z njegovimi stališči in pogledi na svet niso vedno strinjali.

Mlajši lovci se ga spominjamo, da v naših vrstah nikoli ni delal razlik med mlajšimi in starejši-

Karel Štritof

mi. V njegovi družbi smo se počutili enake med enakimi. Rad je povedal odločno in pošteno besedo, z zanimanjem in potrpežljivostjo pa je znal prisluhniti tudi drugim. Z njim se ni bilo težko pogovarjati. Bil je razgledan in kljub letom vedno v središču dogajanja.

Lovci Lovske družine Žilce ga bomo ohranili v lepem spominu!

LD Žilce – M. F.

Po mučni bolezni je 6. 9. 1990 umrl **Jože Hedl** iz Sp. Vižinge pri Radljah ob Dravi.

V lovsko organizacijo je stopil leta 1953 v LD Remšnik. V tej LD je ostal vse do 1. 4. 1957, ko je prestopil v LD Radlje, na področju katere je bila tudi njegova domačija. Lovci v naši LD smo bili Jožeta veseli, saj smo vedeli, da smo dobili v našo sredino dobrega tovariša, zavednega in pravičnega lovca in sposobnega sodelavca.

Takoj po prestopu je bil Jože izvoljen za kinološkega referenta. To funkcijo je opravljal vestno do leta 1960, ko smo ga izvolili za statističarja, saj natančnega statističarja ni bilo lahko najti. Ker je bil Jože vedno odločen, vesten in pravičen pri izvajanju nalog in je tako delo zahteval tudi od drugih, smo ga leta 1963 izvolili za predsednika disciplinskega razsodišča (1963–1980).

Na občnem zbr 1980 smo se odločili za kolektivno vodstvo in izvolili 5 člansko predsedstvo, v katerem je bil tudi Jože Hedl. To funkcijo je opravljal do smrti. Njegova celostna pripadnost zeleni bratovščini, delovna vnema, izredno veselje ob vsakem uspehu, pokončna drža in pošten odnos do organizacije in sočlanov, vse to mu je dajalo moč in voljo, da je veliko prispeval k uspešnim rezultatom LD. Tak nam bo ostal v spominu.

LD Radlje/Dravi – I. G.

V četrtek popoldne, 13. 9. 1990 so dobrepoljski zvonovi, zvoki lovskega roga in pokanje lovskih pušk naznanili, da smo na zadnjo pot, poslednji lov, pospremili našega dobrega lov-

skega prijatelja, **Antona Blatnika**. Nepregleden pogrebni spreved je pokazal, da je bil naš Anton znan in priljubljen. Rodil se je 12. 7. 1943 v Zdenški vasi, odraščal v šestčlanski družini ob vsem dobrem in slabem, kar pozna življenje na podeželju. Po končani osnovni šoli se je izučil za mizarja, si ustvaril dom in družino. Do prezgodnje upokojitve leta 1988 je služboval v domačem kraju.

Že od ranih nog je rad zahajal v naravo. Še posebej ga je pritegnilo polharjenje. To spretnost, od lova, strojenja kož do izdelave pasti in polhovk, je obvladal do podrobnosti.

V LD se je včlanil leta 1971. Ob učenju v naravi in izkušnjah starejših lovskih prijateljev je dozorel v pravega, pravičnega lovskega prijatelja, odličnega poznavalca Dobrepoljske doline in divjadi v njej. Zato je bil tudi mentor številnih mlajšim in starejšim lovskim pripravnikom.

Med člani LD je užival veliko zaupanje. Ni naključje, da mu je bilo v upravnih telesih LD zaupano mesto blagajnika. To delo je neprekinjeno opravljal od leta 1976 do 1986.

Znan po svojih spretnostih je bil nepogrešljiv pri gradnji in vzdrževanju visokih prež, krmišč in lovskih koč. Z družino vred je slovel tudi po svoji gostoljubnosti. Njegov dom je bil pravo zbirališče in zatočišče številnih lovskih prijateljev. Vzgojil je tudi nekaj odličnih ostrodlakov istrskih goničev. Za požrtvovalno delo ga je LZS odlikovala z znakom za zaslu-

Anton Strah

ge. Je tudi nosilec srebrnega znaka za zasluge v kinologiji, ki nam ga je dala KZS.

Njegovo veliko delavnost in predanost lovstvu in divjadi je dne 10. 9. 1990 prekinila prezgodnja smrt.

Pokopali smo ga z vsemi lovskimi častmi in mu s tem izpolnili tudi njegovo tiho željo.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Lovci LD Dobropolje – A. M.

Na pokopališču na Krki smo se lovci LD Krka in lovski tovariši iz sosednjih družin LD Suha Krajina, Šentvid, Stična, Višnja Gora in ostalih poslovili od našega vzornega lovskega tovariša **Antona Straha**, Rivčevega Toneta, kot smo ga klicali. Umrl je 16. 9. 1990.

Otožni zvok lovskega roga je oznanil njegov poslednji pogon, odmev strellov lovskih pušk pa je oznanjal zadnji pozdrav. Zelene smrekove vejice so iz lovskih klobukov zasule njegov mnogo prerani grob. Rojen je bil v Gabrovčcu pri Krki 28. 9. 1933, ob bistri Krki, med tihimi dolenskim gozdovi.

Najzgodnejša mladost mu je potekala v času vojne vihre, tako da je že kot otrok očutil vsa grozodejstva in krutosti vojne- ga časa.

Že leta 1964 je vstopil med zeleno bratovščino in postal član LD Krka. Zaradi njegove pripravljenosti za delo v lovišču in gojitvi divjadi pa tudi zaradi priljubljenosti v zeleni bratovščini je bil Tone že leta 1970 izvoljen v upravne organe LD Krka. Bil je član UO LD Krka od 1970–1976 in 1980–1990; član NO LD Krka od 1976–1978 in ponovno v letu 1990, v katerem je umrl. V letih 1978–1980 je bil član disciplinskega razsodišča.

Njegove zasluge za razvoj LD Krka in njenega lovišča so velike. O tem pričajo obdelane krmne njive in urejene visoke preže. Ogromno njegovega dela je vgrajenega v lovsko koč pri Pahorju, v gradnjo strelišča v Prestrani, posebno pa v gradnjo Lovskega doma LD Krka. Imeli smo ga radi kot človeka in lovskega tovariša. Bil je plemenit, družaben, vzoren

tovariš in mentor mlajšim lov- cem, vedno pripravljen poma- gati vsakomur v stiski, poleg tega pa je bil skromen in lov- sko pravičen.

Tone, mirno počivaj v večnem lovišču ob izviru bistre Krke. Naj ti še naprej šelestijo zeleni gozdovi, v katere si tako rad zahajal in v katerih si našel mir po napornem delu.

LD Krka – M. J.

Iz lovskih vrst so odšli za vedno tudi:

- Franc Štraser**, LD Gornji Grad, *25. 1. 1944, †5. 11. 1990
Ivan Štruc, LD Prežihovo, *24. 4. 1927, †18. 5. 1990.
Stane Zupančič, LD Dobrovec, *13. 12. 1935, †31. 7. 1990.
Štefan Volf, LD Petišovci, *12. 8. 1913, †19. 12. 1989.
Ludvik Vida, LD Petišovci, *9. 8. 1920, †6. 1. 1991.
Ivan Jankovič, LD Loka, *21. 5. 1934, †22. 8. 1990.
Alojz Tomanič, LD Loka, *10. 10. 1936, †23. 11. 1990.
Ciril Pogačar, LD Višnja Gora, *25. 2. 1919, †5. 3. 1990.
Franc Erjavec, LD Višnja Go- ra, *9. 3. 1917, †26. 5. 1990.
Jože Zajc, LD Višnja Gora, *6. 7. 1943, †10. 9. 1990.
Rudi Gomilar, LD Izlake, *2. 3. 1988, †16. 1. 1991.
Justin Verdel, LD Kopriva To- pla *14. 4. 1900, †14. 1. 1991.
Matija Marinič, LD Negova, *10. 2. 1908, †23. 9. 1990.
Karel Fras, LD Negova, *1. 11. 1919, †3. 1. 1991.
Franc Novak, LD Trebelno, *23. 2. 1923, †11. 10. 1990.
Emil Gregor, LD Gradišče, *2. 11. 1953, †25. 4. 1990.
Jože Vovk, LD Sevnica, *11. 2. 1949, †25. 6. 1990.
Jože Križman, LD Struge, *14. 7. 1907, †31. 5. 1990.
Jože Križman, LD Struge, *14. 1. 1930, †15. 4. 1990.
Jože Svete, LD Rakitna, *11. 10. 1908, †19. 11. 1990.

Umrlim časten spomin!

Lovska kinologija

Že tretjič so se pomerili za pokal Ljubljane

Ne bom opisoval že poznane-ga prelepega in zelo primerne-ga bajerja v Dragi, na katerem je bila tudi letos tretja tekma lovskih psov v vodnem delu za pokal Ljubljane.

Ceprav smo v teh tekmovanjih že pisali (o prvi in drugi tekmi) leta 1988 in 1989, glej revijo Lovec št. 2/88 in 12/89 str. 366, ne smemo mimo tega, da se ne bi že v začetku članka zahvalili LD Ig in njihovim članom, ki so nesebično pristopili na pomoč pri izvedbi tovrstnih uporabnostnih tekmovanj. Posebna zahvala gre IO LD Ig, ki je odobrila teren za tekmo, dala na razpolago svoj lovski dom in poskrbela, da se je tekma lahko končala v zadovoljstvo vseh sodelujočih. Neglede na nekoliko slabo vreme so se vsi tekmovalci in vodniki po končani tekmi družno okrepčali s pristnim lovskim golažem in si nazdravili z dobro kapljico. Na tekmo se je prijavilo 30 vodnikov (od tega 3 vodniki niso prišli), dva vodnika pa sta se prijavila naknadno. Skupno je tekmovalo tako 28 vodnikov z lovskimi psi različnih lovskih pasem: vajmarčan, flat coated retriever, 9 nemških kdl. ptičarjev, 8 nemških ostrodlakih ptičarjev, 5 nemških prepeličarjev, 4 lovski terierji in resasti jezbečar.

Uspešno je opravilo tekmo v vodnem delu 26 vodnikov s psi, 3 pa tekme niso opravili (dva lovski terierja in 1 nemški kdl. ptičar).

Najboljše rezultate so dosegli: 1. vodnik Ljubo Klemenčič z nemškim žimavcem Benom, Središkim (76 točk), 2. vodnik Edmund Ferfolja z nemškim prepeličarjem Boj-Aribom (76 točk), 3. vodnik Ivan Traven z nemškim žimavcem Dikom (73 točk), 4. vodnik Slavko Maček z nemškim prepeličarjem Cezarjem (73 točk), 5. vodnik Mile Budič z nemško kdl. pti-

čarko Goco (73 točk). Najboljše rezultate ekipno (trije vodniki v ekipi) pa so dosegli: (skupno je tekmovalo 7 ekip iz 4 LKD). Vrstni zmagovalni red je po številu doseženih točk in to: 1. LKD Ptuj (213 točk), 2. LKD Ljubljana »Sava« (211 točk), 3. LKD Notranjske – Begunje (207 točk), 4. LKD Ljubljana (183 točk), 5. LKD Nova Gorica (180 točk).

Prve tri ekipe so prejele pokale. Za pokal Ljubljane se je potegoval in ga tudi že drugič osvojil vodnik nemškega žimavca Bena Ljubo Klemenčič iz LKD Ptuj oz. iz LD Velika Nedelja.

Tekma v vodnem delu za pokal Ljubljane je že tradicionalna, prijateljska, združuje vodnike, daje strokovno pomoč in napotke pri nadaljnjem šolanju lovskega psa. Iz prijave na to tekmo lahko sklepamo, da se na tekmo prijavljajo celo takšni vodniki, ki imajo lovskega psa, za katerega ni predvideno vodno delo, pa so vseeno dosegli ustrezne rezultate. Tekmo je organiziralo LKD Ljubljana s pomočjo LD Ig in drugih strokovnih sodelavcev.

Vodja prireditve je bil Ludvik Sterle iz LD Ig, njegov pomočnik pa je bil Jože Grdadolnik st. iz LD Horjul. Sodili so: kinol. sodniki Jože Selan iz Ljubljane, Štefan Hanžek iz Borovnice, Jože Vester iz Tržiča, Vinko Foršček iz Ljubljane in Milan Ivezić iz Ptuja. Pri organizaciji tekmovanja so sodelovali tudi ostali člani IO LKD Ljubljana in LD Ig, ki jima gre vsa zahvala.

Da smo tekmo lahko speljali do konca in finančno pokrili (kajti zanj ni prispevalo LKD Ljubljana nikakršnih sredstev), smo vsa sredstva pridobili s prispevki, ki so jih darovale delovne organizacije, posamezniki in prijatelji kinološke dejavnosti. Na koncu bi se radi iskreno zahvalili vsem posameznikom in delovnim organizacijam za finančne prispevke in pomoč v obliki nagrad. Z našim sodelovanjem je dobila tekma v vodnem delu na Igu velik pomen.

Nagrade so prispevali: Saturnus – Ljubljana, JUB – Dol,

Zmaj – Ljubljana, Petrol – Ljubljana, Agrotehnika – Gruda, tozd Lovec – Ljubljana in Lovska zveza Slovenije. Posebej se zahvaljujemo Jožetu Rusu za požrtvovalno sodelovanje in pomoč. Prav tako Stanetu Umniku, kinologu LD Pšata, ki je prispeval pokale za ekipno razvrstitev, ter Robertu Dollorenzu za pokale pri posamezni uvrstitvi. Obenem pa gre vsa zahvala vsem kinološkim sodnikom za požrtvovalno in objektivno ocenjevanje. Vsi prisotni na tej tekmi so izrazili željo, da bi se takšna in podobna prijateljska tekmovanja še nadaljevala. Poizkušali jim bomo ustreči. Za vse prisotne je bila nato pripravljena skupna večerja. Zopet nasvidenje na ribniku v Dragi pri Igu 31. 8. 1991!

Vinko Foršček, kinol. sodnik

Sodoben način ocenjevanja dela po krvnem sledu

Večina pravilnikov za ocenjevanje dejavnosti lovskih pasem psov ima omejeno dobo veljavnosti oz. je čas veljavnosti nedoločen. To je znak, da se kakovost koristnega dela lovskega psa lahko, glede na zahtevnost, tudi spremeni oziroma prilagodi novejšim, zahtevnejšim lovskim razmeram. Ugotavljanje naravnih zasnov na preizkušnjah in nato prebiranje (selekcija) pri potomcih teh psov so trdna osnova za boljše in koristnejše delo psov v loviščih, če so v rokah pravega vodnika.

Lovske pse delimo po dejavnosti v pet skupin. Psi morajo biti za svojo dejavnost in namen pravilno izšolani in vodeni v loviščih. Osnovna praktična uporaba naših lovskih psov se

razčleni na uporabo psov pred strelom in po strelu. Prav o delu po strelu bom napisal nekaj besed.

Tudi delo po strelu se razčleni, npr. v iskanje obstreljene divjadi in prinašanje uplenitelju (mala divjad). Pri veliki divjadi gre za zasledovanje (sledenje) po krvnem sledu, do odkritja že mrtve oz. še žive divjadi. Prav to slednje delo lovskih psov je bilo veliko let precej zapostavljeno. Razveseljivo pa je, da se v zadnjih letih delu psov po krvnem sledu namenja vse več pozornosti, kar je edino pravilno in lovsko-etično. Nenazadnje gre prav pri tem tudi za donosnejše gospodarjenje v lovišču.

Za delo po krvnem sledu so primerni in sposobni psi vseh pasem lovskih psov, le šolanje za te namene traja pri enih dalj časa. Uspeh je odvisen **predvsem** od vztrajnosti vodnika, saj od psa (če ima ustrezen nos) lahko zahteva le to, kar si ga naučil.

Tovrstno delo pa je za psa kakor tudi za vodnika zelo zahtevno. Pri šolanju psa, kjer sta pes in vodnik sama, se pes lahko pošteno skoncentrira, na preizkušnjah in tekmah po umetnem krvnem sledu pa psa motijo druge spremljajoče oz. motilne razmere. Še težje razmere čakajo psa v lovišču, kjer mora priti nemalokrat po zelo zapletenem naravnem krvnem sledu (velikokrat tudi brez krvi) do obstreljene divjadi.

Da bi se izognili nepotrebnim motnjam pri delu psa na slednem jermenu, bi bilo prav, da bi bila pes in vodnik sama. Prav to so najnovejše ugotovitve, o katerih razpravljajo kinološki strokovnjaki iz naprednejših organizacij po svetu. Vodniku je potrebno pokazati le nastrel in smer pobega ranjene divjadi. Čas za izdelavo

Obvestilo

Na inštitutu za gozdno in lesno gospodarstvo Ljubljana, Večna pot 2, Ljubljana, je na voljo še nekaj izvodov knjige z naslovom **Prehranske značilnosti kot element načrtovanja varstva, gojitve in lova parkljaste divjadi, s poudarkom na jelenjadi**. Knjiga, ki obsega skoraj 200 strani, stane 400 din. Informacije po telefonu (061) 268-963.

IGLS

sleda je omejen (npr. za 1 km dolg umetni sled 60 minut) in če s psom v tem času izsledita (izdelata) položeno mrtvo divjad na koncu umetnega sleda, je preizkušnja opravljena.

Prva takšna preizkušnja pri nas

Kinološka zveza Hrvaške je na pobudo lastnika psarne Šestine organizirala takšno preizkušnjo 23. septembra lani v gozdovih Trakoščana, kjer so za tovrstno delo ustrezne tako prostorske kakor terenske razmere. Na preizkušnjo se je prijavilo devet vodnikov lovskih terierjev, od katerih jih je kar 8 preizkušnjo uspešno opravilo. Prvouvrščeni pes je sled izdelal v času 11 minut, zadnji pa v 55 minutah. Umetni sledovi so bili položeni s pikljanjem jelenje krvi (0,3 dcl), sled pa je bil položen prejšnji dan. Vsak začetek sleda je bil označen s številko. Na koncu sleda je bil nekje skrit sodnik, ki je za beležil čas pričetka izdelovanja sleda in čas prihoda psa do položene divjadi. Čas sledenja so uravnavale naravne zapeljivalne okoliščine, predvsem nočna prečkanja srnjadi in divjih prašičev, kar so potrdili vsi vodniki. Psi, ki so sled opravili, so se uvrstili po času izsleditve divjadi.

Organizacija te kinološko-lovske prireditve je bila vzorna, veliko pa je bilo tudi opazovalcev. Vsak vodnik je dobil poleg zasluženega priznanja oz. pokala tudi spominsko številko, vžgano v les.

Pobudnik takšne preizkušnje oziroma tekme je ob zaključku povedal, da bo letošnjega septembra organizirana takšna uporabnostna preizkušnja za vse pse jamarje, tudi v Trakoščanu, kar že sedaj sporočajo vsem vodnikom jamarjev. Za dokaz, da bo šel pes res po krvnem sledu, bodo v zemljo na sledu zatakneli 5 s krvjo orošenih smrekovih vejic, vsaj 3 pa mora vodnik psa na koncu sledenja oddati sodniku. Pse, ki jih bodo vodniki prijavili kot pokazalce oz. oblažace, bodo sodniki ocenjevali posebej.

Poudaril bi rad, da je ta prva preizkušnja psov po krvnem sledu brez spremljajočih sodnikov in opazovalcev oprta na lovsko prakso, zato bi rad slišal še kakšno mnenje in stališča naših strokovnjakov pri tem delu. Prosim za odziv.

Ivan Caf,
kinol. sodnik

Po krvnem sledu

To je opis resničnega dogodka, ki se je zgodil lanskega oktobra, v lovišču LD Ivančna Gorica. Dogodek sem opisal z namenom, da še enkrat apeliram na vse slovenske lovce, ki jim divjad po strelu ne obleži v ognju, da storijo res vse, kar je v njihovi moči, da ranjeno divjad poiščejo in odrešijo strahovitih muk.

Začelo se je že mračiti, ko pozvonil lovec Roman in zadihani povabi, da sta z lovцем Braneom obstrelila velikega divjega prašiča. Prašič, po vsej verjetnosti merjasec, se je po strelu zavlekel v gosto robidovje. Na nastrelu je bil že lovec Gust s psom krvosledcem, vendar svojega psa ni hotel spustiti v goščavje. Roman je bil prepričan, da se je merjasec že umiril in da ga je potrebno le še privleči iz goščavja. Hitro sem vzel svojega psa, puško in svetilko in sva odšla na nastrel. Najprej sem si ogledal nastrel in krvni sled, ki je prek polja vodil do goščave. Videl sem veliko temno rdeče krvi, zato sem tudi sam menil, da merjasec ni več živ. Kljub temu smo

hitro obkolili goščo, sam pa sem se s svojim resastim istrijancem na jermenu in napeto puško začel prebijati po krvnem sledu skozi gosto robidovje. Tudi v gošči je bilo vse skozi veliko krvi po tleh in po vejah. Robidovje pa je kmalu postalo tako goste, da nisem mogel več ne naprej, ne nazaj. Zato sem spustil psa in se pripravljal na strel. Pes je na drugi strani gošče prišel ven in vlekel po sledu naprej skozi gozd. Zbrali smo se na mestu, kjer je pes prišel ven in ugotovili, da je pred njim ven pobegnil tudi prašič, ki je za sabo puščal krvavi sled. Krvni sled je skozi gozd vodil do naslednje smrekove gošče. Tu smo se ponovno zbrali in se posvetovali. Vsi smo bili nestrpni in smo hoteli čim prej dobiti ranjenega merjasca. Ugotovili smo, da imamo že vsi spraznjene ročne svetilke in bomo morali žal počakati do jutra.

Zjutraj smo bili že ob prvem svitu pri gošči in složno ugotavljali, da za mrtvega merjasca ne potrebujemo pušk. Kljub temu smo goščo obkolili, Gust je šel s psom Brinom po krvnem sledu, skozi goščo. Po nekaj minutah je prišel na drugi strani ven in ponovno smo presenečeno ugotovili, da je merjasec goščo le prečkal. Nato je sled vodil proti dolini potoka Stičnice. Psa krvosledca tu sploh nismo potrebovali, saj smo lahko z očmi sledili sled obstreljene živali. Vodil je skozi gozd do doline, kjer je pred naseljem žival zavila v desno. Tu je merjasec obšel manjše

naselje in takoj nato zavil na makadamsko cesto, ki vodi iz Stične proti Izirku. Krvni sled je nato vodil kakšen kilometer daleč kar po cesti in naposled zavil k potoku. Ob potoku je bilo močvirje, v katerem kapljic krvi ni bilo mogoče več opaziti, pes pa se je izgubil v krogu prekrizanih toplih sledov. Ugotovili smo, da je obstreljeni merjasec tu večkrat križal svoj sled, da bi se s tem znebil zasledovalcev. V močvirju je bilo vse polno sledov, ki so vodili na vse strani in se zopet vračali v začarani krog.

Dobre pol ure smo skupaj s psom razvozlašali sledove, da smo končno našli izhodno sled. Merjasec je po teh znakih zopet zavil na cesto in po njej nadaljeval svojo pot. Na cesti so bile na vsak meter tri do štiri kaplje krvi in tako smo ga zopet lahko sledili kar z očmi. Sled se je vlekl po cesti še kake štiri kilometre, ko smo na nekaterih krajih opazili kaplje krvi hkrati na obeh straneh ceste. Brane je prvič izrazil sum, da je merjasec naredil povraten sled. Ostali smo se bolj nagibali k mnenju, da je merjasec zaradi oslabelosti »plesal« po cesti. Krvni sled se je nato še kakšen kilometer vlekel po cesti in se nenadoma končal. Sedaj smo se vsi strinjali, da se je merjasec tu obrnil in se vračal po svojem sledu. Vedeli smo, da je moral merjasec nekje zaviti s ceste, vendar tega kraja tudi s pomočjo psa nismo našli. Obupano smo iskali po cesti gor in dol, vendar stranskega sleda ni bilo. Pes je večkrat potegnil v stran, vendar smo ga vrnili na cesto, ker na sledu nismo našli krvi. Vsi smo že obupali in ugibali, da je merjasec obležal na cesti, da ga je lahko nekdo pobral in odpeljal. Po dolgotrajnem preiskovanju obeh strani ceste sem pod cesto tik ob potoku zagledal kapljo krvi. Poklical sem še ostale in veselo smo ugotovili, da smo končno našli izhod iz slepe povratne sledi. Ranjeni merjasec je zavil s ceste in prečkal potok, ki teče le meter od roba cestišča. Na drugi strani potoka nas je čakalo novo presenečenje, saj ni bilo

več kapljic krvi. Domnevali smo, da si je merjasec v potoku spral rano in zato ni bilo več krvi. Pes se je ponovno začel vrteti v krogu in zato smo se odločili, da ga spustimo. Po nekaj minutnem razvozlanju sledov se je glasno pognal po strmini v hrib. Po kakšnih petdesetih metrih smo ponovno opazili kapljice krvi in vedeli smo, da smo zopet na pravem sledu. Slišali smo, kako je pes lajal na mestu v goščavju. Gust in Roman sta goščo obkolila, midva z Branetom pa sva se začela prebijati skozi goščave v smeri laježa. Gošča je bila vsa prerasla s srobotom in robidovjem, poleg tega pa je bila v skoraj pokončni strmini, zato sva se lahko le korakoma približevala mestu, kjer je lajal pes. Le nekaj metrov sva bila oddaljena, ko sva prvič zaslišala puhanje. Počasi sva se približevala in nenadoma sem zagledal gmoto – velikega prašiča, ki se je zagnal proti psu. V tistem trenutku sta se razlegla dva poka in temna gmota je obležala. S tem strelom je Brane dokončal krvavo dramo. Ko smo merjasca odprli, smo ugotovili, da je bil zadet skozi del jeter, ki so že razpadala, in tudi pljuča je imel poškodovana. Kljub tem hudim poškodbam je naredil približno sedem kilometrsko pot z veliko prebrisanimi zankami, ki bi jih bil verjetno sposoben narediti le malokateri človek, ki bi se znašel v podobnem položaju kot ranjeni in preganjani merjasec.

Janez Perovšek

P. S.:

Izredno nevarno in nespametno je divjega prašiča, posebej še merjasca, pričeti zasledovati takoj po strelu – ponoči, z baterijami. Iskanje naj se v vsakem primeru prične zjutraj, še posebej zato, ker tudi ni večje nevarnosti, da bi se meso mrtve živali čez noč pokvarilo. – Op. urednika.

PREDVIDENA LEGLA LOVSKIH PSOV

Lovski terierji (JRLT):

o:5/I, leglo 20. 2. Rejec Peter Vodopivec, Petelinje 50, 66257 Pivka.

o:5/I, m:5/I, leglo 4. 3. Rejec Anton-Zvone Golob, Loče 70/I, 63215 Loče.

o:5/II, m:4/II, leglo 2. 2. Rejec Stane Sanabor, Ozeljan 75, 65261 Šempas.

o:5/I, m:5/II, leglo 12. 1. Rejec Milan Pehar, Ul. 8. februarja 23, 62204 Miklavž.

Jazbečarji res. (JRJri):

o:5/I, m:5/II, leglo 4. 3. Rejec Bojan Valenčič, Navratilova pot 2, 68330 Metlika.

Istr. kdl. goniči (JRGki):

o:5/I, m:4/I, leglo 5. 3. Rejec Drago Kuzmus, Letuš 14a, 63327 Šmartno ob Paki.

Brak-jazbečarji (JRBj):

o:5/I, m:5/I, leglo 20. 3. Rejec Polona Terčelj, Herbersteino-va 14, 61000 Ljubljana.

o:5/I, m:4/II, leglo 8. 2. Rejec Ivan Urh, Zarečje 54, 66250 II. Bistrica.

o:5/I, m:4/III, leglo 14. 2. Rejec Ivan Klavs, M. Osolnik 6, 61311 Turjak.

Hanovrski barvarji (JRHB):

o:5/I, m:5/I, leglo 19. 3. Rejec Jožica Janežič, Puščava 7, 68230 Mokronog.

Nem. kdl. ptičarji (JRPki):

o:5/I, m:5/I, leglo 21. 3. Rejec Rudi Rakuša, Žunkovičeva 1, 62250 Ptuj.

o:4/I, m:5/I, leglo 1. 3. Rejec Janko Berlič, Kratka 5, 62241 Spodnji Duplek.

o:5/I, m:5/I, leglo 27. 3. Rejec

GLANZNIG
WILFRIED

A-9170 FERLACH/BOROVlje,
Werkstr. 9,
tel. 9943/4227- 26 39

Odperto: ponedeljek, petek od 8.–12. in od 14. do 18. ure
sobota od 8.–12. ure

- **OROŽJE – STRELIVO – LOVSKA OPTIKA** (strelni daljnogledi in dvogledi)
- **VSA OPREMA ZA KINOLOGIJO** (flexi vrvce št. 2, 3 in 5)
- **POCENI ENOCEVNE ŠIBRENICE** z ejektorjem, kal. 12/70
- **POCENI MALOKALIBRSKO OROŽJE** z nabojnikom za 14 nabojev in s strelnimi daljnogledi po izbiri (4×20, 4×32, 4×40).

Pri nas dobite tudi schwenk montažne dele (zasučna montaža) za lovske repetirke in suhlske montažne dele za kombinirane puške.

Pri nas lahko kupite tudi strelivo in orodje za omamljanje živali pred zakolom.

NOVO – NOVO ! – Akkis ročni žarometi (20 W-halogen)

Vojko Pirher, Lukavci 26a, 69242 Križevci.

Nem. ostrodlaki ptičarji (JRPos):

o:5/I, m:4/II, leglo 27. 1. Rejec Andrej Zorman, Vrhovci c. X/24, 61111 Ljubljana.

o:5/I, m:5/I, leglo 2. 4. Rejec Štefan Hozjan, Žiberce 30, 69253 Apače.

o:I/I, m:I/II, leglo 8. 3. Rejec Anton Vakselj, Pot na Črnile 5B, 68273 Leskovec pri Krškem.

o:5/I, m:4/I, leglo 13. 2. Rejec Janko Ivanuš, Formin 20/a, 62272 Gorišnica.

Epagneul bretoni (JREB):

o:4/II, m:5/I, leglo 14. 3. Rejec Vladimir Kobal, Kidričeva 15, 65270 Ajdovščina.

Špringer španjeli (JRŠŠ):

o:5/I, m:5/II, leglo 26. 1. Rejec Lojze Markelc, Gor. Rudnik IV/17, 61000 Ljubljana.

o:5/I, m:5/I, leglo 25. 2. Rejec Gorazd Kokalj, Zg. Duplek 64/a, 64203 Duplje.

Nem. prepeličarji (JRPr):

rjavci:

o:5/I, m:4/II, leglo 13. 3. Rejec Jože Rupnik, Lanišče 3, 61291 Škofljica.

o:5/II, m:4/I, leglo 13. 3. Rejec Franc Krašovec, Sp. Tinsko 13, 63253 Pristava.

o:5/I, m:4/I, leglo 12. 2. Rejec Martin Najger, Brezovica 32, 68259 Bizeljsko.

serci:

o:4/II, m:4/III, leglo 14. 3. Rejec Radovan Žigon, Sp. Škofije 70 c, 66281 Škofije.

o:5/II, m:4/I, leglo 18. 3. Rejec Ivan Maver, Lokev 110, 66215 Divača.

o:4/I, m:5/II, leglo 28. 3. Rejec Miška Stano, Erzelj 22, 65271 Vipava.

KINOLOŠKA ZVEZA SLOVENIJE

Mali oglasi

Prodaj malo rabljeno karabinko, kal. 7×64, izdelek tovarne Sava – Kranj. Montiran je strelni daljnogled zeiss (6×42) in »single point« za lov na divje prašiče. Prodaj tudi **30 nabojev ABC 10 gr.** in **30 nabojev RWS 12 gr.** za to puško. Ivan Trček, Jenkova 14, 63320 Titovo Velje, tel.: (063) 853-866.

Prodaj resasto istrijsko, staro 6 mesecev. Informacije po telefonu (068) 28-437, Damjanovič.

Prodaj 6 mesecev staro nemško ptičarjko – žimavko odličnih, delavnih staršev (oče: 4×CACIB, 3×CAC, JZP II.; mati CAC, JZP II.). Janez Juvančič, Vodice 19, 61312 Videm – Dobro Polje.

Prodaj popolnoma novo češko bokarico, kal. 12/7 × 65 R. Informacije po telefonu (064) 26-895, popoldan.

Prodaj zasučne (schwenk) montaže nove generacije za vse karabinke CZ, tudi za kalibre .222 in .223 (M-85). Montirate lahko tudi sami. Informacije po telefonu (063) 26-880.

Izdelujem lesene okrasne podstavke (deščice) za lovske trofeje vseh vrst in podstavke, na katere pritrdite noge srnjadi (obešalniki). Naročeno pošiljam po pošti (povzetje) – Vojin Pejčić, Kolodvorska 62, Sarvaš, 54204 Bijelo Brdo.

Prodaj japonsko trap puško SKB-500. Informacije po telefonu (061) 221-220 – popoldne ali (061) 315-366 int. 29-48, dopoldne.

Prodaj mladiče – nemške kratkodlake ptičarje, vrhunskih, delavnih staršev. Leglo 27. 3. 1991. Oče: Ingo v. Wiedental 5/I, mati: Billa v. Ainghem 5/I. Mladiče bom oddajal od 20. 5. 1991 dalje, zato še sprejemam rezervacije. Vojko Pirher, Lukavci 26a, 69242 Križevci pri Ljutomeru. Tel.: (069) 87-649.

Prodaj šibrenico (bock) simson suhl, kal. 12/12. Informacije po telefonu (068) 76-039.

Prodaj dobro ohranjeno češko bokarico kal. 12/7 × 65 R. Informacije po telefonu (061) 860-101 – Grebenc.

Prodaj bokarico super brno, kal. 12/7 × 65 R s strelnim daljnogledom zeiss – jena 4×32 (suhlska montaža), **rusko šibrenico** (bock), kal. 16/16 in nerabljeno **karabinko CZ 8×57 JS.** Odkup mogoč tudi na obroke! Informacije po telefonu (061) 317-791.

Ugodno prodaj bokarico, kal. 12/7 × 57 R z menjalnimi cevmi 12/12. Cena 1300 DEM. Informacije samo ob nedeljah, po telefonu (063) 785-216, Bevc.

Prodaj novo karabinko, kal. .243 winch. z montiranim strelnim daljnogledom 4×32 in 100 nabojev zanjo. Cena 10.000 din. Ivan Štucin, Hudajužna 4, 65242 Grahovo ob Bači.

Prodaj mlade nemške ostrodlake ptičarje – žimavce odličnih staršev (m:4/I, JZP-172 točk; o:5/I, JZP-192 točk, ŠPP-208 točk). Mladiče bom oddajal cepljene od 1. 3. 1991 dalje. Informacije po telefonu (061) 267-397 – Zorman.

Prodaj gravirano boroveljsko tricevko,

kal. 16–16/7 × 65 R. Tel.: (061) 881-277 – Železnik.

Prodaj karabinko CZ, kal. 7 × 64, s strelnim daljnogledom swarovski 6 × 62 (suhlska montaža), z obnovljenim kopitom in zamenjanimi merilnimi deli. Informacije po telefonu (061) 225-219, med 16. in 20. uro.

Kupim naboje, kal. 6,5 × 58 R cth in **prazne tulce.** Ponudbe sprejemam po telefonu (061) 627-168, Peter Zaplotnik.

Imam **resastega jazbečarja** Maxa v. Rokos-a, mednarodnega prvaka v delu, s šampionskim naslovom v lepoti. **Priporočam ga za parjenje.** Interesenti dobijo vse informacije po telefonu (041) 161-088 – ing. Ljubojevič, Vizane 14, Susedgrad – 41000 Zagreb.

Prodaj češko bokarico, kal. 7 × 57 R/16 s strelnim daljnogledom in menjalnimi cevmi 16/16 in **rusko MK puško** s strelnim daljnogledom. Informacije po telefonu (067) 73-781, int. 235 – Gorazd Nastran.

Prodaj mladiče nemške prepeličarje – rjavec; leglo 26. 12. 1990. Informacije po telefonu (061) 737-003, Krušnik – dopoldne. Krušnik, Ihan 142, 61230 Domžale (zraven hišne številke 2).

Ugodno prodaj boroveljsko bokarico, kal. 7 × 65 R/16, z antinit menjalnimi cevmi 16/16 (ejektorji). Puška je bogato gravirana in ima montiran strelni daljnogled wetzlar diavari (1,5–6 ×). Puška je izredno dobro ohranjena in primerna za najzahtevnejšega lovca. Informacije po telefonu (061) 212-442.

Sekcija za varstvo, gojitev in patologijo divjadi in kožuharjev pripravlja

4. simpozij z naslovom DIVJAD IN NARAVA, ki bo 23. in 24. maja 1991 na Brionih.

Simpozij bo obravnaval tudi tematiko o veliki in mali divjadi. Referati bodo zaupani znanim domačim strokovnjakom, povabljeni pa bodo tudi strokovnjaki za posamezna področja iz inozemstva.

V referatih za 4. simpozij bodo zajeta dognanja o veliki divjadi (navadni jelen, damjak, srna, divji prašič, muflon) in o mali divjadi (zajec, fazan, jerebica, kotorna, raca-mlakarica i dr.). Referenti bodo poskušali podati najsodobnejša spoznanja, pridobljena s timskim delom.

Tudi drugi udeleženci lahko posredujejo s teh področij svoje prispevke, ki pa praviloma ne smejo biti daljši od 5 tipkanih strani.

Referate in koreferate prijavite najkasneje do 15. marca 1991 na naslov: **ZVVTJ, Beograd, Bulevar JNA 18, Jadranka Tijanić, dipl. vet.**

Vse referente prosimo, naj referate napišejo po standardih, ki veljajo za objavo znanstvenih prispevkov (povzetek v enem izmed svetovnih jezikov, itd.) in sicer v končni obliki, saj bodo v poslani obliki objavljeni tudi v Zborniku prispevkov s 4. simpozija.

Urejene referate pošljite na navedeni naslov ZVVTJ najkasneje do 1. maja 1991.

Udeležbo na simpoziju je potrebno najaviti v dodanem obrazcu ter ga poslati na ZVVTJ do 1. maja 1991.

Kotizacija za udeleženca simpozija DIVJAD IN NARAVA, **1000 din.**, je treba vplačati do 1. maja 1991 na žiro račun SVVTJ št.: 60802-678-432 SDK Beograd, s pripisom »za

simpozij Divljač i priroda«. Po 1. maju pa bo potrebno plačati kotizacijo v višini 1500 din.

Organizacijski odbor za pripravo simpozija se bo potrudil,

Prijava na simpozij in hotelske namestitve

DIVJAD IN NARAVA Brioni 23. in 24. maja 1991

Priimek in ime

Naslov delovne organizacije

Datum prihoda ob uri

(avto, letalo, vlak)

Datum odhoda

Želim namestitve v hotelih

A kategorije

1/2 = 64 DEM

(polni pension)

Sobo želim deliti z

B kategorije

1/2 = 43 DEM

(polni pension)

Podpis:

Prijava je potrebno poslati najkasneje do 6. maja 1991 na naslov organizatorja

da bodo imeli udeleženci simpozija ugodne hotelske cene. Aprila ali v začetku maja bodo prijavitelci prejeli končni program simpozija.

Izvršilni odbor Sekcije za varstvo, gojitev in patologijo divjadi in kožuharjev

OBVESTILO VZREDITELJEM VISOKONOGIH GONIČEV, BRAK-JAZBEČARJEV IN BARVARJEV

Zbor sodnikov VI. grupe (za visokonoge goniče, brak-jazbečarje in barvarje) pri KZS je na zasedanju 12. 1. 1991 med drugim obravnaval vzrejno problematiko za navedene pasme. Z namenom, da se ustvarijo enotne razmere in uredi nadzor nad vzrejo ter nenazadnje izboljša kakovost legel, je zbor sodnikov sprejel naslednje sklepe:

1. Vzrejna komisija (VK) lahko izda vzrejno dovoljenje samo tistim psom in psicam, ki so bili privedeni na vzrejni pregled in izpolnjujejo pogoje za vzrejo. Psom in psicam, ki niso bili vzrejno pregledani, VK naknadno ne sme izdati vzrejnega dovoljenja.

2. VK v bodoče ne bo priznavala legel, katerih starši ali pa samo eden izmed njih nima vzrejnega dovoljenja za tekoče leto. Vzreditelj v tem primeru tudi ne bo prejel rodovnikov za mladiče.

3. Dovoljenja za nadštevila legla z največ 8 (osmimi) mladiči lahko podpredsedniki komisije, odgovorni za posamezne pasme, podpišejo le v primeru, če imata oče in mati mladičev vzrejno vrednost ocenjeno z I/I. (5/I) V ostalih primerih se nadštevila mladičev ne prizna.

Hkrati ponovno opozarjamo lastnike barvarjev, da že od lanskega leta dalje veljajo poostreni pogoji za izdajo vzrejnega dovoljenja. Krvo-sledci morajo za pridobitev vzrejnega dovoljenja poleg telesne ocene in PNZ imeti opravljeno tudi lokalno tekmo po krvnem sledu.

Navajamo naslove podpredsednikov VK, odgovornih za vzrejo posameznih pasem:

- za visokonoge goniče: Stane Hribnik, Puštal 82, 64220 Škofja Loka
- za brak-jazbečarje: Alojz Mlakar, Suha 5, 64220 Škofja Loka
- za barvarje: Marko Mali, Potoče 1 a, 64205 Predvor

*Predsednik VK
VI. grupe pri KZS:
Leo Fabiani, l.r.*

VSEM VODNIKOM LOVSKIH PSOV V SLOVENIJI!

Komisija za izobraževanje vodnikov in šolanje lovskih psov pri Kinološki zvezi Slovenije,

bo organizirala

SEMINAR ZA VODJE (VADITELJE) tečajev po posameznih lovskih kinoloških društvih

Seminar se začne 29. 3. 1991 ob 15. uri na lgu in bo potekal vsak dan do vključno 31. 3. 1991 (nastanitev v internatu na lgu).

Interesenti se lahko prijavijo le preko vodstev področnih LKD. Prijave bodo sprejemali do vključno 15. 3. 1991.

Vsem vodstvom LKD po Sloveniji **priporočamo, da poravnajo šolnino** za svoje kandidate iz blagajne LKD. Komisija bo takoj posredovala natančno pisno informacijo vsem LKD v Sloveniji, zato naj vsi interesenti informacije zahtevajo v pisarnah LKD.

Ker je število za letošnji seminar omejeno, naj vodstva LKD sama izberejo najprimernejše kandidate.

UNIVERZITETNI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO IN SOCIALNO VARSTVO
TOZD INŠTITUT ZA HIGIENO, EPIDEMIOLOGIJO IN LABORATORIJSKO DIAGNOSTIKO
LJUBLJANA, Trubarjeva 2 • poštni predal 260 • telefon (061) 323645 • žiro račun 50100-603-41773

ZAŠČITA PRED KLOPNIM MENINGOENCEFALITISOM

Klopni meningoencefalitis je vnetje možganov in možganskih ovojnic, povzročeno z virusom, ki ga na ljudi prenaša klop s svojim ugrizom. V Sloveniji vsako leto zbolijo okrog dvesto oseb. Pri nekaterih je bolezen zelo težka in se lahko konča s trajno invalidnostjo ali celo smrtjo. Praviloma se pojavlja v poletnih mesecih. Prve zbolele vidimo že aprila in zadnje novembra, odvisno od vremenskih razmer, kar ustreza biološki aktivnosti klopov na našem območju.

Najučinkovitejša zaščita pred KME je cepljenje, ki ga pri nas opravljamo že vrsto let, da zaščitimo najbolj ogrožene skupine ljudi, med katere spadajo gozdni delavci, lovci, kmetje in drugi, ki so v gozdu bodisi zaradi dela ali rekreacije.

S cepljenjem pričnemo spomladi, da dobi cepljeni v presledku enega meseca vsaj dve dozi cepiva, preden nastopi možnost za okužbo. Za popolno cepljenje je potrebna tretja doza čez približno eno leto. Na tri do pet let z eno dozo cepiva pa poživljamo zaščito.

CEPLJENJE OPRAVLJAMO VSAK DAN
V AMBULANTAH ZA CEPLJENJE PRI
ZAVODIH ZA SOCIALNO MEDICINO IN
HIGIENO TER NA UNIVERZITETNEM
ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO IN SOCI-
ALNO VARSTVO V LJUBLJANI.

Naročite knjižico LOV, DIVJAD IN DANAŠNJI ČAS

V kratkem izide knjižica, namenjena mladini, šolam in učiteljem, vodstvom strank, poslancem in ministrom, vsem, ki naj bi spoznali resnico o slovenskih lovcih in njihovih prizadevanjih za izboljšanje življenjskega okolja naše divjadi.

Lovci, lovske družine, zveze lovskih družin! Prebijmo krog zaprtosti v lastno samozadostnost! Ne jezimo se na druge, češ da premalo vedo o nas in našem delu! Storimo več za to, da pridejo prave informacije do tistih, ki morda sodijo o našem delu premalo objektivno tudi zato, ker jih slabo informiramo o njem!

Knjižica bo nekakšna **osebna izkaznica** slovenskega lovstva, naše divjadi in naših prizadevanj za njen prijaznejši življenjski prostor.

- Ali lahko rečemo: brez lovcev ni divjadi?
- Kakšen je naš model varstva?
- Kje smo bili uspešni in kje ne?
- Kratak opis nekaterih vrst divjadi.
- Katere vrste divjih živali so najbolj ogrožene in zakaj?
- Kakšna je vloga lova v ekološkem pogledu?
- Kakšna naj bo bodoča ureditev lovstva? Kaj sodijo o tem drugi in kakšna je naša alternativa?
- Sodelovati, ne pa se pripraviti! Kaj storiti, da bomo z roko v roki z gozdarji, s kmeti, z varstveniki in drugimi izboljševali življenjski prostor naše divjadi, ne pa ga poslabševali?
- Lovci, lov in divjad v številkah.
- Kratak lovski slovar.

Barvna naslovna stran knjižice, deset črno-belih fotografij, več kot 30 strani besedila – vse za manj kot 25 dinarjev! Taka cena bo mogoča, če bo seveda naklada dovolj visoka!

Naročite čimveč knjižic! S tem boste pomagali pri večji uveljavitvi lovstva! Ne odlašajte!

Skupščina Lovske zveze Slovenije knjižico toplo priporoča!

Naročila sprejema izključno prek zveze lovskih družin (ZDL):
Lovska zveza Slovenije
(Zlatorogova knjižnica)
61000 Ljubljana
Župančičeva 9

